

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

10 uncu Birleşim

21 . 10 . 1999 Perşembe

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	223
II. - GELEN KÂĞITLAR	225
III. - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	226
A) OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	226
1. - TBMM Başkanvekili Mehmet Vecdi Gönül'ün, eski milletvekili ve Kültür eski Bakanı Ahmet Taner Kışlalı'nın müessif bir eylem sonucu hayatını kaybetmesinden duyduğu üzüntüyle ifade ile menfur eylemi kınayan konuşması	226
B) GÜNDEMĐŞİ KONUŞMALAR	226
1. - Samsun Milletvekili Erdoğan Sezgin'in, iletişim özgürlüğü ve demokrasi konusunda gündemdişi konuşması	226:227
2. - Iğdır Milletvekili Abbas Bozyel'in, Nahçıvan-Dilucu Gümrük Kapısından yapılan sınır ticaretine ilişkin gündemdişi konuşması	227:229
3. - İstanbul Milletvekili Ali Coşkun'un, İstanbul ve Çanakkale Boğazlarında deniz trafiği ve çevre güvenliğine ilişkin gündemdişi konuşması ve Devlet Bakanı Şuayip Üşenmez'in cevabı	229:232
C) TEZKERELER VE ÖNERGELER	232
1. - Ürdün Halk Meclisi Başkanı Abdel Hadi Majali'nin vaki daveti üzerine Ürdün'e gidecek olan Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen beş kişilik parlamento heyetinde yer alacak milletvekillerine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/366)	232:233

Sayfa

2. – Zonguldak Milletvekili Veysel Atasoy'un, Millî Savunma Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/41)	233
D) GENSÖRÜ, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ	233
1. – Adıyaman Milletvekili Melunet Özyol ve 20 arkadaşının, Adıyaman İlinin sosyal, kültürel ve ekonomik sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/87)	233:235
IV. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	235
1. – Bursa Milletvekilleri Ali Rahmi Beyreli ile Hayati Korkmaz'ın, Türkiye Akreditasyon Konseyi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji komisyonları raporları (2/91) (S. Sayısı : 123)	235:275
V. – SORULAR VE CEVAPLAR	275
A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI	275
1. – Karaman Milletvekili Zeki Ünal'ın, opera ve bale eğitimi ve sanatçıların durumuna ilişkin sorusu ve Kültür Bakanı M. İstemihan Talay'ın cevabı (7/516)	275,276:279
2. – Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız'ın, Balıkesir Kültür Sarayı inşaatına ve bu ilde düzenlenecek olan etkinliklere ilişkin sorusu ve Kültür Bakanı M. İstemihan Talay'ın cevabı (7/522)	276:279

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak üç oturum yaptı.

Ankara Milletvekili Cemil Çiçek, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı'nın, 18.10.1999 Pazartesi gecesi, Merve Safa Kavakçı'nın evinin aramıp, ifadesinin alınması istemine ilişkin gündem dışı konuşmasına, Adalet Bakanı Hikmet Sami Türk cevap verdi.

Edirne Milletvekili Eyren Bulut, uygulanan tarım politikalarına,

Aksaray Milletvekili Kürşat Eser de, Avrupa Birliği Komisyonunun, 13 Ekim 1999 tarihinde Türkiye hakkında yayımladığı rapora ve Avrupa Birliği konusunda meydana gelen son gelişmelere,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük ve 22 arkadaşının, Ankara'nın ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak, örnek bir başkent olmasını sağlamak için alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/86) Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önerenin gündemde yerini alacağı ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki öngörüşmenin, sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler." kısmının 23 üncü sırasında yer alan 86 sıra sayılı 1615 Sayılı Gümrük Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının, bu kısmın 2 nci sırasına alınmasına;

İçtüzüğün 91 inci maddesi kapsamında değerlendirilen kanun tasarısının yapılacak görüşme ve oylamalarında:

Tasarının tümü ve kısımları üzerinde görüşme açılması ve maddeler okunmaksızın sadece tümü ve kısımlarının, maddeler üzerinde verilen önergelerin kabulü halinde, o maddenin kabul edilen önerge ile birlikte oylanmasına,

Tasarının tümü üzerinde gruplar, komisyon ve hükümet adına yapılacak konuşmaların 20'şer dakika, kişisel konuşmaların 10'ar dakika olmasına,

Kısımlar üzerinde, gruplar, komisyon ve hükümet adına yapılacak konuşmaların 1, 2, 8, 10, 11, 13 üncü kısımlarda 10'ar dakika, 3 üncü ve 9 uncu kısımlarda 20'şer dakika, 4 üncü kısımda 30'ar dakika, 12 nci kısımda 5'er dakika; 5 inci, 6 ncı ve 7 nci kısımların birlikte görüşülmesine ve konuşma süresinin 10'ar dakika, kişisel konuşmaların 5'er dakika olmasına,

Genel Kurulun 27 Ekim 1999 Çarşamba ve 3 Kasım 1999 Çarşamba günleri 15.00-19.00; 20.00-24.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesine; kanun tasarısının görüşmelerinin 3 Kasım 1999 Çarşamba günü saat 24.00'e kadar bitirilememesi halinde, tasarının bitirilmesine kadar çalışma süresinin uzatılmasına; 27 Ekim 1999 Çarşamba ve 3 Kasım 1999 Çarşamba günleri, sözlü soruların görüşülmemesine,

İlişkin Danışma Kurulu önerisi kabul edildi.

Plan ve Bütçe Komisyonunda boş bulunan ve Demokratik Sol Parti Grubuna düşen üyeliğe, Ankara Milletvekili Hikmet Uluğbay seçildi.

Gündemin "Sözlü Sorular" kısmının:

1 inci sırasında bulunan (6/143),

2 nci sırasında bulunan (6/149),

3 üncü sırasında bulunan (6/150),

- 4 üncü sırasında bulunan (6/151)
5 inci sırasında bulunan (6/152),
6 nci sırasında bulunan (6/153),
7 nci sırasında bulunan (6/155),
10 uncu sırasında bulunan (6/164),
18 inci sırasında bulunan (6/172),
19 uncu sırasında bulunan (6/173),
20 nci sırasında bulunan (6/174),
21 inci sırasında bulunan (6/175),
23 üncü sırasında bulunan (6/177).

Esas numaralı sözlü soruların, üç birleşim içerisinde cevaplandırılmadığı için yazılı soruya çevrildiği ve gündemden çıkarıldığı açıklandı;

- 8 inci sırasında bulunan (6/159),
12 nci sırasında bulunan (6/166),
13 üncü sırasında bulunan (6/167),

Esas numaralı sözlü sorular, üç birleşim içerisinde cevaplandırılmadığı için yazılı soruya çevrildi; soru sahipleri de, sorular üzerinde görüşlerini açıkladılar;

9 uncu sırasında bulunan (6/163) esas numaralı sözlü soruya yazılı cevap verildiğinden, soru öngesesi, öngere sahibince geri alındı.

11 inci sırasında bulunan, Karabük Milletvekili Mustafa Eren'in (6/165) esas numaralı sözlü sorusuna, Devlet Bakanı Mehmet Keçeciler,

14, 15, 16 ve 17 nci sırasında bulunan, Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın (6/168), (6/169), (6/170) ve (6/171) esas numaralı sözlü sorularına, Devlet Bakanı Abdulhalûk Mehmet Çay,

22 nci sırasında bulunan, Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın (6/176) esas numaralı sözlü sorusuna da Maliye Bakanı Sümer Oral,

Cevap verdiler;

24 üncü sırasında bulunan (6/179) esas numaralı sözlü soru, ilgili bakan Genel Kurulda hazır bulunmadığından, ertelendi.

Türk Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifinin (2/91) (S. Sayısı : 123) görüşmelerine devam edilerek, 7 nci maddesine kadar kabul edildi.

Kanun tasarı ve tekliflerini sırasıyla görüşmek için, 21 Ekim 1999 Perşembe günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşime 18.54'te son verildi.

Mehmet Vecdi Gönül

Başkanvekili

Vedat Çınaroğlu

Samsun

Kâtip Üye

Cahit Savaş Yazıcı

İstanbul

Kâtip Üye

II. – GELEN KÂĞITLAR**21 . 10 . 1999 PERŞEMBE****Sözlü Soru Önergesi**

1. – Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısının Rusya ziyaretine ve "Mavi Akım" Projesine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/212) (Başkanlığa geliş tarihi : 19.10.1999)

Yazılı Soru Önergeleri

1. – Ankara Milletvekili Saffet Arkan Bedük'un, depremzedeler için gönderilen dış kaynaklı yardımların maaş ödemelerinde kullanıldığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/749) (Başkanlığa geliş tarihi : 19.10.1999)

2. – İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, Birleşmiş Milletler Uluslararası Telekomünikasyon Birliğine Türkiye'yi temsilen atanan kişiye ilişkin Dışişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/750) (Başkanlığa geliş tarihi : 19.10.1999)

3. – İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, Kanlıca Spor Kulübü tesislerinin Büyükşehir Belediyesi tarafından yıkıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/751) (Başkanlığa geliş tarihi : 19.10.1999)

4. – Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak'ın, Kırıkkale ilinde sel felaketinden zarar görenlere yapılacak yardımlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/752) (Başkanlığa geliş tarihi : 19.10.1999)

5. – Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz'un, elektrik enerjisinden alınan katkı payının artırılmasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından yazılı soru önergesi (7/753) (Başkanlığa geliş tarihi : 19.10.1999)

Meclis Araştırması Önergesi

1. – Adıyaman Milletvekili Mehmet Özyol ve 20 arkadaşının, Adıyaman ilinin sosyal, kültürel ve ekonomik sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/87) (Başkanlığa geliş tarihi : 20.10.1999)

BİRİNCİ OTURUM**Açılma Saati : 15.00****21 Ekim 1999 Perşembe****BAŞKAN : Başkanvekili Mehmet Vecdi GÖNÜL****KÂTİP ÜYELER : Vedat ÇINAROĞLU (Samsun), Melda BAYER (Ankara)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 10 uncu Birleşimini en iyi dileklerimle açıyor, saygılar sunuyorum.

Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayımız vardır.

III. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI**

1. – *TBMM Başkanvekili Mehmet Vecdi Gönül'in, eski milletvekili ve Kültür eski Bakanı Ahmet Taner Kışlalı'nın müessif bir eylem sonucu hayatını kaybetmesinden duyduğu üzüntüyü ifade ile menfur eylemi kınayan konuşması*

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, gündeme geçmeden evvel, aramızda parlamenter olarak görev yapan Türk siyaset adamı Ahmet Taner Kışlalı'ya vaki müessif eylem ve sonunda hayatını kaybetmesinden dolayı duyduğumuz üzüntüyü, Divan olarak ve sizlerin hislerine tercüman olduğumuza inanarak ifade etmek istiyorum.

Kendisi, 1977 seçimlerinde Cumhuriyet Halk Partisinden İzmir Milletvekili olarak seçilmiş, 1978 ve 1979 yıllarında da Kültür Bakanlığı yapmıştı.

Uzlaşmacı, uzlaştırmacı, barışçı, bir kültür, siyaset ve ilim adamını kaybetmekten, Parlamento olarak, millet olarak duyduğumuz üzüntü çok büyüktür.

Menfur eylemi nefretle kınıyor, milletimize, ailesine, Parlamentomuza başsağlığı diliyorum.

Sayın milletvekilleri, üç sayın milletvekilimize gündem dışı söz vereceğim.

İlk söz, iletişim özgürlüğü ve demokrasi konusunda görüşmek isteyen Samsun Milletvekili Sayın Erdoğan Sezgin'e aittir.

Sayın Sezgin, buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakikadır.

B) GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

1. – *Samsun Milletvekili Erdoğan Sezgin'in, iletişim özgürlüğü ve demokrasi konusunda gündem dışı konuşması*

ERDOĞAN SEZGİN (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Doğru Yol Partisi Grubu ve şahsım adına, hepinize saygılar sunuyorum.

Demokrasi, belki de, uzak gelecekte, daha iyisi bulunmayacak bir rejimdir. Demokrasinin özünü, haklar ve özgürlükler oluşturur. İnsan için en önemli hak, yaşama hakkıdır. Bugün sabah saatlerinde menfur bir suikasta kurban giden çok değerli Ahmet Taner Kışlalı Beye, demokrasi ve medeniyeti özümsemiş bu vatan evladına, Grubum ve şahsım adına, Allah'tan rahmet, yakınlarına, sevdiklerine ve Türk Milletine başsağlığı diliyorum.

Türk siyasî hayatında, hepimizin üzerinde durması gereken bir konu demokrasidir; boy vermesine yardımcı olmak ve hizmet etmek hepimizin görevidir. Hiç zarar görmemesi gereken bu kaymetli insanların katledilmesi, demokrasi düşmanlarının hâlâ ortalıkta dolışıklarını göstermektedir. Bu tür filmleri, geçmiş siyasî hayatımızda çok gördük. Temenni ediyorum ve diliyorum ki, endişelerimiz gerçekleşmesin.

21 inci Yüzyılın eşliğinde yeni bir yüzyıla girerken, 21 inci Yüzyıl, ferdin yüzyılı olacaktır. Di-lerim, ferdin hakkını, hukukunu, devlete ve herkese karşı koruyan sistem ve mekanizmalar, başka ülkelerde olduğu gibi, bizde de korunabilsin.

Esasında, ben, bugün, bugün, çeltikten, fındıktan ve Türk tarımının içinde bulunduğu çık-mazdan bahsedecektim; ancak, bu menfur saldırıya ve Sayın Başbakanın Merve Kavakçı hakkında açıklamasına da değinmeden olmayacak.

Sayın Başbakan, bu hükümet kurulduğundan beri, ilk kez bizi memnun eden bir açıklama yap-mıştır; o zarif üslubuyla izahatı, olağanüstü tahkikatların, devleti ve demokrasiyi ne derece renci-de ettiğini açıklamıştır. Burada yapılan, hukuka müdahale değil, olağanüstü tahkikatın ürktütüclü boyutlarını sergilemiştir.

Huzurunuzda, Sayın İçişleri Bakanına da teşekkür etmek istiyorum bu duyarlılığımdan dolayı. Bu Mecliste, bu kürsüde, bir kanunun çıkarılması esnasında, olağanüstü tahkikatların, demokrasi-mize, görüntümüzde ne derece zarar verdiğini ifade etmişim. Sayın Bakanımızın ve Sayın Başba-kanın, o zarif üslubuyla, böyle olağanüstü tahkikatları olağan hale getirme çabalarını kutluyor, he-pinize, Grubum ve şahsım adına saygılar sunuyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sezgin.

Gündem dışı ikinci söz, Dilucu Gümrük Kapısı gerçeği üzerinde konuşacak olan, İğdir Millet-vekili Sayın Abbas Bozyel'e aittir.

Buyurun Sayın Bozyel. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika efendim.

2. – İğdir Milletvekili Abbas Bozyel'in, Nahcivan-Dilucu Gümrük Kapısından yapılan sınır ti-careline ilişkin gündem dışı konuşması

ABBAS BOZYEL (İğdir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama başlamadan önce, bugün menfur bir saldırıda hayatını kaybeden Ahmet Taner Kışlalı'ya, Allah'tan, binlerce fa-tihalarımızla, rahmetler diliyorum; geride kalan ailesine, milletimize ve Parlamentomuza da baş-sağlığı diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çok kısıtlı bir zaman dilimi içerisinde, İğdir-Nahcivan Dilucu Gümrük Kapısıyla ilgili olarak bazı mevzuları Yüksek Heyetinize takdim etmek istiyorum. Zira, son zamanlarda hem basında hem kamuoyunda hem de, kişisel de olsa, bazı siyasî çevreler-de ve resmî çevrelerde, müspet olmayan bazı gelişmelerin oluşturulmak istendiğine şahit olmaktadır.

Son on yıldan beridir, Türkiye'nin makûs talihini yenecek bir dünyanın Türkiye'nin yüzüne ay gibi doğduğuna sizler de şahitsiniz. Bu dünyanın adı, Ortaasya denilen Türkistan'da yer alan Türk cumhuriyetler ile Azerbaycan'ın içerisinde bulunduğu Kafkaslar Bölgesidir.

Türkmenistan Cumhurbaşkanı Sapar Murad Türkmenbaşı'nın dediği gibi, biz farklı devletler halinde tek bir milletiz; o milletin adı da Türk Milletidir.

Şimdi, gelecek çağımızın, 21 inci Yüzyılın adı "Türk asrı" olacaksa, o Türk dünyasıyla ilişki-lerimiz de, tarihi, kültürel, siyasî, ekonomik geleceğimize göre programlanmalı ve hayata geçiril-

melidir. Dolayısıyla, devlet hayatında ve milletin geleceğe bakış felsefesinde gütübürlük siyasetler olamaz; olacak olursa, devlet ve millet olarak itibar kaybedersiniz; fakat, ilişkilerin hiçbirisinde de devlet ve millet hayatımıza zarar verecek tek taraflı fedakârlıkların veya hesapların da olmasını elbette kabul etmeyiz. Lakin, başta da ifade ettiğim gibi, milletimizi yanlış bilgilendiren, yöneticilerimize eksik bilgiler sunan çevreleri gördükçe, olayı, buradan, bizim İçdir bölgesinde ve Nahçıvan'da yaşayan kardeşlerimizin adına dile getiriyorum.

Mayıs 1992'de İçdir-Nahçıvan Hasret Köprüsü açılmış, akabinde Başbakanlık Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca hazırlanan 3.12.1992 tarih ve 92/18 sayılı tebliğ gereğince İçdir İline, dolayısıyla Türkiye'ye, Dilucu Sınır Kapısında Nahçıvan Özerk Cumhuriyetiyle sınır ticareti yapılmasına izin verilmiş; bunun üzerine, İçdir Valiliği ile Nahçıvan arasında sınır ticareti protokolü imzalanmış ve 1993, 1994, 1995 yıllarında canlı bir ticaret hayatı olmuştur. Yetmişbeş yıl sonra kucaklaştığımız Türk dünyasıyla bir tek sınır kapımız olan Nahçıvan'daki kardeşlerimiz de, biz de, bu gelişmeden memnun olmuşuz. Lakin, 1995'te yavaşlayan sınır ticareti, 1996'da durma noktasına gelmiştir. Zira, 31.1.1996'da 22540 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Bakanlar Kurulu kararıyla sınır ticareti kapsamı daraltılmış, sadece sebze ve meyve ile bavul ticaretine ilgili Valilikçe izin verilmiştir.

Mamafih, 13.9.1996 gün ve 17095 sayılı Başbakanlık emriyle, Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleriyle ticari ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla, mazotun, bu ülkelere sınır olan illerden, valiliklerce belirlenen esas ve usuller içerisinde ithaline müsaade edilmiştir. Böylece, bugüne kadar, 1999 yılı rakamlarıyla römorksuz kamyonlarda 4, römorklu kamyonlarda 8 ton mazot getirilmesine müsaade edilmiştir.

1999 yılına kadar yılda 300 000 ton mazot getiren İçdir, bunun yarısını Nahçıvanlı kardeşlerimize tahsis etmiş, diğer yarısını da, yani il ihtiyacı fazlasını da Bakanlar Kurulunun müsaade ettiği illere tahsis etmiştir.

Sadece 1998 yılında 50 trilyon Türk Lirası para sirkülasyonu olmuştur. Nahçıvan'la devam eden bu güzel ilişkiler, Türkiye'nin siyasi geleceği bakımından da önemlidir; çünkü, yanı başında, bize karşı düşmanlığı bulunan bir Ermenistan ve diğer tarafta da İran vardır. Bu kadar hassas bir coğrafyada bulunan kardeşlerimize verdiğimiz tohumlarla 50 000 ton karşılığı şekerpancarı ektilirmiş ve ihtiyaçları olan şeker karşılanmıştır.

Şimdi, bu bölgede, Türk-İçdir plakalı 3 815 adet kamyon ayda 25 000 ton mazot taşımakta ve toplam 25 000'e yakın insanımız bundan ekmeğe yemektedir. Aynı şekilde, onbinlerce Nahçıvanlı kardeşimiz de bu ticareten ekmeğini kazanmaktaydı; fakat, her ne hikmet ve uygulamaysa, anlayamadık, 29.12.1998 tarih ve 1970 sayılı Başbakanlık Hazine Müsteşarlığınca yazılan yazıyla, bu defa da, Nahçıvanlı Türklerin mazot getirmeleri yasaklanmış ve onbinlerce insan mağdur edilmiştir.

Şimdi, halkın arasında dolaşan bir söylentiye göre, mazot ticareti temelli olarak durdurulacak.
(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bozyel, lütfen toparlayınız.

ABBAS BOZYEL (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; inanıyordum ki, hükümetimiz, siyasi-ekonomik geleceğimizi, kültürel ve tarihî, soy, dil ve din gerçeklerimiz ışığında bu olayı değerlendirecektir. Şayet uygulamalarda devlet ve millet menfaatlarımıza uygunluk arz etmeyen yanlışlıklar varsa düzeltilmelidir. Devlet, kaidelerini hayata geçirmelidir diyoruz. Bu ticaret kesinlikle kesintiye uğramamalıdır; çünkü, Türk dünyasının yitreğinde tek açık sınır kapısı olan Nah-

civan, Ermenistan ve İran karşısında yalnız bırakılmamalıdır diyoruz. Sayın Hükümetimizin bunu dikkate alacağını umar, hepimize ve Yüce Milletimize saygılarımı sunarım.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bozyel.

Gündem dışı son söz, İstanbul ve Çanakkale Boğazları ve çevre güvenliği konusunda söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Ali Coşkun'a aittir.

Buyurun Sayın Coşkun. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakikadır.

3. - İstanbul Milletvekili Ali Coşkun'un, İstanbul ve Çanakkale Boğazlarında deniz trafiği ve çevre güvenliğine ilişkin gündem dışı konuşması ve Devlet Bakanı Şuayip Üşenmez'in cevabı

ALI COŞKUN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken, büyük bir acı ve üzüntüyle öğrendiğimiz, siyasetçi, bilimadamı, kültür eski bakanımız, yazar Ahmet Taner Kışlalı'ya yapılan suikasti, partimiz ve şahsım adına üzüntüyle kınyorum ve bütün halkımıza, yakınlarına, milletvekillerimize sabırlar dilerken, Ahmet Taner Kışlalı kardeşimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Değerli milletvekilleri, hükümetimizin, geçmişte benzerlerine rastladığımız bu çirkin olayın üzerine gitmesini ve terörün her türüne karşı olduğumuzun altını çizerek, sonu nereye varırsa var-sın, oraya kadar devam etmesini ve bu konudaki çalışmalarına, anamuhalefet partisi olarak, her konuda destek olacağımızı belirtmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, böylesine üzücü ve insanlık dışı olayın, AĞIT ve Helsinki Avrupa Bir-liği zirvesinin arifesinde, ülkemizin, huzura, birlik ve beraberliğe ihtiyacı olduğu bir dönemde, de-mokrazi, insan hakları, hukuk devleti konularında önemli adımlar atılması beklenirken meydana gelmesi oldukça düşündürücüdür. Milletimizin sağduyusu ve devletimizin gücü karşısında, bu ter-tiplerden hiç kimsenin sonuç alamayacağına olan inancımızla, olayı tekrar kınıyor ve bütün yakın-larına, milletimize sabırlar dileyerek, kendisine de Allah'tan -tekrar- rahmet diliyorum.

Değerli milletvekilleri, size Boğazlardan bahsedeceğim; fakat, ne yazık ki, hakkında şiirler ya-zılıp, besteler yapılan güzelliklerini anlatamayacağım. Zira, bugün, değeri biçilmez İstanbul ve Çanakkale Boğazları ile İstanbulumuzun her an tehlikelerle karşı karşıya bulunduğunu belirtmek isti-yorum.

İstanbul Boğazı 31 kilometre uzunluğunda, 35 metre derinliğinde, 1 500 metre genişliğinde-dir. Karadeniz'i güneye, sıcak denizlere bağlayan, dış dünyaya açan tek su yoludur. Her ne kadar Karadeniz, Tuna Nehri üzerinden Ren-Main Kanalıyla Avrupa'ya ve Kuzey Denzine açılmış olsa da, büyük tonajlı gemiler açısından tek yolun Boğazlar olduğu bir gerçektir. Boğazdan geçişini ta-mamlayan bir geminin, ortalama 15 önemli rota değişikliği yapma zorunluluğunda olduğu, bu se-beple, 300 metre uzunluğunda ve 100 000 tonun üzerinde büyük tonajlı gemilerin Boğazda tehli-keli kıvrımlarla yönetilmesinin oldukça zor olduğu bilinmektedir. Ayrıca, Boğazların yüzeyleri ka-dar, yüzey altları da sürprizlerle dolu hidrografik yapı sergilemektedir.

İstanbul Boğazı, sadece doğal nedenlerle tehlikeli değildir; Boğazın iki yakası arasında çok yoğun bir deniz trafiği mevcuttur. Ayrıca, uluslararası deniz trafiğinde, özellikle Sovyetlerin dağıl-masıyla, dışarıya açılan yeni devletlerin, kendi ticaretlerini yapma faaliyetleri sebebiyle büyük ar-tışlar söz konusudur. Bu zamana kadar, Rusya anakıtası içindeki Volga, Dinyepr, Dinyestr gibi bü-yük nehirlerde taşımacılık yapan nehir gemileri açık deniz şartlarına uygun olmadıkları halde, ithal-at-ihracat taşımacılığında yoğun olarak kullanılır olmuşlardır. İstanbul Boğazından yılda ortalama

5 000 tanker ve çeşitli tiplerde 25 000 gemi geçiş yapmaktadır. Son on yılda çeşitli nedenlerle, Boğazda 336 kaza meydana gelmiş ve bu kazalarda 50 kişi ölmüştür. Hatırlanacağı gibi, 1994 yılındaki tanker kazasında ise, 13 000 ton hampetrol denize sızarak büyük bir tehlike doğurmuş ve çevrede yaptığı tahribat çok pahalıya mal olmuştur.

Uzmanlar, trafik yoğunluğu bu kadar fazla iken, Azeri, Kafkas ve Ortaasya petrollerinin de önemli bir bölümünün tankerler yoluyla taşınmasının birçok açıdan mümkün olmayacağını vurgulamaktadırlar.

İstanbul Boğazı'nda günde ortalama 180 ilâ 200 gemi transit geçiyor. Bu sayı, gemilerin arka arkaya zincir oluşturarak Boğaz'ı bir baştan bir başa kaplayacak seviyeye ulaşmıştır. Oysaki, Boğaz'ın kapasitesini sınırlayan etkenler mevcuttur; bunlar: İstanbul Boğazı'nın yılda ortalama 15 gün görüş mesafesinin 1 000 metrenin altına düşmesi nedeniyle transit trafiğine kapatılması hususudur; diğeri, kuvvetli kuzey rüzgârlarıyla akıntının artması ve güney rüzgârlarının etkisiyle de ters akıntı oluşmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Coşkun, lütfen toparlayınız.

ALİ COŞKUN (Devamla) – Türk Boğazlar Tüzüğüne göre, en fazla seyir hızı 10 deniz miliye sınırlanmıştır ve tüzüğün 42 nci maddesine göre, tehlikeli yük taşıyan büyük bir geminin Boğaz'a girmesi halinde, Boğaz'dan çıkıncaya kadar başka bir geminin trafiğe sokulmamasıdır.

Boğazların trafik yükü, özellikle, 1960'lardan sonra büyük oranda artmıştır. Son on yılda Boğaz'da meydana gelen 336 kazanın sadece 2'sinde kılavuz kaptan bulunması oldukça dikkat çekicidir. 1936 tarihli Montrö Sözleşmesinin 2 nci maddesi, gemilerin geçiş serbestisine sahip oldukları hükmünü getiriyor ve böylece, kılavuz kaptan alma mecburiyetini kaldırıyor.

Türkiye, Boğazlardan güvenli geçiş sağlayabilmek amacıyla "Boğazlar ve Marmara Bölgesi Deniz Trafik Düzeni" adlı bir tüzük hazırlayarak, bu tüzüğü, 1 Temmuz 1994 tarihinden itibaren yürürlüğe koymuş bulunmaktadır. Uluslararası Denizcilik Örgütü'nün desteğini almakla birlikte, özellikle, Karadenize kıyısı olan devletler, başta Rusya olmak üzere, bu Tüzüğe itirazlarını sürdürmekte, özellikle de 42 nci maddeye itiraz etmektedirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi söyleyin efendim.

ALİ COŞKUN (Devamla) – Dolayısıyla, bu konuya itiraz etmektedirler.

Değerli milletvekilleri, Türkiye bu Tüzüğü yürürlüğe sokarken, tüzükteki önlemlerin uygulanabilmesi için gerekli tedbirleri almadığından, meseleye sahip çıkamamaktadır.

Bu konuda, emekli olduktan sonra, 55 inci hükümet tarafından, alelacele Başbakanlık Başkanlığına getirilen eski Deniz Kuvvetleri Komutanı emekli Amiral Güven Erkaya'nın iki yıldır üzerinde çalıştığı iddia edilen Gemi Trafik Yönetim ve Bilgi Sistemi Projesi (20 407 000 dolar değerinde) ekim başında ihale edilmiştir. 1976 yılında "Lockheed" skandalına karışmış olan firmaya verilmiş olması da dedikoduları yoğunlaştırmaktadır. Ayrıca, bu ihalenin, beklenen kolaylıkları ve iyilikleri getirmeyeceği iddia edilmektedir.

Güvenliği sağlanamadığı takdirde, deprem kadar tehlikeli olan boğazların güvenliğinin sağlanması açısından, Sayın Başbakanın duruma el koymasını ve kamuoyunu aydınlatmasını Yüce Meclisin takdirlerine arz ediyorum; saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Coşkun.

Efendim, Sayın Coşkun'un konuşmalarına, Devlet Bakanımız Sayın Şuayip Üşenmez cevap verecekler.

Buyurun efendim.

Streniz 20 dakika.

DEVLET BAKANI ŞUAYİP ÜŞENMEZ (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama başlamadan evvel, menfur bir cinayete kurban giden merhum Prof. Dr. Taner Kışla-lı'ya rahmet, kederli ailesine başsağlığı diliyorum. Terörün her çeşidini, nereden gelirse gelsin, bir kere daha nefretle kınıyorum.

Değerli milletvekilleri, Fazilet Partisi Milletvekili Sayın Ali Coşkun Beyefendinin, İstanbul ve Çanakkale Boğazları ve çevresiyle ilgili konuşmalarından sonra, bilgi arz etmek için huzurdayım. Sözlerime başlamadan evvel, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Akdeniz ile Karadeniz arasında yer alan İstanbul Boğazı, Çanakkale Boğazı ve Marmara Denizinden oluşan Türk boğazlarının toplam uzunluğu 164 deniz mili olup, dünyanın sayılı deniz ulaşım yollarından birisi ve gemiler için çok riskli su yoludur. İstanbul ve Çanakkale Boğazları, her yönüyle, gerek coğrafi gerekse oşinografi yapısı itibariyle, riskli bir su yoludur.

Uluslararası önemi haiz bir su yolu ve iki kıtayı birbirine bağlayan, dünyada, dar ve kritik geçişlerden biri olan İstanbul ve Çanakkale Boğazları, gemi inşa teknolojisindeki gelişmelere paralel olarak, büyüyen gemi boyutları ve gittikçe yoğunlaşan deniz trafiğinin yanı sıra, doğal çevresi itibariyle de, giderek artan bir tehdit altında bulunmaktadır.

Türk boğazlarından, yılda ortalama olarak toplam 50 000'den fazla gemi geçiş yapmakta ve bu miktarın, her geçen yıl arttığı gözlenmektedir. Artan deniz trafiği ve büyük boyutlarda oluşan kazalar ve bu kazalar neticesinde meydana gelen yangınlar, yüzlerce denizcinin ölümü, yaralanması ve çevre kirliliği sonucunda; bölgede, seyir, can, mal ve çevre güvenliğini sağlamak için zorunlu hale gelen düzenlemelerin yapılması amacıyla, uluslararası denizde çatışmayı önleme kuralları ve çevresindeki trafiğin düzenlenmesi çalışmalarına başlanmış ve Türk boğazlarından yapılan bu düzenlemeler, Boğazlar ve Marmara Bölgesi Deniz Trafik Düzeni Hakkında Tüzük adlı bir gelişmenin sonucu, 1 Temmuz 1994 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Türkiye, Türk boğazlarında uygulamak üzere düzenleme yapma yetkisini, uluslararası hukukun genel kurallarından ve 20 Temmuz 1936 tarihinde imzalanan Montrö Sözleşmesinin tanıdığı haklardan almaktadır. Türk boğazlarından, Montrö Antlaşmasının imzalandığı 1936 yılından bu yana, gemi tiplerindeki, boyutlarındaki ve taşıdıkları yüklerdeki inanılmaz değişiklik ve çeşitliliğin yanı sıra, geçen gemilerin sayısında 11, tonajlarında ise 25 kat artış olmuştur.

Türk boğazlarında kılavuzluk hizmetleri, Türkiye Denizcilik İşletmeleri AŞ tarafından verilmektedir; gerek kılavuz kaptan gerekse yeni alınan römorkörlerle bu konuda verilen hizmetlerde iyileştirme yapılmıştır. Bilindiği üzere, Türkiye Denizcilik İşletmeleri AŞ'ye ait Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmesi, anonim şirket statüsüne kavuşturularak, Denizcilik Müsteşarlığının bağlı bulunduğu devlet bakanlığına devredilmiştir.

1997 yılında kuruluşu tamamlanan Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü, Türk boğazlarında, ana statü gereğince, yeni acil müdahale ve gemi kurtarma istasyonları kurma çalışmalarını devam ettirmektedir. Sadece seyir, can, mal ve çevre güvenliğini sağlamak amacıyla oluşturulan bu tüzükle birlikte, Türk boğazlarında çatışmayı önleme, uluslararası tüzüğe göre trafik ayırımı şeritleri tesis edilmiştir. Bu kural gereğince, her gemiye ayrılmış bir trafik şeridi

bulunur ve gemi kendi trafik şeridinde seyrettiği sürece çatışma olayı yaşanmaz. Bu husus, güvenliği sağlayan temel unsurdur.

Türk boğazlarında meydana gelen deniz kazalarına, can kaybı yönünden bakıldığında, 1979-1994 yılları arasındaki 4 büyük kazada 77 insanın hayatını kaybettiğini görmekteyiz.

Ulusal tüzük uygulamalarında 1994 tarihinden bugüne kadar önemli bir deniz kazası olmaması, bu uygulamalardaki başarıların ayrı bir göstergesini oluşturmaktadır.

Deniz güvenliğinin tüm boyutlarına önemli katkıları olan tüzük, aradan geçen zaman içerisinde elde edilen tecrübeler doğrultusunda yeniden düzenlenmiş ve 6 Kasım 1998 tarih ve mükerrer 23 515 sayılı Resmî Gazetede de, Türk Boğazları Deniz Trafik Düzeni Tüzüğü adıyla yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir; böyle bir tüzük mevcuttur.

Türk boğazlarında seyir, can, mal ve çevre güvenliğinin artırılmasına yönelik güvenlik önlemlerinden en önemlisi olan Gemi Trafik Yönetim ve Bilgi Sistemi Projesi, teknik mal ve hizmet anlamına gelen yönetmelik uluslararası ihalesi sonuçlanmış ve sözleşme müzakereleri başlamıştır; altyapı inşaatı ihalesinin Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından ivedilikle gerçekleştirilmesi için gayret sarf edilmektedir. Türk boğazlarındaki gemi hareketlerinin takip edilmesi, kayıt ve denetim altına alınması, kontrolü ve yönlendirilmesiyle ilgili Türk Boğazları Deniz Trafik Düzeni Tüzüğü'nün etkinliğini artırmayı amaçlayan söz konusu proje, 2001 yılı itibariyle ortaya konulacak ve hizmete açılacaktır.

Uluslararası Denizcilik Örgütü Sözleşmesinden, petrol kirliliğinden doğan zararın hukukî sorumluluğu ve petrol kirliliğinden doğan zararın tazmini için uluslararası bir fon oluşturulması hususundaki sözleşmenin 1992 Protokolüne taraf olunması, geçen yasama yılında Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilmiş; ancak, genel seçimler neticesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi yeniden teşekkül etmiş olduğundan, söz konusu protokoller, prosedür gereği, Başbakanlık tarafından, yeniden Meclise sevk edilerek, Plan ve Bütçe Komisyonundan geçmiş ve Yüce Meclise getirilmiş bulunmaktadır.

Sözlerime son verirken, beni dinlediğiniz için her birinize teşekkür ediyor ve Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN –Devlet Bakanı Sayın Üşenmez'e teşekkür ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır; okutuyorum:

C) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1. – Ürdün Halk Meclisi Başkanı Abdel Hadi Majali'nin vaki daveti üzerine Ürdün'e gidecek olan Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen beş kişilik parlamento heyetinde yer alacak milletvekillerine ilişkin Başkanlık tezkeresi (31366)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Ürdün Halk Meclisi Başkanı Abdel Hadi Majali'nin Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı ve Komisyon üyelerinden oluşan bir heyeti Ürdün'e davetine istinaden, Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen beş kişilik bir Parlamento Heyetinin 26-29 Ekim 1999 tarihleri arasında söz konusu davete icabet etmesi hususu, Genel Kurulun 12.10.1999 tarih ve 5 inci Birleşiminde kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkındaki 3620 sayılı Kanununun 2 nci maddesi uyarınca, heyetin oluşturulması için siyasî parti gruplarınınca saptanmış olan isimler Genel Kurulun bilgilerine sunulur. 21.10.1999

Yıldırım Akbulut

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

Kâmrân İnan (Van)
Nesrin Ünal (Antalya)
Hasan Erçelebi (Denizli)
Seyyit Haşim Haşimi (Diyarbakır)
M.Necati Çetinkaya (Manisa)

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Komisyon dan istifa önergesi vardır; okutuyorum:

2. – Zonguldak Milletvekili Veysel Atasoy'un, Millî Savunma Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/41)

20.10.1999

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Millî Savunma Komisyonu üyeliğinden istifamın kabulünü saygılarımla arz ederim.

Veysel Atasoy

Zonguldak

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Sayın milletvekilleri, bir araştırma önergesi vardır; okutuyorum:

D) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMA-SI ÖNERGELERİ

1. – Adıyaman Milletvekili Mehmet Özyol ve 20 arkadaşının, Adıyaman İlinin sosyal, kültürel ve ekonomik sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/87)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Adıyaman İlimizin bugün içinde bulunduğu kültürel ve sosyal sorunların araştırılması ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince bir Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Saygılarımızla.

Mehmet Özyol (Adıyaman)

Dengir Mir Mehmet Fırat (Adıyaman)

Mahmut Göksu (Adıyaman)

İsmail Alptekin (Bolu)

Rıza Ulucak (Ankara)

Latif Özbek (Elazığ)

Salih Kapusuz

(Kayseri)

Ahmet Cemil Tunç	(Elazığ)
İsmail Özgün	(Balıkesir)
Nezir Aydın	(Sakarya)
Yahya Akman	(Şanlıurfa)
Hüsamettin Korkutata	(Bingöl)
Maliki Ejder Arvas	(Van)
Akif Güllü	(Amasya)
Ahmet Sünnetçioğlu	(Bursa)
Nevzat Yalçıntaş	(İstanbul)
Ştkrül Ünal	(Osmaniye)
Osman Pepe	(Kocaeli)
Mehmet Batuk	(Kocaeli)
İsmail Kahraman	(İstanbul)
İlyas Arslan	(Yozgat)

Gerekeçe:

Osmanlı İmparatorluğu ve daha önceki dönemlerde Hısn-ı Mansur olan adı, Cumhuriyetin ilanı ile Adıyaman adını almıştır.

Adıyaman İli, yurdumuzun Güneydoğu Anadolu Bölgesinin orta Fırat bölgesinde yer alır. İlin doğu ve güney sınırı Fırat Nehri ve üzerinde kurulan Atatürk Barajıyla çevrilmiş, diğer illere sadece batıdan bağlantı kurulabilmektedir.

Fırat'ın çevresi, ilk insanlardan günümüze kadar insanlar tarafından yoğun şekilde iskân edilen dünyadaki nadir yörelerden birisidir. Tarihten bugüne pek çok değişik kültüre beşiklik eden her dönemin etkisine, eserlerine raslanmaktadır.

Adıyaman, GAP bölgesinde kalan bir il olması, hızlı bir şehirleşme içine girmiştir. İlimizde hızlı bir nüfus artışı yaşanmaktadır. 1997 sayımında ilin toplam nüfusu 690 358'dir. 1990 yılında 113 000 olan merkez nüfus, 1997 sayımında 217 000 rakamına ulaşmıştır. İl nüfusunun yüzde 54'ü kentlerde, yüzde 46'sı köylerde yaşamaktadır.

İlde hızlı bir iç göç yaşanmaktadır. Atatürk Baraj Gölünün oluşum nedeniyle 1 ilçe, 12 köy, 46 mezra tamamen sular altında kalmıştır. Kısmen etkilenen köy sayısı ise 58 olup, 1980 nüfus sayımına göre 58 422 vatandaş, yaşamış olduğu köyleri terk etmek zorunda kalmıştır.

Bu insanlarımızın mecburî göçlerinin planlamasının yapılmaması, ilimizi sosyo-ekonomik problemlerle karşı karşıya bırakmıştır.

Atatürk Barajı inşaatıyla, Adıyaman Ovasının sulanabilen verimli topraklarının hemen hepsi, baraj gölü altında kalmıştır. Geri kalan arazi, göl seviyesinden yüksek olduğu için sulanamamaktadır. Yani, baraj inşaatı, Adıyaman'a yarardan çok zarar getirmiştir.

Atatürk Barajından pompaj yoluyla sulama tesisleri kurulmalıdır; çünkü, ovada sulama yapıldığında, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu'da yetişen her çeşit ürün burada yetiştirilebilir. Yörede bitki yetiştiriciliğini sınırlayan don olayı yok denecek kadar azdır. Tek sınırlayıcı faktör, sulama suyudur.

Koçali Barajının bir an önce yapılarak, civar köylerimizin su sıkıntısının giderilmesi sağlanmalıdır.

Adıyaman, yeraltı varlığı açısından oldukça zengindir. Başta petrol olmak üzere bakır, krom ve kömür yatakları mevcuttur. Türkiye'de üretilen petrolün yüzde 67'si Adıyaman'da üretilmektedir. Bu petrol, ham olarak, boru hatlarıyla İskenderun Körfezine sevk edilmektedir. Halbuki, Adıyaman'da rafineri ve petrokimya tesisleri kurularak bu petrolün işlenmesi, yöre ve ülke ekonomisine büyük yararlar sağlayacaktır.

Adıyaman'da, ilk çağlardan kaldığı tahmin edilen çok sayıda höyük bulunmaktadır. Kazı çalışmaları yapılarak, dünyanın 8 inci harikası olarak adlandırılan Nemrut Dağı'yla var olan turizm potansiyeli daha da geliştirilmelidir.

Adıyaman'da, 3 üniversiteye bağlı, 2 fakülte ve 6 yüksekokul bulunmaktadır. Bunlar birleştirilip, yeni fakülte ve yüksekokullarla desteklenerek Adıyaman Üniversitesi kurulması, ilin ekonomik ve kültürel açıdan gelişmesine büyük katkı sağlayacaktır.

Halen altyapı çalışmaları devam etmekte olan Organize Sanayi Bölgesi Projesi, bir an önce bitirilerek hayata geçirilmelidir. Bu proje faaliyete geçtiği takdirde, binlerce kişinin istihdamına imkân verecektir.

Adıyaman, kısmen Akdeniz Bölgesi özelliklerini de taşır. Yüksek rakımlı yerler genelde meşe ağaçlarıyla kaplı olmakla beraber, bu alanların yer yer çıplak olduğu görülmüştür. Atatürk Baraj Gölü etrafı da tamamen çıplaktır. Bu yörelerin ağaçlandırılması gerekmektedir. Bu gibi sorunların çözümü için 127 220 hektar orman alanı olan Adıyamanımıza, orman bölge müdürlüğünün kurulması, yöre halkına ve ülke ekonomisine büyük yararlar sağlayacaktır.

Daha önce Adıyaman-Diyarbakır güzergahındaki köprü, baraj gölü altında kalmasıyla, ilimizin doğu illeriyle bağlantısı kesilerek çıkmaz sokak haline gelmiştir. Buraya acilen bir köprüntün yapılması gerekmektedir.

Adıyaman'ın içinde bulunduğu bu sorunlardan bir an önce kurtulması için, sorunların ve çözümlerinin yerinde tespitiyle ilgili bir Meclis araştırması açılması, ilimiz, bölgemiz ve memleketimiz için faydalı olacağı kanaatindeyiz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge, gündemdeki yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki öngörüme, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Sayın milletvekilleri, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

Bu kısmın birinci sırasında yer alan "Bursa Milletvekilleri Sayın Ali Rahmi Beyreli ile Sayın Hayati Korkmaz'ın, Türkiye Akreditasyon Konseyi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun teklifi ve Plan ve Bütçe ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarının raporlarının görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IV. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. – Bursa Milletvekilleri Ali Rahmi Beyreli ile Hayati Korkmaz'ın Türkiye Akreditasyon Konseyi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji komisyonları raporları (2/91) (S. Sayısı : 123) (1)

(1) 123 S. Sayılı Basmayazı, 14.10.1999 tarihli 7 nci Birleşim tutanağına ektir.

BAŞKAN – Komisyon?.. Hazır.

Hükümet?.. Hazır.

Sayın milletvekilleri, geçen birleşimde teklifin 6 ncı maddesi kabul edilmişti.

Şimdi, 7 nci maddenin müzakerelerine başlamak üzere, 7 nci maddeyi okutuyorum:

Genel Kurulun görev ve yetkileri

MADDE 7. — Genel Kurulun görev ve yetkileri şunlardır :

- a) Yönetim Kurulu asil ve yedek üyelerini seçmek,
- b) Yönetim Kurulunu ibra etmek,

c) Yönetim Kurulunca hazırlanan yıllık bütçe, Yönetim Kurulu üyelerinin aylık huzur hakkı, Denetim Kurulu üyelerinin ücretleri ile Genel Kurul üyelerinin toplantı huzur hakkı ve bu kapsamdaki mali konular hakkında karar vermek,

d) Ana hizmet birimleri, danışma ve yardımcı hizmet birimlerinde çalıştırılacak personelin kadro unvanları ve kadro sayıları hakkında karar vermek, kadro sayısını gerektiğinde en fazla 75 kişiye kadar artırabilmek,

e) Gerekli görülen hallerde bu maddenin (d) bendindeki yetkilerin Yönetim Kuruluna devrine karar vermek.

BAŞKAN – Şimdi, 7 nci madde üzerinde gruplar görüşlerini ifade edecekler.

Fazilet Partisi Grubu adına, Hatay Milletvekili Sayın Mustafa Geçer, ilk söz sizin; buyurun efendim.

Süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA MUSTAFA GEÇER (Hatay) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; 123 sıra sayılı Türkiye Akreditasyon Konseyi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifinin 7 nci maddesi üzerinde konuşmak üzere, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyetinizi ve aziz milletimizi selamlıyor, saygılar sunuyorum.

Sözlerime başlamadan önce, menfur bir cinayete kurban giden ve hayatını kaybeden Sayın Ahmet Taner Kışlalı'ya Allah'tan rahmet diliyor; halkımıza, yakınlarına ve tüm parlamenterlerimize başsağlığı diliyorum. Böyle bir olayın, bir daha ülkemizde vuku bulmamasını temenni ediyorum.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Türkiye Akreditasyon Kurumunun kurulması, elbette ki, Türk ekonomisine büyük katkılar sağlayacaktır. Türkiye'de üretilen mal ve hizmetlerin uluslararası piyasada kabul görmesini sağlayacak, akredite edilmiş kurumlar tarafından onaylanmış mal ve hizmetlerin ihracatını artıracak ve ülke ekonomimize, elbette ki, faydalı işlevler yapacaktır.

Üretilen mal ve hizmetlerin uluslararası piyasada kabul görmesi için, böyle bir kurumun oluşturulmasıyla ilgili çalışmaların yapılması da, elbette önemlidir. Bugün, ülkemizde üretilen bazı mal ve hizmetlerin akredite edilmiş yabancı kurumlar tarafından onaylanmasına tevessül edilmesi, ülkemizin birtakım döviz kaybına neden olmaktadır. Mal ve hizmet üreten firmalarımızın bazıları, uluslararası düzeyde kabul görmüş, akredite edilmiş kurumların onayını alarak, ancak mal ve hizmetlerini ihraç edebilmektedir.

Elbette ki, böyle bir yasa teklifinin hazırlanıp Meclis gündemine getirilmesi, prensip olarak, tüm gruplarca da kabul gören bir çalışmadır; ancak, mal ve hizmetlerin standardizasyonu üzerinde ve bunların uluslararası piyasada kabul görmesi adına yapılan bu çalışmaların yanı sıra, Türkiye'de kurulacak olan Türkiye Akreditasyon Kurumunun onayladığı kalibrasyon, laboratuvar ve ölçümle-

me hizmeti veren kurumların onayına sahip malların da uluslararası düzeyde kabul görmesi, Türkiye'de kurulacak böyle bir kurumun uluslararası düzeyde kabul görmesine ve itibar bulmasına bağlıdır.

Ben, 7 nci maddede, genel kurulun görev ve yetkileri sayılırken, genel kurula verilen görev ve yetkiler, genel kurullara verilen tipik görev ve yetkilerden ibaret olup diğer yasalarla paralellik arz etmektedir. Buradaki eksikler veya birtakım fazlalıklar, zaman içerisinde giderilmesi mümkün olan hususlar olarak görüyorum ve bu maddenin üzerinde fazla bir şey söylemeye de gerek görmüyorum. Zira, birtakım hukukî eksikler veya ileride ihtiyaçtan doğacak birtakım sorunlar çıktığında, bunların düzeltilmesi de mümkündür; ancak, TÜRKAK'ın (Türkiye Akreditasyon Kurumu) uluslararası düzeyde kabul görmesi ve bunun akredite ettiği kurumların onayladığı malların da itibar görülebilmesi için, ülkemizdeki diğer alanlardaki standartların da uluslararası düzeydeki standartlara uygun olup olmadığı kaygısının güdülmesi, ülkemizde bu alanda da çalışmaların yapılması ve eksiklerin hızla giderilmesi gerektiği yönündeki mülahazalarımı size aktarıyorum.

TÜRKAK'ın kabul görmesi, bu yetkiyi kullanması ve bunun itibar sağlaması, elbette ki, Meclis tarafından çıkarılan kanun çerçevesinde olacaktır; ancak, uluslararası düzeyde TÜRKAK'ın itibar görülebilmesi veya akredite ettiği kurumların onayladığı malların uluslararası düzeyde kalite ve standarda uygunluğunun kabul görülebilmesi, ülkemizdeki diğer alanlarda da bu uluslararası düzeydeki standarda uyulmasıyla mümkün olacağı inancındayım. Zira, ülkemizdeki tüm kurumların uluslararası düzeyde itibar görülebilmesi, insan hakları, hukuk devleti ve demokrasi alanında da uluslararası düzeydeki standartların ülkemize taşınmasıyla mümkün olacaktır; yoksa, uluslararası düzeyde, hukuk alanında, insan hakları ve demokrasi alanında kabul görmemiş ülkelerin kurumlarının akredite ettiği kurumların onayının da pek geçerli olacağına inanmıyorum. Bugün, Orta Afrika ülkelerinde kurulmuş buna benzer akredite kurumlarının onayladığı mal ve hizmetlerin uluslararası düzeyde ne kadar kabul göreceğini düşündüğümüzde, bunun, o ülkelerin insan haklarına, demokrasi ve hukuka yakından gösterdiği ilgi ve uluslararası düzeyde kabul görmüş hukuk normlarının kendi bünyelerine ülkesine taşınmasıyla doğru orantılı olduğunu burada ifade etmek istiyorum. Zira, ülkemizde, bugün, insanların nasıl düşünüp nasıl giyinecekleri, neleri düşünüp neleri düşünmeyecekleri birtakım standartlara bağlanıyorsa, insanların giyim ve kuşamlarına birtakım etkiler yapıyorsa ve bu alanda bir standardizasyona gidiliyorsa, insan hakları ve hukuku açısından da uluslararası standartlara gidilmesi gerekir; ama, bu alanda, Türkiye'de, maalesef, bugün, bu standartların, özellikle şekli standartların üzerinde sıkı bir şekilde durulurken, Anayasamızın 42 nci maddesindeki eğitim özgürlükleri, temel normlara aykırı olarak çıkarılmış birtakım yönergelerle, genelgelerle veya yönetmeliklerle engellenmeye çalışılıyorsa, bu ülkedeki tüm kurumların uluslararası düzeyde kabul görmesi de mümkün olmayacaktır.

Bugün, ülkemizde, düşünürler, yazarlar, çizerler, hatta parlamenterler, ifade etmiş oldukları düşünceler ve yazmış oldukları yazılardan dolayı ne zaman evlerinden alınıp götürüleceklerinden, hangi saatlerde kimler tarafından sorgulanacaklarından emin olmadıkça, bunun güvencesi altında değillerse ve bu korku ve endişeyi taşıyorlarsa, Türkiye'de oluşturulacak hiçbir kurumun da uluslararası düzeyde kabul görmesi ve itibar görmesi mümkün olmayacak; belki de Güney Amerika ülkelerindeki, belki de Orta Afrika ülkelerindeki kurumların itibarına yetişemeyecek kadar bir itibarın dahi bu kurumlara sağlanması mümkün olmayacaktır.

Bugün, demokrasi alanında veya hukuk alanında uluslararası düzeydeki standarda uygun bir yaklaşım veya Batı ülkelerinde kabul görmüş standartlar ülkemize taşınmadıkça, böylesi kurumlar, belki de o haklarıyla, bir kurumlar enfasyonu içerisinde, mal ve hizmet üreten firmalarımızı engel-

leyici, bürokratik engeller çıkarıcı bir kurum olarak önümüze çıkmasından veya oluşturulmuş kadrolaşma içerisinde kurumun masraflarının bütçeye bir yük getirmesinden öteye gitmeyecek; belki bir YÖK gibi, bir RTÜK gibi, Türkiye'deki birtakım hakların, hukukun çiğnenmesine ve engel olunmasına sebebiyet verecek bir kurum haline gelecektir.

Prensip olarak, bu kurumun oluşması bir boşluğu doldurmakla birlikte, bu alanlarda da standardizasyona gidilmesi, insan hakları, demokrasi ve özgürlükler alanında, dünyanın ve insanlığın yakalamış olduğu temel değerlerin Türkiye'ye taşınması mümkün olmadıkça, bu tip kurumların da Türkiye'de işlem yapması ve uluslararası camiada kabul görmesi mümkün olmayacaktır.

Biz, burada, diğer alanlarda da uluslararası standartların ülkemize taşınmasını temenni ediyor ve bu TÜRKAĞ'ın, gerçekten bir boşluğu doldurması yanı sıra, diğer alanlarda ve diğer boyutlarda, hukukî, sosyal, ekonomik ve kültürel boyutlarda da Türkiye'nin uluslararası düzeydeki standartlara ulaştırılması çalışmalarının yapılmasını diliyor, bu yasa teklifinin hayırlı olmasını temenni ediyor; saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Geçer.

Gruplar adına ikinci söz, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Döner'in.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Geri alıyoruz efendim.

BAŞKAN – Peki.

Görüşmekte olduğumuz 7 nci madde üzerinde, gruplar ve şahıslar adına başkaca söz talebi?.. Yok.

Madde üzerinde herhangi bir önerge yok.

Böylece, madde üzerindeki müzakereler tamamlanmış oldu.

Maddeyi, komisyondan geldiği şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

8 inci maddeyi okutuyorum:

Yönetim Kurulu

MADDE 8. — Yönetim Kurulu, Madde 5'te yer alan (a) grubundaki kuruluş temsilcilerinden üç, (b) grubundaki kuruluş temsilcilerinden iki ve (c) grubundaki kuruluş temsilcilerinden iki olmak üzere Yönetim Kurulu Başkanı dahil toplam yedi üyeden oluşur. Herhangi bir kuruluştan birden fazla temsilci Yönetim Kurulunda yer alamaz. Yönetim Kurulu Başkanı (a) grubu üyeleri arasından seçilir. Ayrıca her gruptan iki kişi olmak üzere, altı yedek üye seçilir.

Yönetim Kurulu asil ve yedek üyeleri; Genel Kurul üyeleri arasından bu maddenin birinci fıkrası esasları çerçevesinde grupların kendi içinde gizli oyla ve ayrı ayrı seçilir. Bu seçimler yargı gözetim ve denetiminde yapılır.

Yönetim Kurulu, üç yıl için seçilir ve Kurul kendi üyeleri arasından bir başkan ve bir başkan yardımcısı seçer. Yönetim Kurulu başkanı ve üyeleri Kurumun sürekliliği personeli değildir.

Yönetim Kurulunun alacağı kararlar, Genel Sekreter tarafından yürütülür.

Yönetim Kurulu üyelerinin;

a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) bendinin 1 numaralı, 4 numaralı ve 5 numaralı alt bentlerindeki şartları taşımaları,

b) Ürün, hizmet, laboratuvar, sistem ve personel akreditasyonu ile standartlar konularında bilgi sahibi olmaları,

c) Yurt içi veya yurt dışında en az dört yıllık eğitim veren bir Yüksek Öğrenim Kurumundan mezun olmaları,

d) İngilizce, almanca ve fransızca dillerinden en az birini bilmeleri,

e) Kamu ve/veya özel sektörde en az on yıl çalışmış olmaları,

Şarttır.

Yönetim Kurulu üyeleri ibraları hariç olmak üzere, Genel Kurul toplantılarında oy kullanabilirler.

Kurum, Yönetim Kurulu başkanı veya yokluğunda başkan yardımcısı tarafından temsil edilir.

Yönetim Kurulu toplantılarına, Yönetim Kurulu tarafından kabul edilen mazeretler dışında herhangi bir nedenle bir yılda üst üste üç veya toplam dört kere iştirak etmeyen üyenin Yönetim Kurulu üyeliği, hiç bir işleme gerek kalmaksızın kendiliğinden düşer.

Yönetim Kurulu üyeliklerinden birinin herhangi bir nedenle boşalması halinde, boşalan üyeliğe hangi grubun üyesi eksilmişse o gruba ait yedek üye seçilmiş sayılır ve önceki üyenin görev süresini tamamlar. Görev süresi biten üye iki dönem daha seçilebilir.

BAŞKAN – 8 inci madde üzerinde, gruplar adına ilk söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Çankırı Milletvekili Sayın Hüseyin Karagöz'e aittir. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika efendim.

FP GRUBU ADINA HÜSEYİN KARAGÖZ (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifinin 8 inci maddesi üzerinde Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de, diğer arkadaşlarım gibi, bugün menfur bir cinayete kurban giden eski Kültür Bakanımıza Allah'tan rahmet diliyorum; ülkemizin, bu tip elim hadiselerle bir daha karşılaşmamasını temenni ediyorum.

Bilindiği gibi, uluslararası ticaretin yaygınlaşması, son yıllarda yeni düzenlemeleri beraberinde getirmiştir. GATT Antlaşması ve Avrupa Topluluğuyla gümrük birliği, güncel olarak ülkemizi ilgilendiren en önemli iki ticarî uygulamadır. Tamamen serbest rekabet ortamına dayanan bu iki antlaşmayla gümrük duvarları kademeli olarak kalkmakta, yerine, belirli hukuksal önlemler ile teknik denetim ve üreticinin belirli bir kaliteyi sağlaması yükümlülükleri gelmektedir. Hukuksal düzenlemeler, Patent, Telif, Tüketiciyi Koruma, Serbest Rekabeti Teşvik, Antikartel gibi yasaları içermekte ve genel olarak ticarî ahlakla ilgili yapıyı oluşturmaktadır.

Küreselleşen ticaretin organizasyonu için sadece yasal düzenlemeler yeterli olmamakta; bunun yanı sıra, teknik düzenlemeler de gerekmektedir. Bununla hedeflenen ise, her ülkenin üretim, hizmet ve ticaret sektörlerinin otokontrol mekanizmalarıyla uluslararası sisteme uygunluğunun tescil edilmesidir. Bunun sonucunda, ticarete ve üretime konu olan her türlü belgelendirme işlemleri için akreditasyon yöntemleri ve kurumları büyük önem kazanmıştır.

Gerek GATT gerekse Gümrük Birliği Antlaşmaları, Türkiye'de de, uluslararası nitelikte, teknik olarak yeterli, özerk ve kanunla kurulmuş bir akreditasyon sisteminin varlığını gerekli kılmaktadır. Bu sistem ya çeşitli akreditasyon unsurlarından meydana geliyor ya da Batı Avrupa ülkelerinin üzerinde çalıştıkları ve bazılarının da kurdukları gibi, her türlü akreditasyondan sorumlu tek bir millî akreditasyon konseyinden oluşuyor.

Birçok ülkede son otuz yılda önem kazanmaya başlayan akreditasyon kavramı tam olarak uygulanmamıştır. Hemen hemen her ülke, akreditasyon sistemini farklı oluşturmuştur; ancak, son beş yıldır süregelen çalışmalar sonucunda, Avrupa Birliği ve EFTA ülkeleri, akreditasyon sistemlerini bir çatı altında toplama kararı almışlardır. Bu gelişmeler üzerine, ABD, Japonya, Güneydoğu Asya ve Güney Afrika ülkeleri de benzer çalışmalara başlamışlardır. Burada vurgulanması gereken en önemli husus, bütün bu ülkelerde, şu anda, akreditasyon işlemlerinin zaten çeşitli kuruluşlarca yürütülüyor olmasıdır. Yapılan çalışmalar, büyük ölçüde, her türlü akreditasyonun tek bir merkezde toplanması ve en son aşamada da uluslararası sisteme entegrasyonunun sağlanmasına yöneliktir.

Genel olarak, Avrupa Birliğinde, pazara sürülen bir ürünle ilgili altı temel akreditasyon aşaması vardır: Tasarım, üretim, üretim testi, satış, tip testi ve onay, denetim performans testi ve onay. Bu aşamalardan ilk dördü, üretimi yapan kuruluş içinde yapılır. Bunlarla ilgili temel prensip ve şartlar uluslararası standartlarla belirlenmiştir. Beş ve altıncı aşama, üretici dışında, bağımsız laboratuvarlar tarafından yapılır.

Değerli milletvekilleri, görüldüğü üzere, üzerinde çalıştığımız Akreditasyon Yasa Teklifi, direkt olarak sanayici, üretici ve üretimin belkemiğini teşkil eden "KOBİ" dediğimiz küçük ve orta ölçekli işletmelerle ilgilidir. Kısacası, kanunun işlerlik kazanması, üretmeye bağlıdır.

Bugün, ülkede, üretimin lokomotif olması gereken KOBİ'ler, uygulanan yanlış ekonomik politikalar sebebiyle üretmez halde ve son derece de sıkıntılıdır; birçoğu işi kapatmış, birçoğu bir kısmı işçisini çıkarmış, birçoğu da günü kurtarma ve ayakta kalma mücadelesindedirler. KOBİ'ler sıkıntıda da büyük şirketlerin durumu çok mu iyi; hayır. Üretim ve üretime bağlı kârlılık açısından onlar da zor durumdadırlar. Yalnız, onlar, bu zorlukları aşmanın yolunu bulmuşlardır. ISO'nun araştırmasına göre, 1998'de 500 büyük sanayi kuruluşu üretim faaliyetlerinden kâr edemeyince, ayakta kalmak için faize yönelmişlerdir. Bu 500 sanayi kuruluşu, 1998 yılı kârlarının yüzde 87,7'sini faizden sağlamışlardır. ISO Başkanı Hüsamettin Kavi diyor ki: "Üreten, varlığını tüketiyor. Üretenin varlığını tükettiği bir ülkede, olmayan üretimin akredite edilmesi ne anlam taşır. Evet, hem üretelim hem akredite edelim. Bunun şartı, üretimin ve sanayinin önündeki engelleri kaldırmaktır."

Değerli milletvekilleri, sanayici ve KOBİ'ler açısından 1999 yılı 1998 yılından daha kötü geçmektedir. Hükümetin bütçesine bakılırsa, 2000 yılı daha da kötü geçecektir. 1999 yılında, bütün dünyada ekonomik büyüme hızlanırken, Türkiye yüzde 5,8 fakirleşti, 1999 yılının ilk yedi ayında ihrac pazarlarının yüzde 6'sı kaybedildi, yatırımlardaki gerileme sebebiyle ithalatta yüzde 20,6 azalma meydana geldi.

Yukarıda da ifade edildiği üzere, bu kanunun işlerlik kazanması, üretime, ihracata ve ithalata bağlıdır. Üretimin varlığı tükettiği bir ülkede, yeterli düzeyde olmayan üretim, ihracat ve ithalatın akredite edilmesi de yeterli değildir. Bu nedenle, kanunun anlamını bulması için, öncelikle ve özellikle üreticinin ve sanayicinin önündeki engellerin kaldırılması lazımdır. Bugün üreticinin ve sanayicinin önündeki en önemli engel, uygulanan faiz ve rant ekonomisidir. Bundan reel ekonomiye, üretim ekonomisine geçilmedikçe, bu kanun yeterli derecede anlam taşımayacaktır.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinin 8 inci maddesi, Yönetim Kurulunun kuruluşu, bu kurula gireceklerin hangi kuruluşlardan ve hangi özellikteki kimselerden oluşacağı ve kaç kişiden kurulacağı gibi hususları düzenlemektedir. Yönetim Kurulunu Genel Kurul seçmektedir. Genel kurul, kurumun en üst karar organıdır. Genel Kurulun teşkili madde 5'te düzenlenmiştir. Bu maddede, ilgili bakanlıklar (a) grubu, bakanlıklara bağlı kuruluşlar (b) grubu, odalar, borsa, esnaf ve sanat-

kâr konfederasyonları (c) grubu olarak tasnif edilmiştir. Bu duruma göre "Yönetim kuruluna (a) grubu temsilcilerinden, yani Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığından- 3'er, Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Turizm Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevre Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatından 1'er temsilciden oluşan 17 kişiden 3 kişi seçilecek, bunlardan biri de Yönetim Kurulu Başkanı olacaktır" denilmektedir. Ayrıca, bakanlıklara bağlı kuruluşlardan 9 temsilciden 2 kişi yönetime giriyor. Geriye kalan 2 Yönetim Kurulu üyesi ise, oda ve meslek kuruluşlarından seçiliyor. Görüldüğü üzere, Yönetim Kurulu, Yönetim Kurulu Başkanı da dahil, siyasi iktidarın inisiyatifli altındaki bakanlık, kurum ve kuruluşların temsilcilerinden oluşmaktadır. Bu da, konseyin tarafsızlığını ve bağımsızlığını gölgelemektedir. Gönlül arzu ederdi ki, Yönetim Kurulu Başkanı ve Kurul üyelerinin ekseriyeti, oda ve meslek kuruluşlarının temsilcilerinden oluşsun. Bu durumu bir eksiklik olarak gördüğümüzlü ifade etmek istiyorum.

Diğer taraftan, maddenin metninde de bir çelişki mevcuttur; şöyle ki: Maddenin üst bendinde "Yönetim Kurulu Başkanı (a) grubu üyeleri arasında seçilir. Ayrıca her gruptan 2 kişi olmak üzere, 6 yedek üye seçilir" denilmektedir. Hemen alt bendinde, yine "Yönetim Kurulu, 3 yıl için seçilir ve Kurul kendi üyeleri arasından bir başkan ve bir başkan yardımcısı seçer" deniliyor.

Muhterem milletvekilleri, burada, seçilen 7 kişinin 7'si de Kurul üyesidir. Buraya göre, 7 kişiden biri Yönetim Kurulu Başkanı olabilir. Maddenin başında da "(a) grubundan seçilir" deniliyor. Bu maddede, hiç olmazsa "Yönetim Kurulu Başkanvekili Kurul üyelerinden seçilir" şeklinde bir düzeltme yapılırsa daha iyi olur kanaatini taşıdığımı ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, netice itibarıyla, şu an için ehemmiyeti haiz olmasa da, ülke için gelecekte ihtiyaç olacak olan akreditasyon kuruluşunun gerekliliğini düştürüyoruz. Kanunun amacına uygun olarak uygulanmasını temenni ediyoruz. Sermayenin renklere ayrılarak sınıflandırılmasının, ülkeye yapılabilecek en büyük kötülüklerden bir tanesi olduğuna inanıyor; bu kanunun, böyle menfi maksatlara matuf kullanılmaması temennisiyle, hayırlı olmasını diliyorum.

Yüce Heyetinize, Grubum ve şahsım adına, saygılarımı sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karagöz.

Gruplar adına ikinci söz talebi, Doğru Yol Partisi Grubundan Sayın Mehmet Dönen'den gelmişti. Sayın Dönen...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Geri alıyoruz efendim.

BAŞKAN – Geri alıyorsunuz.

Başkaca bir söz talebi?.. Yok.

Herhangi bir değişiklik önergesi yok.

Madde üzerindeki müzakereler tamamlanmış bulunuyor.

Maddeyi komisyondan geldiği şekliyle oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

9 uncu maddeyi okutuyorum:

Yönetim Kurulunun toplantı usul ve esasları

MADDE 9. – Yönetim Kurulu, başkanın belirleyeceği tarihte ayda en az bir kez olağan toplanır. Kurul, üyelerinin yarısından fazlasının yazılı başvurusu üzerine, Kurul başkanı tarafından olağanüstü toplantıya çağırılır.

Başkanın bulunmadığı hallerde toplantılara başkan yardımcısı başkanlık eder.

Toplantılar, Yönetim Kurulu üye tam sayısının salt çoğunluğu ile yapılır.

Kararlar, toplantıya katılan üyelerin çoğunluğu ile alınır.

BAŞKAN – Gruplar adına ilk söz, Fazilet Partisi Grubunun görüşlerini ifade etmek üzere, Çankırı Milletvekili Sayın Hüseyin Karagöz'ün.

HÜSEYİN KARAGÖZ (Çankırı) – Konuşmayacağım.

BAŞKAN – Görüşmeyeceksiniz.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Sayın Döner'in talebi var...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Geri çekiyoruz.

BAŞKAN – Geri çekiyorsunuz.

Başkaca söz talebi?.. Yok.

Böylece...

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI OKTAY VURAL (İzmir) – Düzeltme var...

BAŞKAN – Düzeltme var; öyle mi efendim?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI OKTAY VURAL (İzmir) – Düzeltme var; zannedirim okurken...

BAŞKAN – Düzelterek okundu.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI OKTAY VURAL (İzmir) – Doğru okundu. Metinde "ya da en az bir kez" oysa "ayda en az bir kez" olması gerekiyor. Okunurken doğru; ama, matbuatta hatalı olduğu için bilgilerimize arz etmek istedim.

BAŞKAN – Görüşmekte olduğumuz 9 uncu maddeyi okunduğu şekliyle -yani, yapılan düzeltmeyle, diğer tarafları Komisyondan geldiği şekliyle- oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

10 uncu maddeyi okutuyorum:

Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri

MADDE 10. — Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır :

a) Yönetmelik, tebliğ ve genelgeler gibi benzeri düzenlemelerden gerekli olanların Resmî Gazetede yayımlanmasını sağlamak,

b) Akreditasyon birimlerinden gelen akreditasyon kararlarını inceleyerek sonuçlandırmak,

c) Genel Sekreter ile diğer personelin atamalarını yapmak,

d) Çalışma programı ile bütçeyi hazırlamak ve Genel Kurula sunmak, onayı müteakip uygulamak,

e) Kurumun çalışma usul ve esaslarıyla, personel politikasını tayin ve tespit etmek, uygulamasını izlemek,

f) Akreditasyonla ilgili diğer kuruluşlar arasındaki koordinasyonu sağlamak,

g) Görev alanına giren konularda taşınır ve taşınmaz mal satın almak, yaptırmak, satmak, kiralamak, rehin ve ipotek tesis etmek üzere gerekli işlemleri yerine getirmek,

h) Görevleri ile ilgili olarak ihtiyaç duyduğu konularda araştırma, teknik inceleme, eğitim, proje ve bunlarla ilgili her türlü mal ve hizmetlerin sağlanması gibi işleri yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilere sözleşme veya pazarlık suretiyle yaptırmak ve bu konularla ilgili mal ve hizmet satın almak,

i) Akredite edilmiş kuruluşların Resmî Gazete'de ilan edilmesini sağlamak ve uluslararası akreditasyon kuruluşlarına bildirmek,

j) Şikâyet ve itirazları karara bağlamak,

k) Uluslararası, bölgesel ve diğer ülkelerin akreditasyon kuruluşları ile karşılıklı tanıma anlaşmaları imzalamak,

l) Gerekliğinde uluslararası veya bölgesel akreditasyon kuruluşlarına üye olunmasına ve Kurumun uluslararası akreditasyon kuruluşları nezdinde temsil edilmesine karar vermek,

m) Verilecek hizmetler karşılığında alınacak ücretleri tespit etmek,

n) Hazırlanan yönetmelikleri karara bağlamak,

o) Yönetim Kurulu gerektiğinde sınırlarını açıkça belirlemek kaydıyla, yetkilerinden bir kısmını Genel Sekretere devredebilir,

p) Genel Kurulca verilen diğer görevleri yürütmek.

BAŞKAN – 10 uncu madde üzerinde, grupları adına ilk söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Sirt Milletvekili Sayın Ahmet Nurettin Aydın'a ait.

Sayın Aydın?.. Yoklar.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Grup Başkanvekili ve Ankara Milletvekili Sayın Saffet Arıkan Bedük konuşacaklar.

Buyurun efendim.

Konuşma süreniz 10 dakika.

DYP GRUBU ADINA SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama başlamadan önce, Yüce Meclisi, şahsım ve Doğru Yol Partisi Grubu adına saygıyla selamlıyorum. Görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 10 uncu maddesi üzerindeki görüşlerimi sizlere arz etmeye çalışacağım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin en önemli meselesi, özellikle, 21 inci Asırda bütünleşmeye ve özellikle girmeye karar verdiği Avrupa Birliğinin standartlarını yakalayabilmesi hadisesidir. Bunu yakalayabilmek için de, kendi iç bünyesinde birkısım düzenlemeleri yapma mecburiyeti vardır. Bugün, kalite, hem yönetimde hem insanlara bakış tarzında hem hizmette hem üretimde ve nihayet yaşamımızın bir parçası olarak vazgeçemeyeceğimiz temel unsurdur. Kalite, gerçekten, bütün toplumumuzun üzerinde hassasiyetle durması gereken, yaşamımızın çok önemli bir parçasıdır; bu anlayıştan hareket etmek suretiyle ifade etmeye çalışıyorum. O halde üzerinde durulması gereken, bir taraftan, uluslararası ilişkiler için gerekli olan mevzuatta değişiklik yapmak, bir taraftan da, iç bünyemizde, o ilişkilerimizde başarıyı sağlayabilecek kaliteyi mutlak suretle ortaya koymak ve bununla ilgili birkısım mevzuat düzenlemelerini yapmak gerekir. Kaliteyi yakalayamadığımız takdirde, maliyet unsurunu düşüremeyiz; kaliteyi yakalayamadığımız takdirde, hizmette verimliliği yakalayamayız; yine, kaliteyi uygulayamadığımız takdirde, diğer ülkelerle rekabette istediğimiz ve layık olduğumuz yeri alamayız.

Bu anlayıştan hareket etmek suretiyle, Yüce Meclisimizin iki gündün beri görüşmekte olduğu Akreditasyon Kurumuyla ilgili yasa teklifinin, özellikle fevkalade önemli olduğunu ve bir an evvel bunun gerçekleşmesi, yasalaşması gerektiğine inanıyoruz.

Türkiye-Avrupa Birliği Ortaklık Konseyi kararları uyarınca bir uyum yasası olarak öntümüzde bulunan bu yasa teklifi, bütünüleşen dünyada ve kıyasıya yapılan rekabet ortamında, ülkemiz sanayi ve ticareti için de çok önemli ve gerekli olan bir yasadır. Bu acımasız rekabet ortamında toplum olarak ayakta kalabilmemiz, ulusumuzun esenliğini daha da yükseltebilmemiz için, her türlü olanağımızı, gücümüzü, sonuna kadar, verimli ve üretken bir şekilde kullanmak mecburiyetindeyiz.

Özellikle ihraç ürünlerimizin kalitesinin belgelenmesi suretiyle, daha geniş pazar bulunması, uluslararası platformda itibarın ve buna bağlı olarak da fiyatın artması kaçınılmazdır. Bu çerçevede, sanayimiz de, ürettiği mal ve hizmetleri kaliteli bir şekilde üretmek ve ürettiklerinin kalitesini uluslararası standartlarda test etmek, kontrol etmek ve sonunda da belgelemek zorundadır.

Test etmek, kontrol etmek, belgelendirmekle ilgili yapacağımız çalışmalar, eylemlerimiz, uluslararası saygınlıkta kabul görmeli, verilen belgeler ve testler de, en küçük bir tartışmaya neden olamayacak açıklıkta ve güvenilirlikte olmalıdır. Son yıllarda giderek yoğunlaşan bu tür tartışmaların da önüntü, ancak, bu yasa teklifiyle alabileceğimiz inancını taşıyorum.

Uluslararası geçerliği bulunan bu belgelendirme, ihraç ürünlerimizin pazar maliyetlerini düşürmek ve rekabet güçlerini artırmakla kalmayıp, ithalini yaptığımız ürünlerin de kalitesini artıracak, üçüncü ülkelerden yapılan dumpingli ithalatı da azaltacaktır.

Bu teklifle oluşacak yeni kurumun, ekonomik ve idari yönden bağımsız, donanım olarak en son teknolojiyle gerektiği yoğunlukta donatılmış, konusunda uzman ve nitelikli çalışanları olmadan, yaptırım gücünün olması ve uygulamalarda da etkin olması mümkün değildir. Bu itibarla, yönetime alınacak, yönetimde görev alacak olan kişilerde gerekli hassasiyetin gösterileceği inancını taşımaktayız.

Konseyin faaliyetlerinde bürokrasiye kaçmaması için azamî gayretin gösterilmesi fevkalade önem arz etmektedir. Bugün, Türk bürokrasisinin, Türk devlet yönetiminin en önemli hastalığı bürokrasi'dir. Bu bürokrasiden, gerçekten kurtulmak gerektiği muhakkaktır; ancak, bürokrasiden kurtulmakla birlikte, güvenilirliğin sağlanabilmesi ve özellikle bu kuruma karşı gerek iç ve gerekse dış itibarın en üst seviyede tutulabilmesi için de, şimdiden, gerekli düzenlemeleri yapabilecek birkısım hükümlere de dikkat etmek gerektiği muhakkaktır. Talepleri çok kısa sürede sonuçlandıracak yapıya kavuşturulmasına evet ve fayda yerine zarar getirecek, birkısım ihracatçıyı olumsuz yönde etkileyecek birkısım bürokratik engellerin kaldırılmasına evet; ama, bu çerçevede, yasa teklifinin değerlendirilerek ve özellikle, yasa teklifinde birkısım düzenlemelerde dikkatli olunması gerektiğini de habırlatmak, bizim boynumuzun borucudur.

Bakın, 10 uncu maddeyle ilgili bir konuyu çok halisane bir niyetle, özellikle huzurlarımıza getirmek istiyorum. Bu maddede belirtilen yönetmeliklerin karara bağlanması yetkisinin Yönetim Kurulunda olması durumunda, Yönetim Kurulu, kendisini ilgilendiren konularda da karar vermiş olacaktır. Gerçekten, bu, çok önemli bir konudur; çünkü, bu Yönetim Kurulu, bu yönetmeliklerle, ister ekonomik ister sosyal ister yönetim bakımından, kendisiyle ilgili birkısım düzenlemeler de yapacaktır. O halde, kendisiyle ilgili birkısım düzenlemeleri yapan Yönetim Kurulunun çıkaracağı bir yönetmeliğin ne dereceye kadar güvenilirliği olacağı hususunda, gerek içeride ve gerekse dışarıda, birkısım tereddütler doğabilecektir. O sebeple, çok iyi niyetle tekrar ifade ediyorum; eğer, Yönetim Kurulu çalışmalarını doğrudan ilgilendiren yönetmeliklerin Konsey Genel Kurulunca onaylanması teknik ve etik açıdan da gerçekleştirilirse, bu yasaya karşı daha fazla bir itibar ve güven duygusunu pekiştirmiş olacağız; ama, hayır; her şeye rağmen, biz bunu böyle getirdik; dolayısıyla, bu Yönetim Kurulu, her ne suretle olursa olsun, ister kendisiyle ilgili olsun ister dışarıya dönük olsun, yönetmelikleri doğrudan doğruya kendisi hazırlayacak, kendisi kabul edecek dersek, yanlış yapı-

rız. Şimdi, gerek ticaretlerle ilgili olsun gerek diğer çalışmalarlarıyla ilgili olsun, her türlü kararı verecek.

Değerli arkadaşlar, hukuk sisteminde bir şey vardır: Yönetimler, kendileriyle ilgili olan konularda karar veremezler, vermezler. Eğer siz, hukukun üstünlüğünü kabul ediyorsanız, eğer -uluslararası ilişkiler bakımından- uluslararası hukukun temel felsefesini kabul ediyorsanız, kendisiyle ilgili olan konuda, Yönetimi Kurulunun, özellikle yönetmelikte bir madde getirmesini doğru bulmamız gerekir.

Bu anlayış içerisinde, bu kanunun bir an evvel çıkarılmasından yanayız; ancak, Yönetim Kurulunun yönetmelikleri çıkarıp karara bağlayarak, arkasından, kendisiyle ilgili bütün hükümleri de bu yönetmeliğe koymak suretiyle böyle bir yönetmeliği çıkarmasını doğru bulmuyoruz ve diyoruz ki, gelin, bunu Genel Kurul çıkarsın; gelin, Yönetim Kurulu hazırlasın, bunu Genel Kurula sevk etsin; Genel Kurul da, bunu onaylar veya reddeder veya değiştirir, aynen bu Genel Kurulda olduğu gibi.

Ben, bunu bürokratik bir engel olarak görmüyor, bu kanuna karşı olan itibarın ve güvenin, kalitenin ve standardın yükseltilmesi açısından önemli bir açılım olarak değerlendiriyorum. Bunun, muhalefetin bir teklifi olarak değil, gerçekten iyi niyetle yapılmış bir teklif olarak değerlendireceği inancıyla, Yüce Heyetenizi saygıyla selamlıyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bedük.

Hükümet adına, Sayın Bakan konuşacaklar.

Buyurun efendim.

DEVLET BAKANİ TUNCA TOSKAY (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sayın milletvekilimizin görüşüne biz de katlıyoruz. Yönetim Kurulunun yetkilerini, kurumun bağımsızlığını ve işleyişini garanti altına alacak şekilde sınırlandırmak tabii ki son derece doğru. Ancak, bu kanun teklifinin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde "Yönetim Kurulunca hazırlanan yıllık bütçe, Yönetim Kurulu üyelerinin aylık huzur hakkı, Denetim Kurulu üyelerinin ticaretleri ile Genel Kurul üyelerinin toplantı huzur hakkı ve bu kapsamdaki mali konular hakkında karar vermek" ibaresiyle, bütün bu konuları düzenleme yetkisi Genel Kurula verilmiştir.

Biz, bunu, esas komisyonda da epey tartıştık. Yönetim Kuruluna verilen yönetmelik yapma yetkisi, kurumun hızla karar alma, teknik konuları düzenleme ihtiyacından doğmuştur. Biraz evvel ifade ettiğim gibi, Yönetim Kurulu üyelerinin doğrudan doğruya şahıslarıyla ilgili olan konularda, bir yönetmelikle düzenleme yapma hakkı, Yönetim Kuruluna verilmemiştir.

Bu hususu arz etmek istedim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Komisyon, baskın metin ile okuduğumuz metin arasında bir fark var; ona işaret etmek isterler mi?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI OKTAY VURAL (İzmir) – Evet. Zannedirim, konuşmalar bitti. Doğru okundu, ancak yanlış geçmiş; (g) bendinde "Görev alanına giren diğer kuruluşlar arasındaki koordinasyonu sağlamak" şeklinde yazılmış. Aslının "Görev alanına giren konularda taşınır ve taşınmaz mal satın almak, yaptırmak, satmak, kiralamak, rehin ve ipotek tesis etmek üzere gerekli işlemleri yerine getirmek" şeklinde olması gerekiyor.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Madde üzerindeki müzakereler tamamlandı.

Maddeyi bu şekilde oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

11 inci maddeyi okutuyorum:

Denetim Kurulu

MADDE 11. — Denetim Kurulu; Başbakanlık, Maliye Bakanlığı ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığına bildirilecek birer temsilciden oluşur. Denetim Kurulu üyeleri Kurumun sürekli personeli değildir.

Denetim Kurulu üyesi olabilmek için, Yönetim Kurulu üyelerinde aranan niteliklere sahip olmak şarttır.

Denetim Kurulu, yıl içinde lüzumlu gördüğü her zaman denetleme yapabilir. Denetim Kurulu, Yıllık Denetim Raporunu en geç Mart ayının otuzbirinci gününe kadar hazırlayarak Genel Kurul üyelerine usulüne uygun olarak gönderir.

Denetim Kurulu, denetim sırasında, Yönetim Kurulu üyelerinden biri veya birkaçının görevleriyle ilgili suç işlediğini tespit ederse, durumu bildirmek üzere, Genel Kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilir. Diğer personelin görevleri ile ilgili suç işlediğinin sabit olması halinde ise durumu Yönetim Kuruluna bildirir.

BAŞKAN – 11 inci madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Fazilet Partisi Grubu adına Siirt Milletvekili Sayın Ahmet Nurettin Aydın'a ait.

Buyurun Sayın Aydın.

Süreniz 10 dakikadır efendim.

FP GRUBU ADINA AHMET NURETTİN AYDIN (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 123 sıra sayılı, kısa adı TÜRKAK olan, Türkiye Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifinin 11 inci maddesi üzerinde Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Muhterem arkadaşlar, son günlerde ülkemizin her alanında görülen negatif göstergeler, ekonomimizin candamarı olan ihracatımızda da kendini iyiden iyiye hissettirmektedir. Özellikle son aylarda ihracatımızda son derece tehlikeli düşüşler yaşanmaktadır. Bu ortamda huzurunuzda getirilen TÜRKAK yasa teklifi ihracatımızdaki kötü gidişi durdurmaya çare olabilecek midir? Türkiye Akreditasyon Kurumunun kurulması, ihracatçılarımızın hangi derdine çare olacaktır? Bugün büyük ümitlerle huzurunuzda getirdiğiniz bu teklif, gümrük birliğinin Meclisimizde görüşüldüğü o tantanalı günleri hatırlatmaktadır bizlere. Gümrük birliğine dahil olduğumuz 1995 yılındaki o muzaffer edaları daha dâim gibi hatırlıyoruz. O zamanın hükümeti ve Başbakanı, günlerce gümrük birliği üzerinden siyasi şovlar yapmış, bu olayın Avrupa Birliğinden bile daha önemli bir adım olduğu tezini ortaya koymuşlardı. Bugün birçok vatandaşımız şunu "acaba" diye büyük bir merakla beklemektedir: Hayırlı ve umutlu bir adım mı atılmıştır? Artık, Avrupa ülkeleriyle ticaretimiz tavanı mı vuracaktı? Zengin bir Avrupalı Türkiye mi bekliyordu bizi? Gerçi, zamanın muhalefet partileri yanlış haykırıyordu; ama, hükümet, bir zafer sarhoşluğunda, uyarılara kulak tıkamıştı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gümrük Birliği Ortaklık Konseyi kararları çerçevesinde akreditasyon yasa teklifini önümüze getiriyorsunuz; bunu, anlayışla karşılıyoruz; fakat, aynı konsey, mali işbirliği çerçevesinde İspanya, Portekiz ve Yunanistan'ı birliğe alırken 15 milyar dolar ile

50 milyar dolar arasında bir malî destekte bulunmuştu; oysa, bugüne kadar Türkiye'ye vermesi gereken 2 milyar EURO'dan fazla, yani 4 milyar doların ülkemize getirilmesine ilişkin herhangi bir girişim olmuş mu? Şu ana kadar gümrük birliğinin bize ödediği miktar sadece 350 milyon dolar.

"Yunanistan'ın engellerini aşamıyoruz" şeklindeki bahaneniz, dışpolitikadaki başarısızlığın ikrarından başka bir şey değildir. Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizi 28 Şubat sürecinden bu yana askıya alanlar ve Avrupa Birliğinin önceliği olan demokratikleşmeden vazgeçenler, insan hakları hassasiyetini önemsemeyenler, şimdi "Avrupa Birliği bize borcunu ödemiyor" diye yakınamazlar.

Avrupa Birliğinin deprem yardımı diye ülkemize göndermek istediği bir miktar yardımın da, aslında yardım olmadığını, bunun, Türkiye'nin gümrük birliğinden kaynaklanan alacaklarından küçük bir miktar olduğunu hepimiz biliyoruz; fakat, Türk hariciyesi bunun bile farkında değildir.

Aradan geçen dört yılda şu gümrük birliği zaferinin sonuçlarına bir göz atmanın zamanı geldi sanırım:

Yıl 1994, ülkemizin dışticaret dengesi, yani, ihracatın ithalatı karşılama oranı arasındaki fark, 5 milyar dolar. Sene 1995, yani, gümrük birliğine girdiğimiz, yapmış olduğumuz anlaşmanın ilk yılı, Türkiye'nin dışticaret açığı 14 milyar dolar. Sene 1996, bu açık 20,4 milyar dolara çıkıyor. 1997 yılında da, bu, maalesef, 22 milyar dolar oluyor. Yani, gümrük birliğinin ülkemiz ekonomisine getirmiş olduğu yük, her yıl, yaklaşık 20 milyar dolar. İşte, size bir zaferin anatomisi!

Şimdi de, sorumluları mumla arıyor halkımız. Nerede o gümrük birliği üzerinden siyaset yapanlar? Kimlerdi gümrük birliği anlaşma masasında ülkemizin hak ve menfaatlarını koruyamayanlar?

Peki, her yıl bu 20 milyar dolar zararın ceremesini en çok kim çekti; hiç şüphesiz, ülke nüfusunun hâlâ yüzde 50'sini oluşturan çiftçilerimiz ve hayvan üreticilerimiz. Gümrük birliği yüzünden ithal etmek zorunda kalarak yediğimiz hastalıklı etler de bunun cabası.

Doğu ve güneydoğu halkımızın öteden beri kaderine terk edildiği ve özellikle 13 Eylül'den beri, bir talimnameyle, köyler arasındaki hayvan taşımacılığının engellenmesi, bölge halkına ciddi bir rahatsızlık vermektedir. Temenni ediyoruz ki, bir an evvel bu kaldırılsın.

Tarım ürünleri ihracatımızda son yıllarda ortaya çıkan daralmanın çiftçilerimize kan kusturmasının sebebinin gümrük birliği olduğunu inkâr edebilir misiniz?

Bugün, ülkemizin birçok yöresinde, çiftçilerimiz, domatesine 10 bin liraya, soğanına 20 bin liraya alıcı bulamamaktadır. Hele bu yıl, milyonlarca çiftçi ailesi, mahsullerini tarlada bırakmak zorunda kalmıştır. İktidar partilerinin milletvekilleri, eğer, tatillerini seçim bölgelerinde geçirmişlerse, bu yılki yangını görmemiş olmaları mümkün değildir.

Muhterem arkadaşlar, Marmara depreminden sonra, halkımızı vuran en büyük deprem, bu yıl, tarım sektöründe meydana gelmiştir. Üreticimizin geçen yıl kilosunu 1,5 milyona sattığı canlı et, bu yıl 1,5 milyon lira etmemektedir. Süt ineğini Ziraat Bankası kredisiyle 1,5-2 milyara alan çiftçimiz, yem ve girdi fiyatlarını karşılayamadığından hayvanını satmak istemekte; ama, hayvanına, 250-300 milyon lira fiyat verilmemektedir; çünkü, ülkemizin birçok yerinde toptancılar sütün litresine hâlâ 100 000 lira ödemektedirler.

Bütün bunların önemli bir sebebi, gümrük birliğiyle ortaya çıkan kotalar ve ithalat zorunlulukları değil midir? İşte, bugün görüşmekte olduğumuz bu TÜRKAK Kanun Teklifi de, gümrük birliği çerçevesinde kurumsallaştırmamız gereken bir standardizasyon merkezinin kurulmasını ihtiva etmektedir; yani, süregelen olumsuzluğun giderilmesine katkıda bulunmaktan ziyade, uluslararası yükümlülükümüzün gereği olan bir tekliftir.

Türkiye Akreditasyon Kurumu kurulmaksızın, gümrük birliğiyle geçen beş yıllık süre zarfında, gümrük birliğiyle uygulamalarda ne gibi aksaklıklar ve engeller ortaya çıkmıştır? İhracatçılarımız hakikaten mağdur olmuşlardır? Bütün bu soruların cevabı araştırılmış bile değildir.

Diğer önemli bir soru da şudur: Gümrük birliği imza altına alınırken, ülkemizde Türk Standartları Enstitüsü gibi güçlü bir kalite kontrol mekanizmasının bulunduğu, bu kurumun akreditasyonunun kabul edilmesi gerektiği anlaşmaya konulamaz mıydı? Şimdi getirilen bu yasa teklifiyle, Türk Standartları Enstitüsü Kurumu gibi önemli bir kuruluşumuz şideta by-pass edilmektedir.

Bütün bu eleştirilerimize rağmen, bürokrasimize yeni ve imtiyazlı bir bürokrasi ilave edecek bu kanun teklifinin, ülkemiz ihracatı ve ekonomisi için hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Aydın.

Gruplar adına ikinci konuşma, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Dönen'e ait.

Buyurun Sayın Dönen.

Süreniz 10 dakika.

DYP GRUBU ADINA MEHMET DÖNEN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan teklifin 11 inci maddesi üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; Grubum ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, bugün sabahleyin, eski Kültür Bakanımız ve değerli bilim adamımız Ahmet Taner Kışlalı'nın hunharca katledilmesini şiddetle kınıyorum. Özellikle devletimizin, yasamasıyla, yürütmesiyle ve yargısıyla, bütünüyle üzerine düşeni yerine getirerek, bu katilleri bir an önce bulmasını diliyorum. Artık, hükümetin, yürütmeye olan arkadaşlarımızın, böyle her bir katliamdan sonra klişe bir demeçle yetinmemelerini umuyor ve bunu ciddiye alacaklarını düşünüyorum.

Değerli arkadaşlarım, söyleyeceğim diğer bir konu da; dün, burada, yine bu teklif görüşülürken, değerli DSP Grubundan atılan laflara, yerimden belki biraz sertçe yanıt verdim. İncitici bir şey söylediysem buradan özür diliyorum; ama, burada, ben haklı olduğuma inanıyordum; çünkü, bu yasa teklifini DSP Grubundan iki arkadaş getirmiş, çok da güzel getirmiş. Bakın, teklif elimde, 20 nci Dönemde ve 1998 yılında; yani, seçimden hemen önce, 1992'den bu yana, Türkiye'deki bütün kurumlarımızın; yani, ticaret odalarımızın, üniversitelerimizin, bilim adamlarımızın, Dış Ticaret Müsteşarlığımızın ve bakanlıklarımızın üzerinde çalıştığı, toplum olarak üzerinde bir konsensus sağlanmış bir yasa teklifini buraya getirmişler ve gerçekten, 20 nci Dönemde, ANAP Milletvekili Sayın Müftüleri'nin Başkanı olduğu Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve onun da başkanvekili -Sayın Bakan burada, beni izliyor- onların katkısıyla, Sayın Ziya Aktaş'ın da katkısıyla, gerçekten, ülkemize yakışır, tüm dünyada kabul görecektir standartlarda bir yasa teklifi hazırlanmış. Ben, Sanayi Bakanı olarak, geçmişte bu işin içinde çalışan biri olarak, gerçekten, gıptaıyla izledim ve çok güzel bir yasa teklifi hazırlanmış dedim.

Bir yılda ne oldu da, bu yasa teklifi değiştirildi? Aynı komisyonda bir şey oldu. Şimdi soruyorum: Türkiye'de bir şey oldu ki, bu yasa teklifi değişikliğe uğradı ve dünyada kabul edilirlilik vasfını kaybetti.

Benim buradaki bütün mücadele, bütün konuşmam, bu yasa, bu Mecliste, dört yıl sonra tekrar önümüze gelecek; çünkü, bu kurumun kurulması için bir yıllık bir süre var; arkasından, Avrupa Birliği üç yıl bunu izlemeye alacak, bu izleme sonucunda, gelecekler, diyecekler ki: Bu akredi-

tasyon sistemi, bizim istediğimiz sistem değil; siz, daha yasa yaparken, bunun üzerine gölgeler düştürmüştünüz; biz, bunu kabul etmiyoruz. Her kurumda böyle oluyor.

Benim burada mücadelelem, benim burada çabam, çırpınmam, böyle bir yasayı çıkarıyoruz... Çok önemli bir yasa; yani, ticaret adamlarımız için önemli, sanayicimiz için önemli, turizmimiz için çok önemli bir yasa bu. Belki, birçok arkadaşımız bunun farkına varmıyor; ama, değerli arkadaşlarım, şimdi, bu yasa teklifinin üzerine gölge düşürürseniz, bu yasa teklifi, uluslararası arenada geçerliliği olmayan bir kurumu kurmuş olur; başka hiçbir şey olmaz. Sizin bu yasa teklifiyle kurduğunuz kurum, yine Avrupa Birliği çerçevesi içerisinde, oradaki diğer akreditasyon sistemleriyle yarışacak. Eğer onlar kabul ediyorsa, bunun verdiği belgeler geçerli olacak; etmiyorsa, zaten olmayacak.

Şimdi, bundan, kim, ne kazanacak diye düşünüyorum. Bu, bir yılda ne oldu, kim burada ne umuyor, bunu merak ediyorum. Birisi gelsin, şurada desin ki, bu bir yılda... ANAP Grubuna soruyorum, kendilerinin bir yıl önce imzası vardı, gelsinler desinler ki, bu bir yılda şu değişiklikler oldu, onun için bu yasa teklifini değiştiriyoruz. Bilgi Komisyonuna başkanlık yapan Sayın Ziya Aktaş'a soruyorum; gelsin burada anlatsın, desin ki, biz bunu hazırladık, bizim grubumuz hazırladı, bu bir yılda dünyada şu değişiklikler oldu, biz de bunu değiştirdik kardeşim. Gelsin, anlatsın burada. Biz de ikna olalım. Bizim amacımız bu yasa teklifini engellemek değil; bu yasa teklifinin, dünyada geçerliliği olan bir kurumu kurmasını sağlamaktır. Bütün çırpınışımız bu, bütün uğraşımız bu.

Şimdi, bütün arkadaşlarla konuşuyoruz, niye böyle çıkıyor diyoruz; ne yapalım, işte bu bir koalisyon... Burada koalisyon ortaklarının çıkarı olacak değil; bu bir teknik yasa teklifidir, kimsenin burada bir çıkarı falan söz konusu olmaması lazım. Arkadaşların bütünüyle konuşuyoruz, hazırlayanlarla konuşuyoruz "siz haklısınız" diyorlar. Peki, niye böyle diye soruyoruz; yani, bir yılda Türkiye'de ne oldu, Türkiye'de bir yılda ne oldu ki, bu değişikliğe uğradı? Bunu hazırlayan arkadaşlar çıksınlar; bize bunu anlatsınlar. Komisyonadaki arkadaşlarımız da buraya çıkıp, bize anlatsın ki, biz de, özellikle yasaya... Bakın, elimde bir yıl önce TBMM'nin Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu diye adlandırılan komisyondan çıkan metin var. Gerçekten herkes elinden geleni yapmış, daha iyi olması için yapmış, çok güzel bir metin çıkarmış. Bunun içerisinde ben yokum, bunun içerisinde ANAP'lı arkadaşlar var, bunun içerisinde Refah'lı arkadaşlar var, Karamollaoğlu var, onun da imzası var. Yani, siyasi partilerin de uzlaştığı, toplumun bütün katmanlarının da uzlaştığı çok güzel bir yasa teklifi hazırlanmış. İki arkadaşımız da, çok iyi niyetle hazırlanmış, buraya getirmiş bunu. Bu iki arkadaşımıza ben buradan teşekkür ettim; ama, bu teşekkürümü şimdi geri alıyorum. Niye; bu yasa teklifini geri çekmeleri gerekir; çünkü, bu yasanın sakat çıkarmaması lazım.

Biz bu tür kurumları yeni kuruyoruz. Bu tür kurumları kurduktan sonra, bu kurumlar itibar kaybettiikten sonra, yeniden bu kurumlara itibar kazandırmak o kadar kolay değil. Üniversitede çalışan arkadaşlarımız bunları çok iyi bilirler; bir kurum bir itibar kaybetmeye başladığı zaman, o kurumunu, tekrar, yeniden düzenleyerek itibar kazandıramazsınız. Bizim bütün çalışmamız bu.

Biz bu yasa teklifine üç noktada itiraz ediyoruz. Her konuşmamda bu üç noktanın altını çizerek belirtiyorum. İzlenilirlik, UME'nin genel kuruldan çıkarılması...

Değerli arkadaşlarım, 13.10.1994'te UME'ye bu yetkiyi bakan olarak ben vermişim. Yani, Sanayi ve Ticaret Bakanı olarak Mehmet Döner, Türkiye Bilim ve Teknoloji Araştırma Kurumu Başkanı olarak Profesör Doktor Tosun Terzioğlu ile birlikte... Bunun son maddesinde de "bu yetkileri, akreditasyon yasası çıkınca sona erecektir" demişiz. Biz vermişiz bu ölçümlene yetkisini.

Şimdi, dünyada gerçekten saygınlığı olan böyle bir dünya sistemine özellikle entegre olmuş ve birçoğunun da yönetiminde bulunmuş bir kurumu dışarıda bırakıyorsunuz. Şimdi kavga çıkacak. Nedir, siz bunu TSE'ye verdiniz, bize vermediniz veya bize verdiniz, TSE'ye vermediniz... Eskiden beri var bu kavga. Kardeşim, bunları stabil hale getirmek, bunları anlaşdırmak, uzlaştırmak; bizim, siyasetçiler olarak görevimizdir. Yarın, Avrupa'da itiraz edilecek, bunların hepsi itiraz edecekler. Çeşitli kurumlar nezdinde siz gidip anlatacaksınız. Nasıl, şimdi, insan hakları konusunda Avrupa'da bir sürtü dedikoduları önleyemiyorsak, işte, o zaman, kalite konusunda da bunları önleyemeyeceğiz ve diğer maddelerde de -herhalde, şimdi söz sürem sona eriyor- bunları anlatmaya devam edeceğim. İki nokta için anlatmaya devam edeceğim:

Birincisi, bu yasanın doğru çıkmasını sağlayabilmek için çabamı devam ettireceğim.

İkincisi, bu yasa dört yıl sonra geldiğinde, bu yasanın üstünde bu Mecliste hiç kimse birtakım doğruları söylemedi mi diye zabıtlara bakıldığında, bizim bunun doğrusunu söylediğimizin açığa çıkması için her maddede söz alıp, bu iki noktanın altını çizip, ya bu yasayı gerçekten hak ettiği ölçülerde -dünyada hak ettiği yerini alabilmesi ölçüsünde- çıkarmamız için veyahut da bizim engellemeye devam edeceğimizi, buradan, Yüce Meclisin bilgilerine sunmak için anlatmaya devam edeceğim.

Hepinize saygılar sunarım. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Döner.

Hükümet adına, Devlet Bakanı Sayın Tunca Toskay; buyurun efendim.

Süreniz 10 dakika.

DEVLET BAKANI TUNCA TOSKAY (Antalya) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; ben, dün, bir görev seyahati sebebiyle kanun teklifinin müzakeresi sırasında huzurlarınızda olmadım. Bugün takip ettiğim kadarıyla, çok değerli bazı üyelerimizde, yasa teklifiyle ilgili bazı tereddütler söz konusu. Ancak, izninizle, bazı hususlara açıklık getirmemin, bu tereddütleri izale etmek bakımından faydalı olacağını düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, bu yasa teklifi, huzurlarınıza gelmeden evvel, tali komisyonda ve esas komisyonda bütün detaylarıyla inceden inceye ele alındı, çok titiz bir çalışma gerçekleştirildi. Komisyonu teşkil eden çok değerli milletvekili arkadaşlarımızın büyük katkılarını gördük ve bu teklif, bu katkılarla ve çoğu zaman, hemen hemen tamamına yakını, oylamaya dahi gerek duyulmadan ittifakla kabul edilerek huzurlarınıza geldi. Kabul etmek gerekir ki, 21 inci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisinin içerisinde çıkmış olan komisyonlar, önelere gelen tekliflerin üzerinde de tasarruf etme yetkisine sahip olsunlar. Şimdi daha evvel, 20 nci Dönemde, bu teklifi, biz, komisyonlarda kabul etmiştik, Genel Kurula indirmiştik; 21 inci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisinin içerisinde çıkan komisyon, niçin 20 nci Dönemden gelen teklifi, aynen, virgüllünü değiştirmeden bu Genel Kurula indirmede diye bir şikâyette bulunmanın, bana göre, çok haklı ve meşru bir tarafı da yok.

Şimdi, yapılan değişiklikler, özellikle, Türk Akreditasyon Kurumunun uluslararası tanınabilirliği konusundaki tereddütler hususunda izhar edilen şüphelere de, izin verirsiniz cevap vermek istiyorum.

Biz, bu kurumun kuruluşu sırasında, özellikle, onun uluslararası tanınabilirliğinin kurumun mevcudiyetinin temel sebebinin teşkil ettiği noktasından hareketle, büyük bir titizlik gösterdik. Sayın milletvekilleri temin ediyorum, bu konuda, içinizde, hiçbir endişe olmam. Şimdi, aynen, size, bazı hususları arz edeceğim.

Türk Akreditasyon Kurumunun kuruluş ve görevleri hakkındaki kanun teklifi, bu konudaki tanınırlığı uluslararası alanda bilinen Danimarka, İsveç, Norveç, Hollanda gibi ülkelerin akreditasyon kurumlarının kuruluş kanunlarından yararlanılarak hazırlanmıştır. Şu anda, elimizdeki kanun teklifi, Avrupa Birliğine üye ülkelerin akreditasyon kurumlarının oluşturduğu ve TÜRKAK'ın da üye olmayı hedeflediği Avrupa Akreditasyon Birliğinin uzmanlarına inceletirilmiştir ve konuyla ilgili olumlu görüşleri alınmıştır. Bir başka ifadeyle, bu kanun teklifi, lafzı ve ruhuyla, uluslararası tanınırlığın gerektirdiği tüm kriterleri karşılamaktadır ve uygulamalarıyla da bunu sağlamlaştıracaktır. Bu hususta, milletvekillerimizin endişe etmesine hiç gerek yoktur.

Akreditasyon, ülkemiz için yeni bir kavramdır ve uygulaması da, ulusal bazda, ilk defa TÜRKAK'la başlayacaktır. Aslında, bu kavram, Avrupa'da, 1980'li yılların ikinci yarısında tatbik imkânı bulmuştur. Bu itibarla, teknik ve spesifik bir konu olması yanında, sistemle ilgili terim ve kavramları dahi, uluslararası platformlarda daha yerli yerine oturmamıştır. Bu husus, zannederim, Yüce Meclisimizin bu kanun teklifi müzakereleri esnasında da tezahür etti; bazı değerli arkadaşlarımız, TÜRKAK'ın tarafsızlığı ve yurt dışında tanınması konusundaki tenkitlerini belirttiler. Bu konudaki hassasiyetleri, bizleri ziyadesiyle memnun etmiştir; çünkü, biz, bu hassasiyetleri büyük bir samimiyetle paylaşıyoruz; çünkü, o maddeler, TÜRKAK'ın, uluslararası alanda, bir an evvel tanınması çabalarına yönelik olan ifadelerdir.

Şimdi, müsaade ederseniz, üstünde çok durulan bir iki noktayı da ifade etmek istiyorum. İzlenebilirlik zincirini oluşturmak, akreditasyon kuruluşlarının görevi değildir. Örneğin, Avrupa Birliğine üye ülkelerin akreditasyon kuruluşlarının statülerinde bu yönde bir hüküm yoktur; bu görev, ulusal metroloji kuruluşlarındır. Ancak, akreditasyon konseyiyle metroloji kuruluşunun aynı çatıda olduğu ülkelerde, izlenebilirlik zinciri kurma görevi kanunda yer alır ve fakat görevin metroloji birimine ait olduğu belirtilir; bu çok ender rastlanan bir husus olup, yalnız Portekiz ve Finlandiya bunun nadir örneklerinden iki tanesidir.

Ülkemizde ise, izlenebilirlik zinciri primer seviyede UME, yani Ulusal Metroloji Enstitüsü, seconder seviyede ise TSE tarafından yürütülmektedir. Bilindiği gibi, Ulusal Metroloji Enstitüsünün, ayrı bir tüzelkişiliğe sahip olmak amacıyla, kendi kuruluş kanununu çıkarma çalışmaları vardır; bu husus, o kanuna derc edilmelidir. Kaldı ki, Dünya Bankası finansmanıyla yürütülen bir proje kapsamında ve içerisinde, Avrupa Akreditasyon Birliği uzmanlarının yanı sıra, Ulusal Metroloji Enstitüsü uzmanlarının, yetkililerinin bulunduğu bir komite tarafından hazırlanan TÜRKAK'ın alt yönetmeliklerinde izlenebilirlik zinciri oluşturma görevinin UME'ye ait olduğu da açıkça belirtilmiştir. Bu terimin, ayrıca, kanun teklifi metninden bu mülahazayla çıkarılması hususu, Avrupa Akreditasyon Birliği uzmanlarına da danışılmış ve onların da teyitleri alınmıştır.

Şimdi, bir başka nokta da, bu kurumun ne derece bağımsız olduğu veya olmadığı hususuyla ilgili olan tereddütlerdir. Bazı ülkelerde bir tek bakanın görevlendirdiği kişinin yönetiminde akreditasyon kurumları vardır. Halbuki, biz kanunla özerk bir akreditasyon kurumu oluşturuyoruz ve bu kurum, biraz evvel de ifade ettiğim gibi, Avrupa'daki akreditasyon kurumlarının tamamen normlarına uygun bir kurumdur; tanınma konusunda herhangi bir endişeye veya sıkıntıya gerek yoktur ve öyle zannediyorum ki, kurulması sizin tensiplerinize mazhar olduğu takdirde, Türkiye ekonomisine değerli katkılarda bulunacaktır.

Bu hususları arz etmek için huzurunuzda geldim; saygılar sunuyorum. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Devlet Bakanı Sayın Tunca Toskay'a teşekkür ediyoruz.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkanım, müsadenezle, yerimden bir hususu açıklamak istiyorum.

BAŞKAN-Buyurun efendim.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkanım, biraz önce Doğru Yol Partisi Grubu adına konuşan hatip, çalışma ve müzakere usulümüzü bilmediklerinden dolayı yanlış intibalar uyandıracak "komisyonda bir şeyler oldu, değişti" şeklinde beyanda bulundu ve sürekli olarak DSP'li, ANAP'lı üyelere bahsetti. Bizim komisyonumuzda, üyelerimiz, tamamıyla, kendi ihtisas konuları üzerinde her türlü tartışmayı yapabilmektedir. Bütün verdiğimiz kararlar, parti zihniyeti dışında bir konsensüs arayışına yöneliktir. Bu amaçla, çalışma usulümüzde hiçbir partinin özellikle ayırma tabi tutulması, fikirlerin değerlendirilmemesi gibi bir husus derç edilmiş değildir. Kaldı ki, kanun tasarısı ve tekliflerimizin hepsi de oybirliğiyle geçmiştir; buna Doğru Yol Partili üyelerimiz de dahildir. Bu bakımdan, Komisyonunda, her partiden üyelerimiz, gelen tasarısı ve teklifler üzerinde, milletın ve memleketin yararına ne husus varsa o konudaki birikimlerini aktarıyor ve komisyonlarda parti ayırımı yapılmaksızın hükümetle birlikte bunları değerlendiriyoruz. Bu teklif de bu ölçüde değerlendirilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın milletvekilleri, 11 inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Madde üzerinde verilmiş önerge yoktur.

MEHMET DÖNEN (Hatay) – Karar yetersayısının aranılmasını istiyorum Başkan.

BAŞKAN – Maddeyi komisyondan geldiği şekliyle oylarınıza sunup karar yetersayısını arayacağım; yalnız, sayımda çok sıkıntı oluyor, onun için, elektronik cihazla oylama yapacağız.

Sayın milletvekilleri, işari oylamadır, açıkoylama değildir; oylama için 5 dakikalık süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, buna rağmen de giremedikleri takdirde, oy pusulalarını, oylama için öngörülen 5 dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Ayrıca, vekâleten oy kullanacak sayın bakanlar var ise, hangi bakana vekâleten oy kullandığını, oyunun rengini ve kendisinin ad ve soyadı ile imzasını taşıyan oy pusulasını yine 5 dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, karar yetersayısına ulaşamamıştır.

Birleşime 10 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 16.58

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 17.08

BAŞKAN : Başkanvekili Mehmet Vecdi GÖNÜL**KÂTİP ÜYELER : Vedat ÇINAROĞLU (Samsun), Melda BAYER (Ankara)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 10 uncu Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

**IV. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

1. – Bursa Milletvekilleri Ali Rahmi Beyreli ile Hayati Korkmaz'ın Türkiye Akreditasyon Konseyi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji komisyonları raporları (2/91) (S. Sayısı : 123) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet yerinde.

11 inci maddenin oylamasını yeniden yapacağız.

Elektronik cihazla oylama yapacağız ve karar yetersayısını arayacağım.

Süremiz 5 dakika; süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, karar yetersayısı vardır ve görüşmekte olduğumuz 11 inci madde kabul edilmiştir.

Şimdi, 12 nci maddeyi okutuyorum:

Genel Sekreter

MADDE 12. – Yönetim Kurulunca, Kurumun idarî, teknik ve sekreteryâ işlerini ve Yönetim Kurulunun aldığı kararları yürütmek üzere, bu Kurula karşı sorumlu bir Genel Sekreter atanır. Genel Sekretere yardımcı olmak üzere en fazla iki Genel Sekreter Yardımcısı atanabilir.

Genel Sekreter, oylamalara katılmaksızın Genel Kurul ve Yönetim Kurulu toplantılarına katılır.

Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcılarında, Yönetim Kurulu üyelerinde aranan özellikler aranır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

12 nci madde üzerinde, gruplar adına ilk söz, Fazilet Partisi Grubunun görüşlerini ifade edecek olan Tokat Milletvekili Sayın Bekir Sobacı'ya aittir.

Buyurun Sayın Sobacı.

Konuşma süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA BEKİR SOBACI (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin içinde bulunduğu kaotik çıkmaz yolunda toplum kesimlerinde ve Parlamentoda da, devlet idarî birimlerinde, yönetim birimlerinde de müspet bir mutabakatın olduğu bir dönemde, Sayın Kışlalı menfur bir cinayete kurban edilerek, geçmiş dönemlerde ülkeyi gerginleştirmek için işlenmiş faili meçhullere bir yenisi daha eklendi. Ben, merhum Kışlalı'ya rahmet ve geride kalan-

larna başsağlığı diliyorum. İnşallah, failleri, gerçek failleri en kısa zamanda ortaya çıkarılır da, ülkemiz, gerginliğe doğru götürülme noktasında yapılan bu adımların da önünü kesmiş olur.

Değerli milletvekilleri, önemli olduğuna inandığımız TÜRKAK gibi bir kuruluşun, kurumun oluşturulması için çıkarılan bir yasa teklifini görüşüyoruz. Elbette, konuşmalarda çok sıkça ifade edildi; ülkemizin içinde bulunduğu önümüzdeki dönemin çok önemli bir dönem olması ve Avrupa'yla entegrasyonun, Batı'yla entegrasyonun ön adımlarının atıldığı bugünlerde, böyle bir yasa elbette gerekiyordu; ama, burada, eski Sanayi Bakanımızın da endişeleriyle dile getirdiği ve Sayın Bakanımızın da o endişelere karşı verdiği cevaplarda, izale edilmesi noktasındaki cevaplarda da belirli bir mutabakatın olmadığı ortaya çıkıyor.

Şimdi, sizin, bir yasa çerçevesinde Danimarka'dan, Hollanda'dan şemayı almanız, yasanın profilini almanız bir şey ifade etmiyor. Sayın Döner'in endişelerinde haklı taraflar var; ama, bütün bunların üzerinde, aslında, temelde, izlenebilirlik, tanınabilirlik problemi, yani, TÜRKAK'ın akreditasyonu problemi var. Bunun da temelinde yatan şuralatını ben şöyle ifade etmek istiyorum, biliyorsunuz yanılıyor muyum: Üstün bilgiyi elinde tutana karşı ülkemizin kaçınıcı ligde oynadığı konusunda da bir şuralatı burada ortaya çıkıyor. Elbette, karşımızda Avrupa var, Batı var, gelişmiş ülkeler var ve onların da temel anlayışı eskiden beri "pour de'orient" dedikleri, şark için diplomaların verildiği bir Batı var ve onların da bize bir bakışı var; ama, bu bakış elbette, bizim ülkemizin geleceği ve tavrımız açısından, konumu açısından pek de mühim değil, hiçbir şey de ifade etmez, etmemeli bizler tarafından. Türkiye, kendisine yüklenen tarihî misyonu sebebiyle özlediği noktaya çıkacaktır.

Şimdi, burada, endişelerin temelinde bilgi üstünlüğü yatıyor. Evet, bir özgüven eksikliğinden dolayı aslında bu endişeler ortaya konuluyor. Elbette, bir deprem faciasında bile bir kurumumuzun açıkladığı rakam iki gün sonra Amerika'daki bir kurumun açıkladığı rakama tahvil ve tebdil edilmişse, bu tip endişelerin ortaya çıkması da mümkündür. İşte, bu noktadan baktığımız zaman, bu kurum, siyasi müdahale rüzgarlarına açık bir kurum gibi geliyor bana. Yönetim Kurulunun oluşmasında da, sayısal çoğunluğa baktığımız zaman, biraz müdahaleye açık bir konumda görünüyor; bunun da, belki, TÜRKAK'ın akreditasyonunda problemler doğuracağını ifade etmek istiyorum.

Bu noktada, elbette, üstün bilgiyi elinde tutan gelişmiş ülkeler ve Batı dünyası standartları da kendisi belirliyor, normları kendi koyuyor. İşte, biz de, Avrupa Birliğinin koyduğu normlara ve standartlara uymak zorundayız. Bu, bir kısırdöngüdür bizim ülkemiz için. Yani, gerekçesinde de izah edildiği gibi, elbette, ihracatta da ithalatta da büyük laboratuvar tahlil paraları veriliyor; ama, bilgi birikimi, teknoloji seviyesindeki çok derin makas açısı, ülkemiz için, ileriye döntük böyle bir kurumun oluşmasından sonra bile, bir handikap oluşturmaktadır.

Şimdi, bizim, imalattaki girdilerde gelişmiş ülkelere bağımlılığımız çok açık. Kimyasalından tutun her girdide, hatta sistemde, hizmet sektörlerinde bile, biz, çoğu sistemi, gelişmiş ülkelerden, Batı'dan alıyoruz ve onlar da, genelde, lisans anlaşmalarıyla, yeni geliştirdiği üstün teknolojinin ortaya çıkmasından sonra, bir geri teknolojiyi bize veriyor. Siz, istediğiniz kadar kuruluşunu kurun, yarın "kardeşim, senin makine ve ekipmanın, benim kendi ülkemde, Avrupa Birliği ülkeleri içerisinde ürettiğim maldaki, sanayi mamulündeki girdileri tahlil edecek, test edecek seviyede değil" dediği zaman, işte asıl problem orada başlıyor. Dolayısıyla da kendi üstün teknolojisindeki standartları, her gün gelişen standartları, bizim, bu kurum tarafından akredite edilecek laboratuvar ve kuruluşların başını ağrıtaacak, sıkıntıya sokacak ve tanınabilirliği de sıkıntıya sokacak bir konum arz ediyor, önem arz ediyor. İşte bu noktadan, ben, endişelerimi bu şekilde dile getirmiş oldum.

Ayrıca, burada, elbette yönetim kurulunda görev alacakların birtakım tanımları yapılmış; statü, kültür, bilgi birikimi denilmiş ve birtakım sınırlar konulmuş. Genel sekreterde de, gene, burada

yönetim kurulu üyelerinde aranan şartları arıyoruz; ama, genel sekreterlik, aslında, burada bütün yükü yüklediğimiz bir kurum, bir statü, bir ara statü; ama, ben şuna inanıyorum: Bu kuruluş kurulduktan sonra, elbette izleme dönemi var; ama, biz, burada çalıştırılacak eleman bulup bulmama noktasında; yani, akredite edilmiş elemanı, personeli nereden bulacağız ve belki, aylarca, yıllarca, biz, Avrupa'ya eleman göndereceğiz, orada eğitilmesi noktasında. Burada, genel sekreterliğin biraz zayıf kaldığını düşünüyorum. En önemli işlevi, bütün işleri yürütecek olan sekreteryaya, genel sekreterlik; ama, burada, bir eksik taraf da, bence, genel sekreterin, yönetim kurulundaki yüksek tahsil, yabancı dil, on yıllık tecrübe gibi şartları, yönetmeliklerle ne derece sağlanır; o konuda, tam mutmain olamıyorum. Yani, nasıl sağlanacak bu? Ama, bu kurum, bir kore, ihmal kabul etmez bir özelliğe sahip. Biz, aslında, bu kanunla, çalışacak personelin, alınacak teknik ve idari personelin çerçevesini çizmek, bilgi seviyelerini, tahsil ve eğitim seviyelerini, teknik özelliklerini belirtmek zorundayız. Yoksa, yine dediğim gibi, siyasi müdahalelere açık bir kurum olarak, ben, burada ehil olmayan, liyakatsiz personel istihdamının çok kolay olacağını düşünüyorum. Yasayla, burada çalıştırılacak, istihdam edilecek -dört-tane başkanlıkta istihdam edilecek personel dahil- personelin özelliklerini, bilgi seviyelerini, birtakım standartlara bağlamakta fayda var. Bunu, yönetmelik gibi, çok esnek birtakım şeylerle, inisiyatifli kullanacak insanın inisiyatifine bırakılarak çözümlenmenin sağlıklı olmayacağını ifade ediyorum; yani, amiyane tabirle, işin sulandırılacağını düşünüyorum. Teknik seviyedeki zayıflık ve zafiyet, yarı, bu kurumun tanınabilirliğini de riske edecektir diye düşünüyorum.

Bu düşüncelerle, hepinize saygılar sunuyorum; teşekkür ediyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sobacı.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Dönen; buyurun efendim.

Süreniz 10 dakika.

DYP GRUBU ADINA MEHMET DÖNEN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan akreditasyon yasa teklifinin 11 inci maddesi üzerinde, Grubum adına söz almış bulunuyorum; Doğru Yol Partisi Grubu ve şahsım adına, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, ben, bu kürsüye gelirken, bazı arkadaşlardan, burada hep aynı şeyleri tekrar ettiğimiz konusunda bir itiraz geldi. Ben, aynı şeyleri söylemiyorum; ben, bazı şeyleri anlatamadığım kantsındayım; bu, belki de benim yeteneksizliğim, herhalde arkadaşlara bunları anlatamıyorum. Bu konuda, bu yasanın çok iyi anlatılması ve bu yasanın ülkemize faydalı bir biçimde çıkması yönünde konuşuyorum. Az önce de söyledim, iki nedenle; bizim, her maddede çekince koyduğumuz üç konuyu burada dile getirmek durumundayım. Birinci neden; yani ileride, dört yıl sonra, ki, özellikle dört yıllık zamanı kaybetmiş olarak tekrar bu Meclisin önüne bu yasa geldiğinde birilerinin "yahu bu yasaya hiç mi bakan olmadı, niye böyle çıktı" eleştirisinden kurtulmak için bunu sürekli dile getiriyorum. İkinci de, bu yasanın tanınabilirlik özelliğini kaybetmemesi ve ülkemizin dört yıl vakit kaybetmemesi için elimden gelen çabayı gösteriyorum. Bu, bir engelleme değil; bu, bu yasaya katkıda bulunmak. Biz milletvekiliyiz, bizi seçen insanlar bizi buraya niçin gönderiyor; buradaki yasa çalışmalarında ve denetimde etkin görev alın, bizim haklarımızı koruyun diyorlar.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, bir çalışma yasası çıkartacak olsak, çalışma yasası kimleri ilgilendirir, çalışanları ve çalıştıranları ilgilendirir. Bu kesimin mutabakatıyla çıkmış bir yasanın, bunların konsensüsüyle çıkmış bir yasanın, ülkemizde daha geniş bir kitle, daha geniş bir toplum tarafından kabul edilmiş, üzerinde konsensüs sağlanmış bir yasanın uygulanması daha kolay olmaz mı; daha kolay olur.

Şimdi, bir akreditasyon yasası çıkartıyoruz; bunun tarafları var. Şimdi, bu taraflar 1992'den beri oturmuşlar, çalışmışlar; 1992'den bu yana, Başbakanlığın bünyesinde veya Dış Ticaret Müsteşarlığının bünyesinde çalışmışlar. Yani, İstanbul Ticaret Odası ve özellikle Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, üniversitelerimiz, yurtdışından gelen ve bu konuyu çok iyi bilen, özellikle Avrupa akreditasyon merkezlerinde çalışan ve onlar adına Amerika'da görev yapan insanlar gelmişler, oturmuşlar bir yasa metni yapmışlar; yani, Türkiye'de bir mutabakat sağlanmış, bir konsensus sağlanmış; bu konsensusün sonucunda, ortaya, bir yasa teklifi haline dönüştürülmüş bir yasa metni çıkmış. Bu yasa metni, bütün toplumun bütün katmanlarının uzlaştığı bu yasa metni, 20 nci Dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine gelmiş. Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündeminde, gerçekten, oradaki üyelerin de katkısıyla, bundan bir yıl önce, Refahlı üyelerin, ANAP'lı arkadaşların ve DSP'li arkadaşların, Doğru Yol Grubundaki arkadaşların da katkılarıyla, yasa daha da zenginleştirilerek çok iyi bir konuma getirilmiş. Hakikaten, daha önce bu yasa üzerinde çalışmış bir Sanayi Bakanı olarak, bu yasayı elimde aldığımda... Benim hiç ilgim yok bu yasa ile, ben hazırlamadım, iki DSP'li, bir ANAP'lı milletvekili arkadaşımız, bunu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine getirmiş; çok da güzel bir yasa. Hakikaten, bu yasanın ilgili kurumlarının tümünün uzlaştığı, bilimadamlarımızın tümünün uzlaştığı bir yasa hazırlamışlar, çok da güzel hazırlamışlar. Bunu ben hazırlamadım, hazırlayan arkadaşlara da buradan teşekkür ettim; çok güzel bir yasa.

Aradan bir yıl geçmiş, aynı milletvekilleri, aynı yasayı, bakın, aynı milletvekilleri, DSP'li milletvekilleri, aynı yasayı komisyona getirmişler. Plan ve Bütçe Komisyonunda büyük bir değişiklik olmamış ve diğer komisyonda; yani, esas komisyon olan Sanayi, Ticaret, Enerji, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda bu yasa değişikliğe uğramış.

Şimdi, ben, bunu hazırlayan arkadaşları buldum, dedim ki; arkadaşlar, bu yasayı siz hazırladınız; yani, bu teklifi siz sundunuz, bu sunduğunuz teklif burada değişikliğe uğradı. Hatta, bununla ilgili olan, daha önceden tanıdığım, bu yasanın çıkması için bizi ikna etmeye çalışan arkadaşlarla konuştum. Benim amacım, bu yasanın çok düzgün bir biçimde çıkması, bütün tartışmaların dışına çıkması; benim istediğim bu.

Şimdi, arkadaşların bize dediği şu: "Bu bir koalisyon pazarlığı kardeşim, biz de aşamadık" Bunu hazırlayan arkadaşlar böyle söylüyor; benim üyelerim diken diken oldu. Teknik bir yasa, Avrupa'da uygulanacak bir yasa, vereceği belgelerle bizim malımızın Avrupa'da pazarlanmasını sağlayacak bir kurumla ilgili yasa, siyasi arenada pazarlık konusu oluyor; ben buna üzülüyorum.

Ben diyorum ki, gelin, bunu, ilk haliyle; yani bütün toplumun konsensus halinde, üzerinde uzlaştığı haliyle yasalaşturalım. Hiçbirimiz üzerinde konuşmayalım, isterseniz toptan oylayıp çıkaralım; çünkü, bu teklifin tarafları; yani, ticaret odaları, deniz ticaret odaları, bütün odalar bunun üzerinde konsensus sağlamış. Şimdi, ben, bir siyasetçi olarak, bu insanların, bu ticaret erbabının, bu sanayicilerin yararına olan, kendi katılmalarıyla hazırlanmış bir yasa teklifini hangi hakla, değiştiriyorum; siz kalkın söyleyin! Biz, burada, hangi hakla bunu siyasi pazarlık konusu yapıyoruz?! İşte, biz bunun cevabını arıyoruz. Ben diyorum ki, bu yasayı hazırlayan arkadaşlar çıksın, "biz bu yasayı yanlış hazırlamışız, yanlış olmuş, tekrar düzelttik" desinler, ha, biz de diyelim ki, evet, yanlış olmuş, demek ki, bu arkadaşlar yanlışmış...

Değerli arkadaşlarım, bakın, bu yasanın bir yıl hazırlık süresi var; ondan sonra da, üç yıl Avrupa Birliği Komisyonu tarafından denetlenme süreci var. Siz bu yasayı nasıl çıkarırsanız çıkarın, bu kurumu nasıl kurarsanız kurun, dört yıl sonra, Avrupa Birliği size: "Kardeşim, ben, sizin kurduğunuz bu akreditasyon sistemini kabul etmiyorum. Verdiğiniz belgeli malların girişini kabul etmi-

yorum, ben kendi akreditasyon kurumlarımı güveniyorum" derse, bu ülke, dört yıl vakit kaybetmiş olacak. Tekrar geleceğiz, burada, bunu düzeltmeye çalışacağız. İşte bunun mücadelesini veriyoruz. Biz, bu ülkeyi seviyoruz. Biz, 21 inci Yüzyılda, globalleşen dünyada, mal ve hizmetlerin özgürce rekabet ettiği bir dünyada, kendi mallarımızı akredite edecek, kendi mallarımızı işaretleyecek kurumun iyi kurulmasını istiyoruz. Bütün istediğimiz bu, başka bir şey istemiyoruz biz... Eğer, bizim istediğimiz başka şey varsa, çıksınlar, arkadaşlar buradan söylesinler. Ben, diyorum ki, benim hazırlamadığım, altında ANAP Grubundan arkadaşların da DSP Grubundan arkadaşların da imzası olan bu yasa teklifi niye değişti; ne oldu? Bir yılda bir şey oldu. Bir yılda, iyiye doğru bir gelişme, dünya akreditasyon sisteminde... Yani, bütün bu kurumlar yanlış yaptı -bunun anlamı bu- biz doğrusunu yaptık!..

Dün, bakın, burada, bu konuşmalarımız sırasında, arkadaşlar çıktılar "zaten bu kurumlar izlenebilir olacak; bunun bu izlenebilirlik zincirini buraya koymanın ne anlamı var" dediler, doğru... Hepiniz hatırlarsınız. Bugün, Sayın Bakan, çıktı başka bir şey söyledi. Sayın Bakan dedi ki "Bu, UME'nin (Ulusal Metroloji Enstitüsü) işi; onun için, bunu, onun kuruluş yasasına koyalım." İzlenebilirlik, UME'de akreditasyon sisteminin vazgeçilmez temeli, belkemiği. Eğer, sizin izlenebilirliğiniz olmazsa, zaten, bunu, baştan kabul etmezler.

Değerli arkadaşların, onun için, burada, izlenebilir, bağımsız, hiçbir kurumun gölgesinde kalmamış, tamamen tarafsızlığına inanılacak bir kurumu kurmak zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Döner, lütfen toparlayınız.

MEHMET DÖNER (Devamla) – Biz, kendi içimizde, kurumlarımıza kavga ettirirsek, dışarıda bunu anlatmamız, tanıtmamız kolay olmaz. Biz, kendi kurumlarımızı bir arada tutarak, sen iyisin sen kötüsün demeden bunları uzlaştırarak ve hiçbir kurumun gölgesini de bunun üzerine dökmeden bu yasa teklifini çıkarmak istiyoruz. Bizim amacımız bu. Bizim bir başka amacımız yok. Bir art niyetimiz olamaz; çünkü, az önce de söyledim, bir kurumu kuruyorsunuz; o kurumu yıpranmış olarak kurarsanız, baştan yıpratırsanız, o kurumun itibarını geri iade etmek kolay olmuyor, zor oluyor, ülkeye yazık oluyor; sonra, biz, siyasetçiler olarak, kamuoyunda yıpranıyoruz, sıkıntıya düşüyoruz.

Değerli arkadaşların, bu yasanın ülkemize hayırlı olmasını dileyerek, tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Döner.

Sayın Bakan, buyurun efendim.

DEVLET BAKANİ TUNCA TOSKAY (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Döner'in, bu kanun teklifiyle kurulacak olan Türk Akreditasyon Kurumu hakkındaki ileriye dönük temennilerini, samimiyetle biz de paylaşıyoruz. Bizim, bu kanun teklifine yaklaşım biçimimizde, aynı o endişeler ve o hedefler esas olmuştur.

Mutlaka, 20 nci Dönemde, komisyonlarda yapılan çalışmayla, son derece güzel bir teklif hazırlanmıştır; ama, şunu kabul etmek lazım ki, 21 inci Dönemin içerisinde çıkan, Genel Kurulun içerisinde çıkan esas komisyonda da, çok değişik partilerden, bütün partilerden arkadaşlarımız, büyük bir iyi niyetle, tek tek, teklifi alarak, bunu, daha mükemmel hale nasıl getirebiliriz endişesiyle çalışmışlardır ve bu teklif, bu özenle, bu ihtimamla hazırlanmış ve huzurlarınıza gelmiştir.

Hiç endişeye mahal yok. Bu kurumun bağımsızlığı bakımından en ufak bir şüphe söz konusu değil. Öyle örnekler var ki, akreditasyon kurumlarının başkanları ve yönetimleri, Avrupa'daki bazı ülkelerde bakan tarafından atanıyor ve bu kurum, belli bir bakanlığın bünyesinde dahi olabiliyor.

Biz, kanunla, özerk ve değişik toplum kesimlerinin, ilgili kesimlerin temsilcilerinden oluşan bir genel kurul vasıtasıyla bir yönetim oluşturuyoruz.

Bu bakımdan, tereddüde hiç mahal yok. Esas komisyonumuz, bu kanun teklifi üzerinde çok güzel bir mesai sarf etti; hangi partiden olursa olsun istisnasız bütün milletvekillerimiz büyük katkı sağladılar. Huzurlarımızda, onlara da teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, madde üzerindeki...

MEHMET DÖNEN (Hatay) – Karar yetersayısının aranmasını istiyoruz Sayın Başkanım; her maddede...

BAŞKAN – Her maddede ayrıca istemeniz lazım.

MEHMET DÖNEN (Hatay) – Peki efendim.

BAŞKAN – Madde üzerindeki mtzakereler tamamlanmıştır.

Maddeyi oylarınıza sunacağım; ancak, maddenin oylanmasında, karar yetersayısının aranmasını istenmiştir. Sayımdaki sıkıntı sebebiyle, oylama elektronik cihazla yapılacaktır.

Oylama için 5 dakika süre vereceğim. Elektronik sisteme giremeyen sayın milletvekilleri, doluracakları oy pusulasını, lütfen, bu 5 dakikalık süre içerisinde Divana ulaştırırsınlar.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın üyelerimiz, karar yetersayısı vardır; görüşülmekte olan teklifin 12 nci maddesi kabul edilmiştir.

Şimdi, 13 üncü maddeyi okutuyorum:

Genel Sekreter'in görevleri

MADDE 13. – Genel Sekreter'in görevleri şunlardır :

- a) Kurumun anahizmet, danışma ve yardımcı hizmetlerini yürütmek,
- b) Kurumun tüm birimleri arasında koordinasyonu sağlamak,
- c) Yönetim Kurulunca verilecek diğer işleri yapmak.

BAŞKAN – 13 üncü madde üzerinde gruplar adına ilk konuşmacı, Fazilet Partisi Grubu adına, Tokat Milletvekili Sayın Bekir Sobacı.

Sayın Sobacı?.. Hazır değil.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Dönen; buyurun.

Süreniz 10 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA MEHMET DÖNEN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan yasa teklifinin 13 üncü maddesi üzerinde Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; Grubum ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BOZKURT YAŞAR ÖZTÜRK (İstanbul) – Sayın vekilim, Grubunuz nerede?!

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Grubumuz burada. Yeter bir kişi; biz yeteriz... Biz yeteriz... Merak etme...

ÖMER İZGİ (Konya) – Grup başkanvekilleri yok Sayın Başkan.

BOZKURT YAŞAR ÖZTÜRK (İstanbul) – Sayın Başkan, Grup başkanvekilleri yok; Grup adına söz alabilir mi?

ÖMER İZGİ (Konya) – Şahsı adına alacak...

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Hayır... Hayır... Bu talep daha önceden yapıldı... Bütün hepsi hazır; merak etmeyin.

Müsaade buyurun; bu yasa teklifi üzerinde konuşalım, tartışalım; yani, burada neden kaçıyoruz? Yangından mal mı kaçırıyoruz; yasa çıkarıyoruz. Hepimiz istiyoruz ki, ülkemiz adına iyi yasa çıkaralım. Öyle değil mi?.. Başka bir düşüncesi olan var mı? Bizim başka bir işimiz var mı? Yasa çıkarmaktan başka bir işimiz varsa, oraya gidelim. Yasa çıkarıyoruz; onun da üstünde konuşalım.

ZEKİ EKER (Muş) – Ama, olmayan grup adına konuşulmaz ki!.. Hangi grup adına konuşacaksınız?

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Grubumuz dimdik ayakta. Hiç merak etmeyin; onlar adına konuşuyoruz.

BOZKURT YAŞAR ÖZTÜRK (İstanbul) – Sayın vekilim, nerede?!

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, sizin Grubunuz kaç kişi?..

ÖMER İZGİ (Konya) – Grup başkanvekiliniz yok...

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Bir dakika... Kaç kişisiniz, kaç kişi varsınız? ANAP Grubu kaç kişi, kaç kişi var?.. Ha, milletvekili arkadaşlarımız daha çok devam etse, daha iyi olur. İşte, bakin, hepimiz burada, hem bundan şikâyet ediyoruz hem de buna riayet etmiyoruz.

Değerli arkadaşlarım, görüşülmekte olan yasa teklifinin üç konusunda bizim itirazımız var; birinci konu, az önce de belirttiğim, izlenebilirlik konusu.

İkinci konu: Daha önceden bu yana, yani bu yasa teklifinin gündeme geldiği günden bu yana, iki kurumumuz arasında bir sürtüşme var -sürtüşme de demeyeyim- bir görüş ayrılığı var. Bu iki kurumun birisi TÜBİTAK, bir diğeri TSE. Hatta, Türk Standartları Enstitüsü, defalarca bize geldi "böyle bir yasanın çıkmasına gerek yoktur" dedi; ama, verdiği belgelerin uluslararası kabulü olmadığı için de böyle bir yasaya gereksinim duyuldu, böyle bir gereksinim ortaya çıktı.

Burada yaptığımız çalışmada, ilk çalışmalarda bu iki kurum çok güzel dengelenmiş; yani, genel kurulda temsil ettikleri üye açısından dengelenmiş; çok iyi olmuş. Zaten böyle de olması gerekir. Bu iki kurum, dengeli bir biçimde, birbirini böyle çok fazla yıpratmayacak biçimde dengelenmiş. Arkadaşlarımızın hazırladığı ilk teklifte böyle. Biz de memnun olduk "iyi olmuş" dedik; ama, bizim Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonumuz da -o güzel, güzide Komisyonumuz- bir tercih koymuş, demiş ki: "Hayır, TÜBİTAK'ı ben 1 kişiye indiriyorum. UME'yi buradan çıkarıyorum, TSE'yi de 3 kişiye çıkarıyorum." Şimdi, çıkardığımız bu yasayla kurulacak üstkurul, Türk Standartları Enstitüsünün üstkuruludur. Bu kurul, Türk Standartları Enstitüsüne yetki verecek; "git, bunların muayenesini yap, kontrolünü yap; eğer kriterlere uygunsa, bunlara belge ver" diyecek. Yani, bu üstkurul, Türk Standartları Enstitüsünü, kısaca, akredite edecek, yetkilendirecek kurul...

Şimdi, biz, teklifle ne hale getirmişiz; üstkurulu, Türk Standartları Enstitüsünün üstüne çıkarılmışız; yani, daha yasa çıkmadan, hem Türk Standartları Enstitüsünü yıpratmak hem de kuracağımız üstkurulu yıpratmak bir pozisyona getirmişiz işi. Geçici madde konulmasının temelinde yatan neden bu. Buradaki geçici maddeler bunun için konulmuş.

Peki, bu geçici maddeler daha önce konulmamış, şimdi niye konulmuş? Şimdi, ben, şunu söylüyorum; diyorum ki, burada, zaten, Dış Ticaret Müsteşarlığımız bunların yönetmeliklerini hazırlamak için bir yönlendirme kurulu kurmuş; şu anda hazır.

Türk Standartları Enstitüsünü görevlendireceğimiz yer de... Türk Standartları Enstitüsünün şimdiki belge sistemi, belgelendirme sistemi dünyada geçerli değil. Eğer, bunun gölgesini bu kurumun üstüne düşürürseniz, bu da yıpranır, bunun da verdiği belgeler geçersiz olur. İşin özünde bu var.

İlk hazırlayan arkadaşlar, bu konuyu çok güzel düşündükleri için, TSE'nin de içinde bulunduğu, TÜBİTAK'ın da içinde bulunduğu çok geniş bir uzlaşma zemininde bunu bu şekilde getirmişler, çok güzel hazırlamışlar; ama, işte, az önce söylediğim, bundan önce söylediğim, koalisyon içindeki iç pazarlıklar sonucunda... Bunu ben söylemiyorum, bunu ANAP'lı arkadaşlar da söylüyor, DSP'li arkadaşlar da söylüyor "biz, bunu bir pazarlık konusunda yaptık, biz de inanıyoruz, senin dediklerin doğru, hepsine de katılıyoruz" diyorlar. Hazırlayan arkadaşlarla tartışıyoruz, onlar da "katılıyoruz" diyor.

Şimdi, birisi çıksın... (MHP sıralarından gürültüler)

YUSUF KIRKPINAR (İzmir) – Doğru değil...

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI OKTAY VURAL (İzmir) – Afakî konuşuyorsunuz...

DEVLET BAKANİ TUNCA TOSKAY (Antalya) – Afakî konuşuyorsunuz... Yok öyle bir şey...

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayalım...

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Bakan, arkadaşlar, bunu hazırlayan arkadaşlar buraya çıksın "biz yanıldık, ilk hazırladığımız teklif doğru değildi, biz yanlış hazırladık, biz bilmiyorduk, birisi bizim elimize bunu verdi, biz getirdik; ama, sonradan doğrusu geldi" desin, biz de inanalım diyoruz. (MHP sıralarından gürültüler)

A. TURAN BİLGE (Konya) – Komisyon Başkanı öyle demiyor...

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Bir dakika arkadaşlar...

Bir gerçek var, bir de başka şey var. Şimdi, ben diyorum ki...

YUSUF KIRKPINAR (İzmir) – Bu doğru değil...

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, doğru değilse, daha önceki ANAP'lı grup başkanvekilinin 20 nci Dönemde imzası var bunun altında; imzası var...

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI OKTAY VURAL (İzmir) – Siz daha 20'de kalmışsınız.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Hayır; 20'de kalmadım ben.

Ben, ulusun, ülkemizin bütünlüğü içinde uzlaşmış bir yasa teklifi var, herkesin üstünde uzlaştığı bir metin var diyorum. O metin üzerinde gelin uzlaşalım. Bizim söylediğimiz kötü bir şey yok. Yani, biz diyoruz ki, yasanın üzerine gölge düşmesin. Hepimizin istediği bu. Umuyorum ki, sizin de istediğiniz bu. Belki de arkadaşlar, bürokrasiden kaynaklanan bir yanlış içerisinde; ama, işin doğrusu...

MUSTAFA MURAT SÖKMENOĞLU (İstanbul) – Hangi güç değiştirmiş?

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Bakan, kim değiştirmiş, nasıl değiştirilmiş... Ben az önce söyledim; eski sayın bakan, komisyon başkanvekili, burada yok şimdi. Herhalde, arkadaşımızın, bu

yasa teklifi içine sinmedi ki, burada oturamadı. Çıksın o arkadaşımız, bu komisyonun başkanvekili "bu doğru" desin. Ben diyorum ki, konuşalım, tartışalım, doğruları bulalım; başka bir şey söylemiyorum. Çıksın, buradan "doğru" desin; ama, doğru değil...

BEYHAN ASLAN (Denizli) – En doğru, senin doğru!..

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Bu yasa teklifinin üzerine gölge düşmüştür, tanınabilirliği kalmamıştır; bizim savunduğumuz bu. Tanınabilir bir yasa çıkarmak için, ciddi bir çalışma yapmamız ve buradaki aksaklıkları gidermemiz gerekir.

Bu aksaklıkların giderilerek bu yasa teklifinin çıkarılmasını diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dönen.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz...

Sayın milletvekilleri, bir konuya açıklık getirmek istiyorum; Grup adına konuşulabilmesi için grup başkanvekillerinin mutlaka burada olması gerekmiyor; grup başkanvekillerinin, yazılı taleple, herhangi bir sayın milletvekilimizin görevlendirildiğini bize bildirmesi yetiyor ve bu görevlendirme de, Sayın Mehmet Dönen için yapılmıştır.

İkinci husus, karşılıklı konuşmalar yerine, partilerimizin grup sözcüleri için konuşma imkanları vardır; ayrıca, bugünkü birleşimde, hiçbir milletvekilimiz, şahsı adına söz alıp konuşmamıştır. Mikrofon, milletvekillerimizin emrindedir.

Bilgilerinize arz ediyorum.

Komisyonumuz bir ifadede bulunacaklar; buyurun efendim.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI OKTAY VURAL (İzmir) – Bir katkıda bulunmamız pek fazla mülkün değil; çünkü, konuşulan hususların maddeyle herhangi bir illiyet bağı kuramadık. Dolayısıyla, alakasız bir konu olduğu için, komisyonumuzun bir katkıda ya da eleştiride bulunması mümkün değil. Bundan sonraki konuşmalar, maddelerle ilgili olursa, daha fazla katkı sağlayabileceğimizi ve aydınlatabileceğimizi umuyorum. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

MEHMET DÖNEN (Hatay) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, satışma var diyorsunuz herhalde.

Buyurun.

MEHMET DÖNEN (Hatay) – Bu teklifin, önemli olan, içeriği, belkemiği. Belkemiği kaybolmuş bir yasanın maddeleri çok doğru da olsa, çok işe yaramayacağı kanısında olduğum için, esas, bu teklifin Türkiye'ye daha yararlı hale gelmesi için neler yapılması gerektiğini orada anlattım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MUSTAFA MURAT SÖKMENOĞLU (İstanbul) – Ama burada sayın milletvekilleri öyle düşünmüyor efendim. Milletvekillerinin iradesi geçerli değil mi? Biz, doğru buluyoruz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 13 üncü maddenin müzakeresi tamamlanmıştır.

MEHMET DÖNEN (Hatay) – Sayın Başkan, karar yetersayısının aranmasını istiyorum; ayrıca, Başkanlığa gönderilen oy pusulalarındaki kişilerin burada bulunup bulunmadığının aranmasını da istiyorum.

BAŞKAN -- Ona bakılıyor efendim.

13 üncü maddenin oylamasına geçiyoruz.

Karar yetersayısının aranması istenmiştir. Sayım kolaylığı bakımından elektronik cihazla oylama yapacağız.

5 dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN -- Sayın milletvekilleri, yapılan oylama sonucunda karar yetersayısının olduğu anlaşılmış ve görüşülen 13 üncü madde kabul edilmiştir.

Şimdi, 14 üncü maddeyi okutuyorum:

Ana hizmet birimleri

MADDE 14. -- Genel Sekretere bağlı ana hizmet birimleri şunlardır :

- a) Ürün/Hizmet Akreditasyon Başkanlığı,
- b) Laboratuvar Akreditasyon Başkanlığı,
- c) Sistem Akreditasyon Başkanlığı,
- d) Personel Akreditasyon Başkanlığı.

BAŞKAN -- Madde üzerinde ilk söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Kütahya Milletvekili Sayın Ahmet Derin'e aittir.

Buyurun Sayın Derin.

Süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA AHMET DERİN (Kütahya) -- Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; görüşülmekte olan 123 sıra sayılı kanun teklifinin 14 üncü maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubunun görüşlerini ifade etmek için söz almış bulunmaktayım; öncelikle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Malum olduğu üzere, benden önce konuşan tüm arkadaşların, Türkiye Akreditasyon Kurumu hakkında geniş geniş malumatlarda bulundular. Ülkemizin, uluslararası arenada, rakiplerimizle ve gelişmiş ülkelerle rekabet edebilmesi için gereken ve hatta, uluslararası değişik platformlarda taahhüt ettiğimiz bir kuruluşun kuruluş yasasını burada çıkarıyoruz. Fazilet Partisi olarak da, böyle bir yasanın çıkmasını destekliyoruz ve Parlamente'ye getiren ve buraya kadar sonuçlandıran arkadaşlarımıza da burada teşekkür ediyorum. Ancak, dikkat edilmesi gereken bazı konular var; bunları da burada ifade etmeden geçemeyeceğim.

Aslında, üzerinde konuştuğum 14 üncü madde, kuruluşun teşkilatlanmasıyla ilgili Genel Sekretere bağlı ana hizmet birimlerini gösteriyor. Hizmet birimleri dört ana birimden oluşuyor. Birincisi, Ürün/Hizmet Akreditasyon Başkanlığı; ikincisi, Laboratuvar Akreditasyon Başkanlığı; üçüncüsü, Sistem Akreditasyon Başkanlığı; dördüncüsü, Personel Akreditasyon Başkanlığı.

Genel olarak, Avrupa Birliğinde pazara sürülen ürünle ilgili olarak altı temel akreditasyon aşaması vardır. Bunlardan birincisi, tasarım; ikincisi, üretim; üçüncüsü, üretim testi; dördüncüsü, satış; beşincisi, tip testi ve onay; altıncısı, denetim performans testi ve onayı. Bu aşamalardan ilk dördü, üretim yapan kuruluş içinde yapılır ve bunlarla ilgili temel prensipler ve sağlanması gereken minimum şartlar EN 29000 serisi standartlarla belirlenmiştir. Beş ve altıncı aşamalar, üretici dışındaki bağımsız laboratuvarlar tarafından yapılır, teknik ölçüm ve test gerektirir. Bu laboratuvarların çalışma prensipleri ise, EN 45001 veya ISO Guide 25 standartları tarafından belirlenmiştir. Gerek

EN 29000, gerekse EN 45001 standardının doğru uygulandıkları bağımsız kuruluşlar tarafından mutlaka kontrol edilmelidir. Bu kuruluşlara "belgelendirme kuruluşları" da denir.

Belgelendirme işlemlerinin yanı sıra, son ürün ile ilgili laboratuvar testlerinin dışında kalan işlemler için de ürün belgelendirmesi ve bu sektörde çalışan kişilerin eğitim ve sınanmasını içeren personel değerlendirilmesi de gerekmektedir. Özellikle, her ülkede temel olarak dört tip belgelendirme yapılmaktadır. İşte, bu 14 üncü madde kapsamındaki bu dört tip belgelendirme hizmetleri, genel sekreterlik bünyesinde ayrı ayrı başkanlık oluşturularak verilecektir.

Yine, uluslararası kriterlere göre, uluslararası sistemde, akreditasyon kuruluşları ve akredite eden bu merkezin, mutlaka ve mutlaka ekonomik ve idari yönden bağımsızlığı şart kılınmıştır. Ayrıca, yapının gücü ve uygulamalarda etkinliği esas alınmak üzere, bir hukukî dayanakla desteklenmesi gerektiği açısından, kuruluşun, mutlaka bağımsız ve tarafsız bir görünüm arz etmesi, yapının gücü olabilmesi ve uygulamalarda da etkinlik sağlayabilmesi için de, mutlaka, bir kanunla desteklenmesi gerekiyordu. Biz, bugün dört, dörtbuçuk yıl gecikmiş bir teklifi burada görüştürüyoruz; inşallah, çıkacak ve kanunlaşmış olacak.

Ancak, bakın, uluslararası arenada TÜRKAK'ın, bu kuruluşumuzun, akredite edebilme vasfını... Burada, biz, yönetim kurulunu oluştururken genel kurulu seçtik (A), (B) ve (C) gruplarını aldık; ancak, yönetimi bu (A), (B) ve (C) grubundan tespit ederken (A) grubundan üç kişi, (B) grubundan iki kişi, (C) grubundan da iki kişiden oluşan yedi kişilik bir yönetim kurulu... Burada dikkatinizi çekmek istediğim konu şudur: Aynen Bankalar Üst Kurulu gibi, atanmışların çoğunlukta olduğu bir yönetim kurulu oluşturuyoruz. Başbakanın, büyük bir ekibi ve işadamlarıyla gittiği son Amerika ziyaretindeki toplantılarda, 4 Ekim 1999 tarihli Hürriyet Gazetesinde Cüneyt Ülsever'in yazısından bir alıntı yaparak, IMF yetkilileri, Bankalar Üst Kurulunun oluşumunu Bizans oyununa benzetiyor ve IMF yetkilileri, buradan giden heyete ve yetkililere "çok fazla Bizans oyunu oynuyorsunuz" diyorlar.

Şimdi, hem "kanunla oluşturduğumuz bu TÜRKAK'ın uluslararası arenada güvenilir olması lazım, tarafsız olması lazım, bağımsız olması lazım" diyoruz hem de demokratik bir ülkede seçilmişlerden korkarak, yine, atanmışların hâkim olduğu bir yönetim biçimini oluşturuyoruz. IMF yetkilileri Bankalar Üst Kurulunun oluşumuna, atanmışların hâkim olmasını nasıl tenkit ettilerse, yarın -ben, burada Mehmet Dönen arkadaşşıma katılıyorum- bunu, ölü doğan bir kanun ve ölü doğan bir kuruluş haline getirmemek için, bu kanun çıkarılırken, yönetimi, mutlaka ve mutlaka... Kuruluşta, ekonomik yönden bağımsızlığı için fon veriyoruz; belki, ekonomik yönden hükümete veya siyasi iktidara... İhtiyacı olmadan, kendisinc, ayakları üzerinde durabileceği, kendisini idare edebileceği ekonomik yönden bir bağımsızlık veriyoruz; ama, yönetim kurulunda atanmışların çoğunluğunu sağlayarak, bu kuruluşun yönetim kurulunu, idari yönden bağımsızlığını zedeler bir noktaya getiriyoruz. Bunu gözardı etmemek gerektiğine inanıyorum. Mademki, böyle yapacaktık, o zaman, Türk Standartları Enstitüsünü, belge verir durumdan çıkarıp yeniden yapılandırarak, akredite eder bir kuruluş haline getirerek, ayrıca bir kuruluş, ayrıca TÜRKAK oluşturmamız gerekmezdi diye düşünüyorum, bu endişemi burada ifade etmek istiyorum.

Bir konuya daha değinmek istiyorum: Bakın, sermayeler bile renklendiriliyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Derin, lütfen toparlayınız.

Buyurun efendim.

AHMET DERİN (Devamla) – 1 dakika içerisinde toparlıyorum Sayın Başkanım.

İdari özerkliği ve ekonomik özerkliği olan bir kuruluş; ama, atanmışların çoğunlukta olduğu bir yönetim kurulu... Akredite edecek kuruluşlar hakkındaki yeterlilik belgesini, kaydını o kuruluşta, atanmışların eline verirsek, yarı, siyasilerin baskısıyla, birilerinin lehinde karar verme noktasındaki bir icraat, bu kuruluşun güvenilirliğini tamamen zedeler diye endişemi burada ifade ediyor, kuruluşun hayırlı olmasını diliyor, saygılar sunuyorum Sayın Başkan. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Derin.

Doğru Yol Partisi Grubunun görüşlerini ifade etmek üzere, Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Dönen; buyurun efendim.

Süreniz 10 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA MEHMET DÖNEN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan yasa teklifinin 14 üncü maddesi üzerinde Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; Grubum ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, burada yasa çıkarırken, özellikle partilerarası uzlaşma ve burada yasa çıkarırken, özellikle, toplumumuzdaki çeşitli katmanların o yasanın üzerinde uzlaşması çok önem taşımaktadır. Bakınız, ben, kendi bakanlığım döneminde iki temel yasa çıkardım; birisi, Rekabet Yasası; bir diğeri, Tüketiciyi Koruma Yasası. Bu iki yasa da, bütün grup başkanvekilleriyle oturarak, onların taleplerini de karşılayarak, bir mutabakatla çıkardık. Örnek vermek istiyorum; ben, bu yasa'yı hazırladıktan sonra, Tüketici Konseyinde, Refah Partili arkadaşlarımız "müftülerimiz de olsun" dediler. Bazı arkadaşlar karşı çıktılar. Ben dedim ki, olsun, bu müftüler bizim ülkemizin müftüleri, bizim devletimizin memurları, olsa ne zararı var; onu kabul ettik. Refah Partili arkadaşlarımız da, burada, hakikaten, hiçbir muhalefet yapmadan, toplumdaki bütün kesimlerin mutabakatıyla, bu iki temel yasa'yı çıkardık.

Şimdi, bizim, burada, üzerinde görüştüğümüz yasa, gerçekten, Türkiye'nin dış ticareti açısından, globalleşen dünyada ticaretimizin gelişmesi, özellikle, mallarımızın ve hizmetlerimizin rekabet edebilmesi açısından çok önemli bir yasa. Bununla kâracağımız üst kurulun akredite edeceği, görevlendireceği kurumların verecekleri belgelerin tüm dünyada geçerli olması gerekir ki, bu yasanın faydasını görelim. Yani, uluslararası tanınırlığı olması, uluslararasıda tanınır olması gerekiyor. Eğer tanınmıyorsa, zaten, mesele yok, bu yasa çıkmış, çıkmamış, çok fazla da önemi yok. Biz istiyoruz ki, biz diyoruz ki... Bakın, az önce de söyledim, biz, Doğru Yol Partisi olarak pozitif bir muhalefet yapıyoruz. Biz, burada, geliyoruz, düşüncelerimizi söylüyoruz, bu yasaların doğru çıkması için uğraşıyoruz. Hepinizin bu gayeyle uğraştığınızı da biliyoruz.

Bakın, Bankalar Üst Kurulu üyeleri henüz atanabildi mi arkadaşlar? Atanamadı. Peki, Bankalar Üst Kurulu üyeleri niye atanamadı? Partiler arası çekişmelerden atanamadı. Peki, bundan sonra, Bankalar Üst Kurulu üyelerini atasanız da güvenilirliği olur mu arkadaşlar? Güvenilirliğine gölge düşürdük; biz düşürdük. O zaman, bakın, görüşlerimizi bunların da üzerinde... Bakın, biz -yani, Meclis olarak alıyorum, bir partiyi suçlamıyorum ben- Meclis olarak RTÜK Yasasını çıkardık, RTÜK'ü kurduk; bugün, RTÜK'ü kaldırmaya uğraşılıyor, öyle çalışmalar var. Bu kurumları yıpratıyoruz. Bu yeni kurumları kurarken, yıpratmadan kurmak istiyoruz. Bütün gayemiz, bütün çalışmamız bu yödedir. Yani, bu kurumlar yıpratmadan, bu kurumların üzerine bir gölge düşmeden...

Bu kurumların akredite edeceği kurumlar, dünyada, Türkiye'yi, gerçekten, böyle, ticarete, mal ve hizmetlerin dolaşımında iyi temsil etsin, verecekleri her işaret dünyada kabul görsün. Kabul görmüyorsa, zaten, bugün olduğu gibi devam eder. Yani, bunu kurmanız kurmanız çok önemli değil. Kuruluşlar, illa gidip de, bu akreditasyon kuruluşundan belge almak zorunda da değil. Bu bel-

geyi niye alacaklar? Mallarının, orada, güvenilir; sağlığa, güvenliğe uygun, çevreye uygun, sürekli üretilen ve sağlık koşullarına uygun yerde üretilen mallar olduğunu belgeleyen bir işaret koyacak bunlar. Şimdi, bu işareti istediğiniz kadar koyun, dünya kabul etmiyorsa ne olacak bu işaret? Hiçbir şey ifade etmez. Ee, biz niye burada boşuna konuşuyoruz? Ben de diyorum ki, bunu sağlayacak bir yasayı -benim iddiam bu- bunu sağlayacak yasal çalışmayı, Türkiye'de, bilim kuruluşları yapmış, bunun tarafları yapmış; yani, ticaret odaları, sanayi odaları, deniz ticaret odaları, üniversitelerimizin değerli bilim adamları, oturmuşlar, bir metin ortaya çıkarmışlar. Bu çıkan metin de, 20 nci Dönemde üç, şimdi de iki arkadaşımız tarafından Meclisin gündemine getirilmiş. İşte, burada tartışıyoruz, bu yasa teklifinin üzerinde konuşmalar yapıyoruz; konuşacağız ki, doğruları bulacağız. İki arkadaşımız da oturuyor; bu iki DSP'li arkadaş, çıksınlar, burada "yok, biz, bu yasa teklifini hazırlarken koşullar farklıydı, şimdi koşullar farklı" desinler. Yani, değişen bir koşul var. Bu arkadaşlarımız, sanıyorum ki, Bursa gibi, sanayimizin, ticaretimizin çok önemli bir merkezinden geliyor; özellikle, tekstilde ve otomotiv sanayii gibi çok önemli bir merkezden geliyorlar. Biz, ticaret mensupları, ticaret odalarıyla konuşuyoruz "aman, bu yasanın üzerine gölge düşürmeyin; aman, bu yasayı, bu Meclisten ciddi bir biçimde çıkarın" diye bizi arıyorlar. Bu arkadaşlarımızı da muhakkak arıyorlar. Bu arkadaşlarımız da, zaten, onların temsilcisi olarak buradalar; yani, bu arkadaşlar, burada, sanayinin, ticaretin yoğun olduğu bir bölgenin temsilcisi. Gelsinler, burada "kardeşim, biz, o zaman yanlış biliyorduk" veya "koşullar değişti" desinler, biz de burada ikna olalım; diyelim ki...

BEYHAN ASLAN (Denizli) – Bu metin de aynı. Aynı metin geçmiş buraya. Neyi tenkit ediyorsunuz?

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Efendim?..

BEYHAN ASLAN (Denizli) – Komisyon metni aynı, diğer metin aynı. Niye konuşuyoruz 14 üncü maddede?

MEHMET DÖNEN (Devamla) – O zaman ben size söyleyeyim: Bakın, burada, üç tane temel nitelik değişmiş...

BEYHAN ASLAN (Denizli) – Sizin okuduğunuz metinle aynı.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Okumuyorsunuz o zaman Sayın Başkan.

BEYHAN ASLAN (Denizli) – Sizin savunduğunuz metinle aynı.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Ben, yasanın içeriğine bakmıyorum; yani, falanın görevi bu, filanın görevi bu... Öyle, ufak şeylerle uğraşmıyorum. Ben, bu yasanın uluslararası kabul edilebilirliğini konuşuyorum. Yani, siz, burada, yasanın... Başkan şu işi yapar, öteki bu işi yapar öteki bu işi yapar. Benim bunu burada konuşmam doğru değil; yani, ben söylüyorum...

MUSTAFA MURAT SÖKMENOĞLU (İstanbul) – Uluslararası tek temsilcisi siz misiniz? Bunlar bilmiyorlar mı?!

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Ben "uluslararası temsilciyim" demiyorum. Ben diyorum ki... Bakın, benim söylediğim çok net. Ben diyorum ki, bu ulusal mutabakatla hazırlanmış, ulusal mutabakat yoksa, gelsinler "yok" desinler kardeşim.

MUSTAFA MURAT SÖKMENOĞLU (İstanbul) – Ulusal mutabakat yok mu?

MEHMET DÖNEN (Devamla) – "Yok" desinler. İşte, DSP Grubu burada, iktidar kanadı burada, çıksınlar ve desinler ki, "yok." Bunlar böyle hazırlanmış. Şimdi, benim yararlanacağım yasayı bir başkası pazarlık konusu yapmamalı. Ben de onu söylüyorum. Burada pazarlık konusu yapmaksızın...

BEYHAN ASLAN (Denizli) – Komisyonunda Doğru Yol Partililer ne dedi buna? "Evet" demediler mi? Beraber, evet oyu kullandık.

BAŞKAN – Efendim, karşılıklı konuşmalıyız; lütfen...

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Genel Kurulda bir yasa teklifini konuşuyoruz, teknik bir yasa teklifidir. Gelir burada dersiniz ki, hayır kardeşim, öyle değil, böyle; bu yasanın izlenirliği önemli değil; yani, akredite edecek kuruluşların izlenir olması önemli değil; özellikle UME'nin buraya girmesi çok önemli değil. Gelirsiniz, TSE'nin bundan sonra görevlendirilmesi, bir yıl içerisinde bu işi yürütmesi çok önemli değil, bunlar çok öncelikli sorunlar değil, bunlar gelir geçer dersiniz. Biz de deriz ki, olur... Yani, şimdi siz, hem savcı hem hâkim olmak isteyen bir kurumun gölgesini buraya düşürürseniz, bunun, uluslararası arenada tartışmaya açılmasını sağlıyorsunuz. Biz de, açmaya lım diyoruz. Bizim dediğimiz; burada UME temsil edilmiyor mu; edilsin veya TÜBİTAK iki kişiyle temsil edilsin, biri de UME'den gelsin.

Sonuç olarak; kurumlarımız, uluslararası arenada birbiriyle kavga etmesin; yani, sen TSE'ye yanladın; bilmem, sen, TÜBİTAK'a yanladın demesin. Bizim istediğimiz, uluslararası arenada yarın bunlar anlatılacak, yani UME'de çıkacak, bu kurumun aleyhinde uğraşacak, bir başka kurumda lehinde olacak; ben size söyleyeyim. Biz, kendi iç huzurumuzu niye bozalım?..

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dönen, lütfen, toparlayınız efendim.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Sayın Başkan, toparlıyorum efendim...

MUSTAFA MURAT SÖKMENOĞLU (İstanbul) – Aynı şeyi toparlıyorsun!

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, bu yasa teklifinin...

BAŞKAN – Sayın Dönen, 14 üncü madde üzerinde konuşuyorsunuz; lütfen, toparlayınız.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Tamam, 14 üncü madde üzerinde konuşuyorum.

Bu yasanın, uluslararası kabul edilebilirlik niteliklerine kavuşturularak çıkarılmasını temenni ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Efendim, gruplar adına konuşmalara devam ediyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun görüşlerini, Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili Sayın İsmail Köse ifade edecekler. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Köse.

Süreniz 10 dakikadır.

MHP GRUBU ADINA İSMAİL KÖSE (Erzurum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin, memleketimize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum önce.

Tabii, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, hem grubu olan partilerimiz hem de milletvekilleri-miz, bu teklifin, Yüce Meclisin önüne getirilen çok önemli bir teklif olduğunun idraki içerisinde-dirler. Bu kanun teklifi, öntümüzü açan Avrupa Birliğine gitme noktasında olduğumuz bir zaman-da, bizi, Avrupa Birliği standardına götürecektir ve gerçekten, şu anda Meclisimizin görüşmekte ol-duğu en önemli bir tekliftir.

Teklif, hazırlanış itibarıyla teknik bir tekliftir. Bu teklifi, hazırlama noktasında olan ilgili ba-kanlık ve bürokratlar hazırlamışlardır ve görüşülmesi de, Türkiye Büyük Millet Meclisimizin, ön-ce, komisyonlarında değerlendirilmiştir. 20 nci Dönemde Meclisimize intikal eden bu teklifin şu anda görüştüğümüz 14 üncü maddesi de, aynen kabul edilmiştir. Yani, komisyonunda -daha önce ko-

misyonda bulunmamasına rağmen- şu anda Parlamentoda grubu bulunan siyasî partilerimizin komisyon üyeleri, kanun teklifinin bu maddesini aynen kabul etmişlerdir.

Şimdi konuşacağız da, neyi konuşacağız? Eğer, söz yerini bulmayacaksa ve Türkiye'nin şu anda ihtiyacı bulunan zaman meselesini çok önemli bir şekilde kullanmamız gerekirken... Bakın, bombalar patlıyor. Türkiye, bir süreçten geçiyor. Türkiye'nin öntü açılıyor; ekonomik yönüyle açılıyor, insan hakları, temel hak ve hürriyetleri yönüyle açılıyor. Türkiye'nin demokratikleşmesi öntündeki sıkıntılarını gidermek için Yüce Mecliste bir konsensüs teşekkül etmiş ve komisyonlar kurulmuş, bunlar üzerinde çalışmalar yapılırken, her maddesi üzerinde; fakat, aynı konuşmayı yapmak suretiyle... Eğer, konuşma olduğunu kabul edecekse, tabii, yüce milletimiz bunun takdirini ortaya koyacaktır.

Yani, milletvekili Mecliste konuştuğu zaman, şunun için katkıda bulunur: Yanlışlık varsa, ilave edilmesi gereken bir şey varsa ya da ülkemizin, milletimizin aleyhine bir şey varsa o hususta konuşulur. Madde, 20 nci Dönemin komisyonunda ve teklifinde olduğu gibi aynen kabul edilmiş.

Ben, şimdi, burada, bir arkadaşın söz hürriyetinin kısıtlanmasını söylemek istemiyorum; ancak, Değerli Meclis Başkanımızdan istirhamım şudur: Madde üzerinde yapılan konuşmalarda Sayın Başkanımızın ikaz etmesi asli görevidir.

Burada, Bankalar Kanunu görüşülüyor; bankalar üst kurulu nasıl teşekkül eder; kimlerden teşekkül eder?.. Bu, herhangi bir partinin ya da bir milletvekilinin meselesi değildir. Şu anda sorumluluk, 57 nci Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin Başbakanının ve onun hükümetindedir ve o hükümetin arkasında güvenoyu veren siyasî partileridir.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, arkadaş, madde üzerinde mi konuşuyor?!

İSMAIL KÖSE (Devamla) – Siyaseten sorumluluğu olan ve Türkiye'nin her meselesinden sorumlu olan şu andaki siyasî iktidarın, müsaade edin de Türkiye'nin en önemli ekonomik kurumu olan ve hepimizin beraberce burada iştirak etmek suretiyle çıkarmakta olduğumuz o Bankalar Üst Kurulu Kanununun da teşekkülü, kendi takdir yetkileri içerisinde ve kendi prosedürü içerisinde ve de uzlaşma kuralları içerisinde... Bir hizipleşme ya da bir pazarlık meselesi yoktur.

Bugün, Türkiye'nin yeniden alışma noktasında olduğu husus şudur; Türkiye, böyle bir koalisyonlar dönemini yaşamamıştır. Türkiye'de demokrasinin gereğidir ve geçtiğimiz yıllarda da kurulmuştur, geçtiğimiz yıllarda da icraatlar olmuştur; ama, neler yaşanmıştır; Türkiyemiz, bunu görmüştür; ama, bugün, kurulan hükümetin koalisyon ortakları arasındaki uzlaşma ve güven meselesinin kamuoyunu ne kadar rahatlattığını, en azından, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki kavganın sona ermesi suretiyle, Mecliste, ciddî, vakur, ülkenin ve milletin menfaatları istikametinde zamanın değerlendirilmesinin ne kadar önemli olduğunu bu Meclis göstermiştir ve bu örnek çalışmasını, davranışını da devam ettirecektir. Ne kadar tahrik ederseniz ediniz, ne kadar yanlış tenkitlerde bulunursanız bulununuz ve ne kadar, hükümetin ortakları arasındaki bu uyum ve güven meselesini sarsma noktasında tahrik edici sözler de kullansanız, hükümet, bu uyum içerisinde, uzlaşma içerisinde görevine devam edecektir; Mecliste de, kesinlikle, herhangi bir şekilde satışmaya mahal vermeyecek, kavgaya dönüştürmeyecek, insanca, ülkemize ve milletimize yararlı ve faydalı konuşmalar yapılacak; ama, bu konuşmaları da yapmak için, milletvekillerimizin de, bu dikkati sarf etmelerini ümit ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum; teşekkür ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Köse'ye ikazından dolayı teşekkür ederim; ama, kendileri de 14 üncü madde üzerinde hiç konuşmadılar. (DYP sıralarından alkışlar) Birbirimize, biraz müsamahalı olalım.

AYDIN TÜMEN (Ankara) – Sayın Başkan, Demokratik Sol Parti Grubu adına da Sayın Beyreli konuşacaklar.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beyreli.

Süreniz 10 dakika.

DSP GRUBU ADINA ALİ RAHMİ BEYRELİ (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Türkiye Akreditasyon Kurumu, gerçekten, Türkiye için önemli bir kurum ve bu kurumla ilgili kanun teklifimiz, bugün de burada görüşülmeye devam ediyor.

Bizler, sanayiın içinden gelen kişiler olarak, bu yasa teklifinin çıkması için iki dönemdir çaba gösteriyoruz ve gerçekten, Türkiye genelinde, geçmiş dönemde olmayan uzlaşma da, bu dönem sağlanmış durumdadır. Bu kanun teklifi, Yüce Meclisimizin her iki komisyonundan da oybirliğiyle geçmiştir. Bu kanunun kullanıcıları olacak sanayiciler, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin temsilcileri, bu kanun teklifi komisyonlarda görüşülürken vardılar; çok açık ve net itirazları olmadı bu kanun teklifinde yapılan düzenlemelere.

MEHMET DÖNEN (Hatay) – Senin itirazın var...

ALİ RAHMİ BEYRELİ (Devamla) – Dolayısıyla, şu anda, burada belirtildiği kadar büyük sorunlar yok. İnşallah, bu kanun çıkacak ve ülkemize hayırlı olacak.

Teşekkür ediyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beyreli'ye teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan görüşlerini açıklayacaklar.

Yerinizden mi konuşacaksınız efendim?

DEVLET BAKANI TUNCA TOSKAY (Antalya) – Yerimden efendim.

BAŞKAN – Peki, buyurun efendim.

DEVLET BAKANI TUNCA TOSKAY (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben, bir küçük noktayı tekrar bilgilerinize arz etmek için söz aldım.

Sayın Dönen, bu kanun teklifinin görüşüldüğü bütün müzakere sürecinde, bütün maddelerde, ısrarla bir noktayı vurguluyor: Bu kanun teklifi, bu şekilde kabul edilir, Meclisten çıkarsa, Türkiye Akreditasyon Kurumu, uluslararası kuruluşlar nezdinde tanınmaz, kendisinin verdiği belgeler de uluslararası geçerlilik taşımaz.

Biz, şunu ifade ediyoruz: Bu kanun teklifi bu haliyle geçerse, Türk Akreditasyon Kurumunun verdiği belgeler uluslararası geçerlilik taşıyacaktır. Ben, bunu, size, bir bilgiyle de güçlendirerek arz etmek istiyorum.

Avrupa Birliği Akreditasyon Birliğinin baş denetçisine, bu kanun teklifi, komisyonlardan geçtiği şekliyle sunuldu; kendisi tarafından tetkik edildi. Sayın Dönen'in izhar ettiği hiçbir şüphe, bu denetçi tarafından, muhakkik tarafından tarafımıza bildirilmedi.

Arkadan bir şeyi daha ilave etmek istiyorum. Çok büyük bir ihtimalle, bu teklif kanunlaştıktan sonra bu kurum kurulursa, bu kurumun uluslararası geçerliliği olup olmadığını tetkik edecek olan kişi de bu başdenetçisi olacak.

Bilgi olarak arz etmek istedim efendim. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Devlet Bakanı Sayın Toskay'a teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, 14 üncü madde üzerindeki müzakereler tamamlanmıştır.

14 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

15 inci maddeyi okutuyorum:

Ürün/Hizmet Akreditasyon Başkanlığı

MADDE 15. - Ürün/Hizmet Akreditasyon Başkanlığının görevleri şunlardır :

- a) Ürün ve hizmet belgelendirmesi yapan kuruluşların akreditasyonu için teknik ve bilirkişi komiteleri oluşturmak,
- b) Akreditasyon başvurularının sonuçlandırılması için teknik incelemeyi yapmak veya yaptırmak ve onay için Yönetim Kuruluna sunmak,
- c) Akredite edilen kuruluşları izlemek ve kontrol etmek,
- d) Gerektiğinde akreditasyonun geçici veya devamlı olarak iptali için Yönetim Kuruluna teklifte bulunmak,
- e) Konularıyla ilgili olarak Genel Sekreterce verilecek diğer görevleri yapmak.

BAŞKAN - 15 inci madde üzerinde ilk söz, Fazilet Partisi Grubunun görüşlerini belirtecek olan, Ankara Milletvekili Sayın Zeki Çelik'e aittir.

Buyurun Sayın Çelik.

Süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA MEHMET ZEKİ ÇELİK (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekili; Türkiye Akreditasyon Konseyi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifinin 15 inci maddesi üzerinde Grubum adına söz almış bulunuyorum; Grubum ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun teklifini önemsiyoruz; hele, depremden sonra bu kanun teklifinin ehemmiyeti daha açık bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Hepimizin bildiği gibi, Türkiye, 1 Ocak 1996'da, Avrupa Topluluğu gümrük birliğine kabul edildi. Bu kabul, ikiyüz yıllık Batılılaşma serüvenimizde önemli bir adımdı. O dönemdeki iktidar partisi tarafından öyle bir hava estirildi ki, gümrük birliğine girişimizle, sihirli bir değnek, ekonomideki bütün sorunları bir günde çözecekti; enflasyon oranı düşecek, işsizlik azalacak, ihracatımız artacak, araba fiyatları ucuzlayacaktı. Bütün bu beklentiler bir süre sonra boşa çıktı; çünkü, gümrük birliğine şartlı olarak kabul edilmiştik; biz, kapıyı ardına kadar açarken, onlar sadece kapıyı aralık bırakmışlardı.

Avrupa malları vitrinlerimizi işgal ederken, Avrupa ülkeleri, kendi tarım ve sanayi ürünlerini korumak ve onlar için gerekli tedbirleri almak için uyguladıkları kotayı da sürdürüyorlardı. Üstüne üstlük, bunca yıl Avrupa Topluluğuna kabul edilme hevesiyle yanıp tutuşan siyasi iktidarlar, ne ülke ekonomisini bu yeni duruma hazırlamışlardı ne de uyum mevzuatlarında gerekli değişiklikleri yapmışlardı.

Bu siyasi iktidarlar "hele bir Avrupa Topluluğuna girelim, ondan sonra başımızın çaresine bakalırız" düşüncesiyle hep böyle bir hareket tarzı izlemişlerdi. Zaten, sadece Avrupa Topluluğuna girmekle de iş bitmiyordu, Avrupa Topluluğuna girmek için iş yapıyor görünmüş olmak da yetmiyordu.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gümrük birliği bize ne kazandırmıştır? "Elde olanları götürdü" desek yeridir. "Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olmak" gibi bir deyim vardır;

Türkiye gibi sanayii gelişmekte olan bir ülkenin, gelişmiş Batı ülke sanayileriyle bu manada rekabet etmesini mümkün görmüyoruz. ihracattımızdaki düşüş, bunun en bariz göstergesidir. Ocak-temmuz döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6 gerileyen ihracattımız, maalesef, temmuz ayında da yüzde 4,7 gerileme kaydetmiştir ve en büyük gerileme de tekstil sektöründe görülmektedir; yaş sebze ve meyve ihracı dışında artış gösteren bir kalem de yoktur.

Uluslararası düzeyde sanayi ve fikri hakların korunması amacıyla, 132 ülkenin 1995 yılında imzaladığı Dünya Ticaret Örgütü Kuruluş Anlaşması GATT'a biz de imza attık. Türkiye'de, küçük ve orta ölçekli sanayi kuruluşlarının ürettikleri ürünler, çoğunlukla, taklide dayalı ve müstakil markası olmayan ürünlerdir. Bu anlaşma, patent zorunluluğu getirmektedir. Patent hakları, Avrupa Topluluğuna ağır yaptırım ve cezalar uygulamaktadır. Gelişmekte olan ülkeler, gelişmiş ülke sanayi ürünlerini taklit ederek dışpazarla rekabet ederler.

Hepimizin bildiği gibi, Uzakdoğu ülkeleri, taklit yoluyla geliştirdikleri markasız ürünlerle dünya pazarlarında kendilerine yer bulmuşlardır. Türkiye, Avrupa Topluluğu Patent Anlaşmasını kabul ederek, küçük ve orta ölçekli sanayi üzerinde ağır yaptırım uygulamayı kabul etmiştir.

Türkiye, patent fakiri bir ülkedir. Mesela, 1995 yılında Türkiye'de 1 700 kuruluş patent başvurusu yaparken, bu rakam, İngiltere'de 115 000, Almanya'da 137 000 sınırına dayanmaktadır. Türkiye, patent başvurusunda, yılda, 2 000 sınırına gelemeyen, Portekiz'de 60 000, Yunanistan'da 45 000 patent başvurusu olmaktadır. Kalitesi, standardı ve markasıyla dünya çapında kabul görebilecek bir malul üretmek de hiç kolay değildir.

Gönül ister ki, bizim de dünya çapında bilinen markalarımız, ürünlerimiz olsun. Sanayii yeni yeni gelişen bir ülkede, hele ki devlet de bu konuya duyarlıysa, bu, ne kadar mümkün olabilir...

Yerli firmalar bu duruma hazırlıklı olmadıklarından, ne yaptılar; ne yapmak zorunda kaldılar; uluslararası piyasalarda rekabet etmek için, ürünlerine Türkçe isimler yerine İngilizce isimler verdiler ve böyle bir kolaylıkla dışarıya açılabileceklerini zannettiler. Devlet bu konuda yol gösterici olmadığından, başka da yapacakları bir şey yoktu.

Mevcut ekonomik şartlarda, uluslararası piyasada rekabet etmenin birinci şartı, maliyetleri en aza indirmektir. Yani, sizin malınız, eşdeğerdeki ürünlerden hem kaliteli hem de daha ucuz olacak; yoksa, satamazsınız. Kalite ve standart, maalesef, sonradan gelmektedir.

Sanayicimiz, acımasız rekabet şartları ve koşulları içerisinde ürettiğini mi satacak, yoksa, kalite, standart gibi özellikleri mi düşünecek?.. Tabii ki, önce, ürettiğini satmaya uğraşacak.

Sayın milletvekilleri, yaşadığımız son deprem felaketi de göstermiş oldu ki, bilhassa, inşaat malzemelerinde kalite standardına çok büyük bir önem vermek gerekmektedir. İnşaatlarda kullanılan malzemelerin, sadece, bir standart belgesine sahip olması yeterli olmuyor. Malzemeyi inşaatta kullanmadan önce, yeniden kalite kontrolünün yapılması gerekiyor. Bizim "TUS" dediğimiz teknik uygulama sorumluları, malzemeyi denetleme konusunda, maalesef, yetersiz kalıyorlar, yaptırım güçleri yok. Teknik uygulama sorumlularının malzemeyi en iyi şekilde denetlemesi ve bu konuda yaptırım uygulanması, kanun ve yönetmeliklerle düzenlenmelidir. Bizde, bir yapı bittikten sonra kalite kontrolüne gidilmekte, dolayısıyla, tabii, bu da bir fayda sağlamamakta ve büyük de yanlışlıklara sebebiyet vermektedir. Halbuki, yapının kalite standartlarına uygun olması, ilk safhalardan itibaren kalite kontrolünün denetlenmesine bağlıdır. Bu da, iyi akredite edilmiş kuruluşlar vasıtasıyla ancak sağlanabilir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Türkiye Akreditasyon Konseyinin kuruluşuyla ilgili kanun teklifine tüm bu gerçekleri göz önünde bulundurarak bakmak lazım. Ürün ve hizmet üreten fir-

malara verilen kalite ve standart belgelerini akredite etmek için bir konsey kuruluyor. Genel Sekreterliğe bağlı 4 birimden Ürün ve Hizmet Akreditasyon Başkanlığının görevleri 15'inci maddede belirtiliyor. ISO gibi kalite ve standart belgesi veren kuruluşlar, başkanlıkça oluşturulacak teknik ve bilirkişi komiteleri tarafından izlenecek, kontrol edilecek ve EN 4500 standardı almaları için incelenecek; yapılan inceleme, yönetim kuruluna sunulacak ve onay verilecek; böylece, sanayi kuruluşlarımız, Avrupa Topluluğu ülkelerinin teknik engel olarak gösterdikleri yaptırımlardan etkilenmeden ürünlerini satabileceklerdir.

Dilerim, bu uygulama, dürüst sanayicilerin öntülü açar, ihracatımızı artırır, yerli ürünlerin uluslararası pazarda daha yaygın olarak tanınmasını kolaylaştırır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çelik'e teşekkür ediyorum.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Dönen; buyurun.

Süreniz 10 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA MEHMET DÖNEN (Hatay) - Değerli arkadaşlarım, insanlar konuşmaktan niye bu kadar bıkmış, onu anlamak mümkün değil... Bura, konuşma yeri; bura, milletin, halkın kürsüsü...

Değerli arkadaşlarım, haklı olarak, az önce, değerli milletvekili arkadaşımız, Milli Hareket Partisi... (MHP sıralarından "Milliyetçi Hareket Partisi!.." sesleri) Milliyetçi Çalışma... Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili, burada, grup adına yaptığı konuşmada, maddeyle ilgili konuşmadığımı söyledi. Ben, zaten, konuşurken, maddeyle ilgili konuşmadığımı söylemiştim; "bu maddeler çok önemli değil; önemli olan bu yasanın içerdiği genel anlam ve yasanın ruhu; biz, onu, buradan iyi çıkarırsak, mesele yok" demiştim. Onun için, arkadaşımızın onu burada vurgulamasına hiç gerek yok; bu konuda konuşken, biz, zaten söylemiştik.

Değerli arkadaşlarım, bizim, üç konuda çekingemiz vardı. Bu konulardan, şimdi aldığım bilgilerde, birisinin düzeltildiği; grup başkanvekili arkadaşlarımızın bir araya gelerek, geçici maddedeki belirli bir kurumun bu üst kurul üzerine düşüreceği gölgeyi onlar da anlayarak, onlar da hakikaten bunun farkına vararak; iyi; buna yeni bir boyut getirdiler. Sayın Bakanın bu konudaki iradesine, ben, gerçekten inanıyorum. Özellikle, kendisine bağlı olan Dış Ticaret Müsteşarlığımızın bu konuda gerçekten tarafsız davranacağına da inanıyorum. Kendisinin de, tarafsız davranarak, gerçekten, bu kurum üzerine bir gölge düşürmeyeceğine gönülden inanıyorum, hiçbir şüphem de yok. Biz istiyorduk ki, yasayla, bunların hepsi, böyle, daha anlaşılır hale gelsin; ama, iki çekingemiz hâlâ dururken, o bir çekingemizin düzelmesi de, gerçekten, yasanın hiç olmazsa tanınabilirliği açısından önemli bir kilometre taşı olarak görüyorum.

Buraya gelip, az önce, yine, görüşlerini bildiren DSP Milletvekili Sayın Beyreli, bu yasa teklifini hazırlayan Sayın Beyreli, burada, bu yasa teklifinin, gerçekten hiçbir sakıncası olmadığını beyan etti. Ben, bundan, şunu çıkardım: Ben, ilk defa, hakikaten, bu konuda çok yeterli değildim; ama, bu konuya sonradan vâkif oldum, sonradan, işte, böyle çıktı ve ben, bunu kabul ettim veya kendi grubunun baskısıyla buraya çıkıp bir şeyler söylemek zorunda kaldı; onları bilmiyorum, hiçbir ithamda bulunmal: da istemiyorum; ama, ben, kendilerine ilk gün teşekkür etmişim; Sayın Hayati Korkmaz'la birlikte çok güzel bir yasa teklifi hazırladıkları için teşekkür etmişim; bu teşekkürümü, huzurunuzda, geri alıyorum.

Elimden geleni, bu yasa teklifi üzerinde yapmaya çalıştım. Elimizden bu kadar geldi. Doğru Yol Partisi olarak, biz, her kurumun, üzerine gölge düşürülmeden kurulmasından yanayız; ülkemizi

ze, milletimize fayda getirecek şekilde kurulmasından yanayız. Hele, böyle, uluslararası kontrole, uluslararası izlemeye tabi olacak bir kurumun, çok daha dikkatli kurulmasını istiyoruz. Bunun için, bu yasa teklifi üzerinde, her madde üzerinde konuştuk; bu yasa teklifi üzerindeki konuşmalarımızı zaten yaptık, bundan sonra, daha fazla, düşüncelerimizi söylemeyeceğimi buradan bildiriyorum; çünkü, bu Mecliste, gerçekten, herkesin özgürce konuşamadığını, az önce -yani, bilemiyorum- sıklıkla sıkıla konuşan bir arkadaşımın öyle anladım. Ben de, bundan sonraki konuşmalarımı geri çekiyorum, madde üzerindeki konuşmalarımı geri alıyorum ve bu yasa teklifinin, bundan sonra herhangi bir sıkıntıya maruz kalması durumunda da, bu, iktidar gruplarının sorunudur artık; biz, yapabileceğimiz her şeyi yaptık diye düşünüyor; hepinize teşekkür ediyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Döner.

Madde üzerinde başka söz talebi?.. Yok.

Önerge yok.

Maddeyi, Komisyondan geldiği şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15 inci madde kabul edilmiştir.

16 ncı maddeyi okutuyorum:

Laboratuvar Akreditasyon Başkanlığı

MADDE 16. - Laboratuvar Akreditasyon Başkanlığının görevleri şunlardır :

- a) Her türlü kalibrasyon, analiz ve test laboratuvarlarının akreditasyonu için teknik ve bilimsel komiteleri oluşturmak,
- b) Akreditasyon başvurularının sonuçlandırılması için teknik incelemeyi yapmak veya yaptırmak ve onay için Yönetim Kuruluna sunmak,
- c) Akredite edilen kuruluşları izlemek ve kontrol etmek,
- d) Gerektiğinde akreditasyonun geçici veya devamlı olarak iptali için Yönetim Kuruluna teklifte bulunmak,
- e) Konularıyla ilgili olarak Genel Sekreterce verilecek diğer görevleri yapmak.

BAŞKAN - 16 ncı madde üzerinde gruplar adına ilk görüşme, Fazilet Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Zeki Çelik'e ait.

Buyurun Sayın Çelik. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika efendim.

FP GRUBU ADINA MEHMET ZEKİ ÇELİK (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugünün son konuşması olacak herhalde. Ben, maddeye geçmeden önce, Türkiye'mizin huzur ve sükuna ihtiyacı olduğu, kardeşlik duygularıyla, beraberliğe en fazla ihtiyacımızın olduğu ve 2000'li yıllara güzel günlerde girmek istediğimiz bugünde menfur bir suikasta uğrayan Ahmet Taner Kışlalı'nın vefatından dolayı duyduğum üzüntüyü ifade etmek istiyorum.

Ahmet Taner Kışlalı'nın vefatının, bundan önceki faili meçhul cinayetler gibi örtülü kalmamasını, Uğur Mumcu gibi, Bahriye Üçok gibi benzerleri olan bu faili meçhul cinayetlerin bir an evvel aydınlatılmasını talep ediyor, kendilerine rahmet diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, bu, sadece benim fikrim değil, partimin fikri değil, zannediyorum, burada grubu bulunan bütün partilerin dilek ve isteğidir.

Türkiye Akreditasyon Konseyi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifinin 16 ncı maddesi üzerinde, partimin görüşlerini sizlere arz edeceğim.

Yıllardır Avrupa Topluluğuna girme hevesiyle yanıp tutuşan Türkiye, Avrupa'nın, maalesef, bahçe kapısında kalmıştır; bugün de bunu görüyoruz. Tabii, Doğu Avrupa ülkelerinin bile gerisinde kaldığımızı görmekten dolayı büyük bir üzüntü duyuyoruz. otuz yıllık macera, sukutu hayale uğramakla son bulmuştur. Bütün bunları ben söylemiyorum, Avrupa Topluluğu Dışişleri Komisyonu Komitesi Başkanı İngiliz Tom Spencer söylüyor. Bakınız ne diyor Tom Spencer: "Biz, aslında, sizi oyaladık, kandırdık. Ankara'yı Avrupa Birliğine almaya hiç niyetimiz yok ve hiçbir zaman da olmadı ve otuz yıldır da oyalıyoruz. Bu konuda dürüst davranmadığımızı da kabul ediyorum." Peki, madem dürüst değildiniz, bunca yıl neden buyur ettiniz, bahçe kapısına astığımız bir tabelayla "siz, buraya giremezsiniz" dediğiniz Avrupa Topluluğuna... Peki, biz, bu levhayı görmedik mi zannediyorsunuz?.. Bazıları gördü ve uyardı; ama, bazıları, maalesef, bunu dinlemedi. Bu itiraf, yıllarca Avrupa Topluluğu rütvası görenlere acı gelebilir; fakat, bu acı gerçeği hepimizin kabul etmesi gerekiyor.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Türkiye'ye, söz verilmesinc rağmen, gümrük birliğinden doğan maddî zarar Avrupa Topluluğu tarafından karşılanmamıştır. Yunanistan'ın vetosu bahane edilerek yerli sanayiın uğradığı zararın karşılanmaması, ekonomimizi büyük zararlara uğratmıştır.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifi, Avrupa Topluluğu gümrük birliğinde Türk ihracat ürünlerinin teknik engellerle karşılaşmaması için kurulması zorunlu bir konseyi yasalaştırıyor. Eğer, bu konsey, sadece "mevzuat olsun, torba dolsun" diye kuruluyorsa, bunun bir anlamı yok; ama, bu konsey, Türkiye'nin gümrük birliğinden dolayı uğradığı zararları azaltacak, ihracatı kolaylaştıracaksa, hay hay, tabii ki kurulmalı. İşte, biz de bu noktada değerlendiriyor ve bunun, bir an evvel yasalaşması için sizlerle beraber hareket ediyoruz.

Şu da unutulmamalıdır: Sanayileşmeden, sanayileşmeyi tamamlamadan gelişmiş ülkeler kategorisinde yer almamız mümkün değildir. Kimse, kimse için zahmete katlanmaz, üç günlük rahatından vazgeçmez. Avrupa, nasıl olsa bizi kabul eder; biz de, yan gelip yaslanalım, bir günde çağdaşlaşır ve başımız göklere erer diye beklersek, yanlırsız. Üretmeden tüketmeyi öğrenirseniz kimseyle rekabet şansız olmaz, kimseye de hakkımız olmaz. Evvela üretecek, kaliteli mallar ortaya koyacak ve ondan sonra da bunun karşılığını bekleyeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz, hâlâ, Avrupa Topluluğuna gireceğiz diye bekliyoruz ve bu manada, bunu, bir devlet politikası, bir varlık nedeni sayıyoruz; ama, bedavadan ehliyet ve diploma dağıtmaktan başka da bir hazırlık yapmadığımızı görüyoruz. Ne mevzuatımız hazır, ne ekonomimiz, ne sanayimiz, ne de tarım ve hayvancılık sektörümüz. Biz, bu KİT Komisyonu vesilesiyle kuruluşlarımızı değerlendirdiğimiz, onları denetlediğimiz zaman bunları görüyoruz. Maalesef, hantal bir yapı içerisinde süren kuruluşlarımız var. Bunların, mutlaka, günün şartlarına uygun hale getirilmesi gerekiyor.

Türkiye Akreditasyon Konseyini kurduk, kuracağız; böylece, Avrupa Topluluğu ülkelerine ihracatımızı artıracamız derken, iki yıl daha kaybederiz ve bunun hesabı da kimseden sorulmaz. Dışarı açılmak, rekabette şartların eşit olmasına bağlıdır. Rekabette şartlarınız eğer eşit değilse, gümrük birliği üyeliğinde olduğu gibi, evdeki hesap çarşıya uymaz ve ortalık yerde kalırız.

Türkiye, üyelik için gerekli ön hazırlıkları yapmadı, sanayisini uluslararası düzeyde rekabet edecek güce çıkarmadı, ürün ve hizmetlere verilen ISO 9000 gibi standart belgelerini ve bu belgeleri veren kuruluşların denetimini de yapmadı. Tabii, geç de olsa aklımız başımıza geldi. Bugüne kadar, özel sektör, meselelerini kendi içinde, el yordamıyla çözdü ve bunu yaparken de devletten fazla bir şey beklemedi. Herkes, ürün kalitesini ve standardını kendi arzusuna göre, istediği kuruluş tescil ettiriyor. Dikkat edilirse, bu tesciller, çoğunlukla iç pazarda imaj olarak kullanılıyor. Sa-

dece, TSE ve ISO belgesi almakla dünya pazarlarına açılmamız mümkün değil; rekabet gücünüz olacak, hammaddeniz, işletmeniz, sermayeniz, ambalajınız, pazarlamamız, reklamlarınız, hepsi dört dörtlük olacak; patentiniz olacak, markanız olacak. Araştırma ve geliştirmeye de para ayırmanız lazım. Yeni mamuller meydana getirecek tarzda bir yapılaşma içerisine girmemiz lazım. Ürettiğimiz mal, pazarda aranacak, herkes tarafından tavsiye edilecek bir mal olmalıdır. Bütün bunları sağlamadan, hadi bir kalite ve standart belgesi alalım, nasıl olsa müşteri buluruz düşüncesiyle hareket etmemiz doğru olmaz. Eğer, üretimden pazarlamaya işletmeciliğimiz mükemmel olmazsa, aldığımız kalite belgesi de bizi kurtarmaz.

Bakınız, bu yaşanan deprem felaketiyle -biraz evvel ifade etmiştim- tekrar gördük ki, demir, çimento, beton ve bunlardan oluşan betonarme kalitesi ve onun önemi gündeme gelmiştir. Türkiye'de yılda 30 milyon metreküp beton üretilmektedir. Bunun yüzde 70'ini hazır beton firmaları üretmekte, geri kalanı da piyasada üretilmektedir. Hazır beton birliğinin başında bulunan şahıs, ürettikleri bu betonun yüzde 90'ının kaliteli olduğunu; ama, maalesef, yüzde 10'unun da hiçbir kaliteye uygun olmadığını ifade ediyor ve "kendi kendimizi biz denetliyoruz; keşke, akredite edilmiş bir kuruluş tarafından denetlenmiş olsak" şeklinde temennilerini dile getiriyor.

Bu arada, Deprem Araştırma Komisyonuna davet etmiş olduğumuz bir kuruluşun temsilcisi, burada imal edilmiş bir demir parçasının laboratuvara incelemeye gönderildiğinde laborantın elinden yere düşüncü kırıldığını görmüş; haber verildiğinde de "biz, bu ihraç mallarından göndermedik mi?!" diye hayıflandıklarını belirtmiştir.

Tabii, bu konuda dikkatli olmamız, bu ürünlerin, gerçekten, akredite edilmiş kuruluşlar tarafından, mutlaka kontrolü gerektiğine inanıyoruz.

Uluslararası ticaret anlaşmaları ne diyor; insan sağlığına zarar vermeyen, hayvanları ve bitkileri incitmeyen, çevreyi kirliletmeyen mamuller dünya pazarlarında satılabilir. Avrupa Topluluğu, teknik engeli bir mazeret olarak öne sürüyorsa, bu da yanlış. Bizim ürünlerimiz bu şartlara uymuyorsa, bu da bizim için büyük bir ayıptır. Akreditasyon Konseyinin tek başına tüm sorunları çözmeye gücü yetecek mi? İhracat gelirlerini artırmak, dış ticaret açığını en aza indirmek için gösterecek her türlü çabanın yanındayız. Konseyin bu amaca uygun faaliyet göstereceğini umuyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler, Türkiye Akreditasyon Konseyinin kurulması, kalite ve standart belgelerinin uluslararası pazarda kabul görmesini sağlayacaktır. Zaten standardım da standardımı koymak, ancak böyle mümkün olur; fakat, şu husus unutulmamalıdır, bu işe siyaset bulaşmamalıdır, bu işe bürokrasi karışmamalıdır. Tarafsız ve bağımsız bir kuruluşun ilmi kriterlere dikkat ederek akredite vermesi en sağlıklı yoldur. Kanun teklifi bunu içeriyor; fakat, uygulamada ne olur; onu da zaman gösterecek.

16 ncı maddede adı geçen laboratuvar Akreditasyon Başkanlığının bu amaca uygun olarak çalışmasını temenni ederek sözlerime son veriyor, hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çelik.

Sayın milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz 16 ncı maddenin müzakaresinin ve oylanmasının tamamlanması için izinize ihtiyacım var; çünkü, İçtüzüğün 54 üncü maddesindeki süre tamamlanmıştır. İçtüzüğün 55 inci maddesi gereğince 16 ncı maddenin görüşülmesinin ve oylanmasının tamamlanmasına kadar süre uzatımını oylarınıza sunuyorum: Uygun görenler...Uygun görmeyenler...Süre uzatımı uygun görülmüştür; teşekkür ederim.

Gruplar adına ikinci söz, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Dönen'de.

MEHMET DÖNEN (Hatay) - Az önce belirtmiştim, ben, konuşmaktan yazgeçiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Peki efendim.

Başkaca söz talebi?..Yok.

Böylece, müzakereler tamamlanmış oldu.

Maddeyle ilgili verilmiş önerge yok.

16 ncı maddeyi, Komisyondan geldiği şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler...Madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, sözlü sorular ile diğer denetim konularını sırasıyla görüşmek için, 26 Ekim 1999 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyor, hepinize iyi akşamlar diliyorum.

Kapanma Sani : 19.03

V. - SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. - Karaman Milletvekili Zeki Ünal'ın, opera ve bale eğitimi ve sanatçıların durumuna ilişkin sorusu ve Kültür Bakanı M. İstemihan Talay'ın cevabı (7/516)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Kültür Bakanı M. İstemihan Talay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

2.9.1999

Zeki Ünal

Karaman

Sorularım şunlardır :

1. Türkiye'de kaç ilimizde Opera ve Bale Müdürlüğü vardır? Toplam personel sayısı ve sanatçı sayısı ne kadardır? Illere göre dağılımı nedir?
2. 1999'da toplam olarak; bale, opera sanatçılarına ne kadar maaş ödenecektir?
3. 1998'de ve 1999'da opera ve bale izleyicisinin sayısı ne olmuştur? Bunlardan sağlanan hâsıla nedir?
4. Bale ve opera sanatçıların yaş ortalaması nedir?
5. Bakanlık bünyesindeki bale, opera ve tiyatro gibi sanat dallarını özelleştirmeyi düşünüyor musunuz?
6. Balerin ve balet olmak için uygulanmakta olan eğitim veya öğretim programı 8 yıllık kesintisiz eğitimden sonra mı başlıyor? Yoksa, daha önce bir eğitimden geçiyorlar mı? Geçiyorlarsa bu eğitim programı hangi yaş grupları arasında uygulanıyor?
7. Kütüphanelere başörtülü öğrencilerin girmesi yasak mıdır?

2. - Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız'ın, Balıkesir Kültür Sarayı inşaatına ve bu ilde düzenlenecek olan etkinliklere ilişkin sorusu ve Kültür Bakanı M. İstemihan Talay'ın cevabı (7/522)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki yazılı sorularımızın Kültür Bakanı Sayın M. İstemihan Talay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

İlyas Yılmazyıldız

Balıkesir

Bir milleti millet yapan unsurlar vatan, bayrak, din, dil, kültür, sanat ve tabiat varlıkları gibi toplum tarafından kesinlikle ödün verilmeyen ulusal değerlerdir. Yüzyıllardır yaşatılan ve bizlere miras bırakılan bu değerlerin korunması, gelecek nesillere taşınması ve uluslararası arenada tanıtılması ise millî bir görevdir. Hükümetlerce, kültürümüzün yüzyıllar boyu yaşatılması için daha etkin ve kalıcı tedbirlerin alınması zorunludur.

Ülkemizde, bölgeler arasında yaşanan kültür farklılığının dahi giderilemediği günümüzde, Türk kültürünün gerek yurt içinde, gerekse yurt dışında tanıtımı için Kültür Bakanlığının daha etkin bir çalışma içerisinde bulunması ve kültürel faaliyetlere katkı sağlaması son derece yararlı olacaktır.

Bu amaçla;

Soru 1. Kültür merkezi olmayan illerimizde kültürel ve sanatsal faaliyetlerin sergilenmesi için ne tür çalışmalar yapılmaktadır?

Soru 2. Nüfusu 250 000'e yaklaşan Balıkesir İlimizde kültür ve sanat etkinliklerinin sergilenmesi için çok amaçlı bir mekan mevcut değildir. Kültür Bakanlığı tarafından 1993 yılında yapımına başlanan ve % 30, 35 oranında fiziki gerçekleşme oranına sahip olan Balıkesir Kültür Sarayı inşaatı için genel bütçeden ayrılan paydan neden ödenek tahsisi yapılmamıştır?

Soru 3. Balıkesir Kültür Merkezi inşaatını 1999 yılı içerisinde tamamlamayı düşünüyor musunuz?

Soru 4. Balıkesir İlinde yıl sonuna kadar ne gibi kültürel ve sanatsal etkinlikler düzenlenecektir?

T.C.

Kültür Bakanlığı

20.10.1999

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.16.0.APK.0.12.00.01.940-558

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığı Kan. Kar. Müd.'nün 7.Ekim 1999 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-2045 sayılı yazısı.

Karaman Milletvekili Sayın Zeki Ünal'ın, "Opera ve Bale Sanatçılarına ilişkin" 7/516-1751 esas no'lu yazılı soru önergesi ile (Ek-1), Balıkesir Milletvekili Sayın İlyas Yılmazyıldız'ın "Balıkesir Kültür Sarayı inşaatına ve bu ilde düzenlenecek olan etkinliklere ilişkin" 7/522-1766 esas no'lu (Ek-2), yazılı soru önergelerinin cevapları hazırlanarak ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. İstemihan Talay

Kültür Bakanı

Cevap 1. Türkiye'de toplam Opera ve Bale Müdürlük sayısı	:	9
Yerleşik olarak faaliyeti devam eden Müdürlük sayısı	:	5
Toplam personel sayısı	:	3 045
Sanatkâr memur sayısı	:	1 783
İllere göre dağılım		

	<u>Sanatçı</u>	<u>Sanat uyg.</u>	<u>Sahne uyg.</u>
Ankara	473	29	193
İstanbul	415	42	175
İzmir	217	21	76
İçel	113	13	38
Antalya	113	13	29
Gaziantep	113	13	29
Samsun	113	13	29
Sivas	113	13	29
Van	113	13	29

Gaziantep, Samsun, Sivas ve Van Devlet Opera ve Balesi Müdürlükleri kurulmuş olup henüz atamaları yapılmamıştır.

Cevap 2. Opera ve bale sanatçılarında 1999'da toplam olarak 9 820 014 000 000 TL. maaş (100 puan stajyer sanatçı maaşları da dahil)

4 400 000 000 000 TL. ikramiye ödenecektir.

Cevap 3. 1998/1999 temsil sezonunun toplam izleyici sayısı : 357 241

1998 Öz gelir : 117 615 000 000 TL.

1999 Öz gelir : 260 000 000 000 TL. tahmini hâsılat sağlanmıştır.

Cevap 4. Bale sanatçılarının yaş ortalaması : 36

Opera sanatçılarının yaş ortalaması : 40

Cevap 5. Devlet Tiyatroları kuruluş yasasında Amaç Maddesi; "Yerli ve yabancı eserlerle Türk toplumunun genel eğitimini, yurt ve güzellik sevgisini, dil ve kültürünü yükseltmek, Türk Tiyatrosunun yurt içinde gelişmesini ve yaygınlaşmasını, yurt dışında tanıtılmasını sağlamak, Türkçe'yi en güzel şekilde seslendirmek, Türk kültürünü besleyerek temel değerler üzerinde doğru yargılara varmasını sağlamak, sanat ve estetik duygusunu geliştirmektir." diye tanımlanırken

"Görevleri; kültürel gelişmemize katkıda bulunmak, şive birliğinin sağlanmasına çalışmak, yerli yazarların yetişmesine yardımcı olmak, millî repertuarı oluşturmak, dünya klasiklerini, tiyatro sanatındaki yenilikleri tanımak, tiyatroyu yurt içinde yaymak, Türk oyun yazarlarının eserlerinin yabancı ülkelerde tanıtılmasına yardımcı olmak, yabancı sanat adamlarıyla işbirliği yaparak ülkemizle, diğer ülkeler arasındaki kültürel işbirliğinin gelişmesine katkıda bulunmak, gerektiğinde tiyatrolar açmak, millî ve milletlerarası festivallere katılmak" olarak tanımlanmıştır.

Günümüzde tiyatro sanatını gerçekleştirmenin ekonomik zorlukları gözönüne alındığında, tiyatroyu özelleştirmenin zorluğu açıktır. Kaldı ki bu yıl özel tiyatrolara 340 milyar TL. Devlet yardımı yapılmıştır. Bu bilgiler ışığında Devlet Tiyatrolarını özelleştirmenin doğru olmayacağı kanısındayız.

Cevap 6. Balerin ve balet olmak için; 8 yıllık kesintisiz eğitimin 5 inci sınıfından 6 ncı sınıfına geçen ve 12 yaşını aşmamış olan öğrencilerden yetenek sınavıyla konservatuara öğrenci alınmaktadır.

Cevap 7. Halk Kütüphaneleri ırk, ulus, cinsiyet, din, dil ayırımı yapılmaksızın tüm vatandaşlarımıza ücretsiz hizmet veren kültür kuruluşlarıdır. Bu bağlamda yukarıdaki kapsama giren herkes kütüphanelerimizden yararlanmaktadır,

Ek-2

Cevap 1. Bakanlığımızca yurt genelinde yerleşik olarak kurulu bulunan Devlet Güzel Sanatlar Galerilerinde resim sergileri açılmakta, Devlet Orkestra, Koro ve Topluluklarınca ise periyodikler halinde konser ve temsiller verilmektedir. Kültür Merkezi olmayan illerimizde haliyle salon sıkıntısı çekildiğinden düzenli olarak o illerimize kültürel etkinlik götürülmesi mümkün olamamaktadır. Ancak, illerimizden gelen talepler doğrultusunda, Belediye Başkanlıkları tarafından düzenlenen yerel festivallerde, anma günlerinde, moral gecelerinde, bahar şenliklerinde Devlet Koro ve Topluluklarınca bütçemiz elverdiği ölçüde konser ve temsiller verilmektedir. Kültürel alandaki bu hizmetlerin arzalandığı ölçüde gerçekleştirilebilmesi içinde öncelikle bütçe olanaklarının artırılması zorunlu görülmektedir.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünce kültür merkezi olmayan illerimizde, diğer kurum ya da kuruluşların salonları kullanılarak, her yıl yaz aylarında gerçekleştirilen Büyük Anadolu turnesi ve aylık programlar çerçevesinde turne faaliyeti şeklinde etkinliklerimiz sürdürülmektedir.

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünce, kültür merkezi olmayan illerimize son konserleri düzenleyerek sanatsal etkinliklerde bulunulması planlanmaktadır.

Ayrıca, illerin istekleri halinde, arşivlerimizdeki filmlerle sinema gösterileri yapılmaktadır. Yıllık planlı alan araştırmaları çerçevesinde, 14-20 Kasım 1999 tarihleri arasında Balıkesir İli, İlçe ve Köylerinde Halk Mutfağı Alan Araştırması gerçekleştirilecektir.

Cevap 2. Bakanlığımız yatırım programında 91H040900 proje numarası ile yer alan ve 1992 yılında ihale edilerek yapımı başlatılan Kültür Merkezi inşaatının oturum alanı 3 100 m², toplam kullanım alanı 10 450 m² olup, 375 kişilik çok amaçlı salon, 150 kişilik küçük salon, büyükler ve küçükler için kütüphane, sergi salonu, atölyeler, periyodik okuma salonu, folklor çalışma salonu, müzik çalışma salonu, tv.-video, bilgisayar odası, kafeterya, konukevi, idarî ve teknik mekanlardan oluşmaktadır.

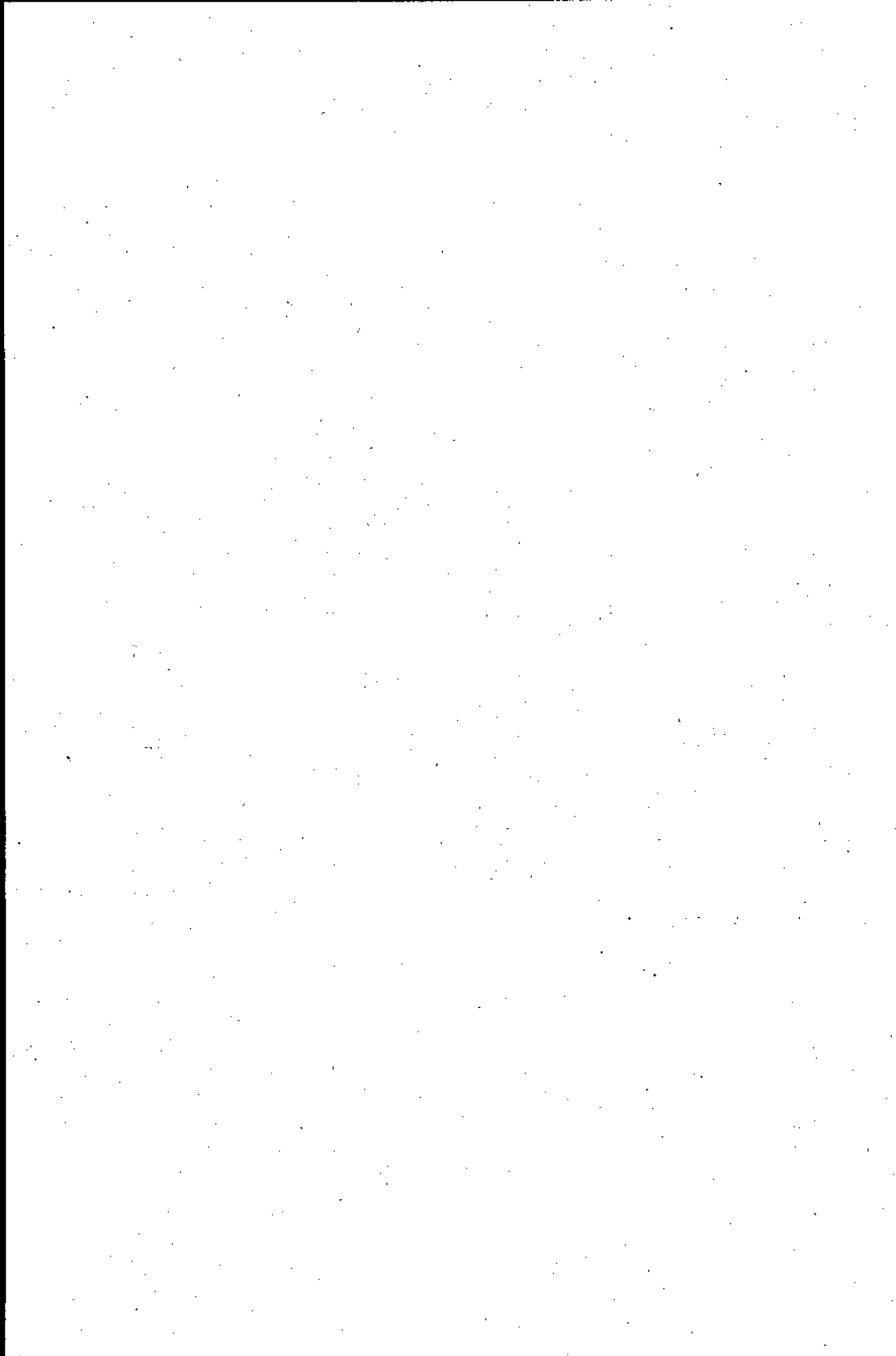
Balıkesir Kültür Merkezi inşaatının fizikî gerçekleşmesi % 30 seviyesindedir. Ödeneği Toplu Konut İdaresi Geliştirme ve Destekleme Fonundan karşılanmaktadır. 1999 yılı ödeneği 75 milyar TL.'dir. Balıkesir İlinin kültürel mekanlara olan ihtiyacı gözönünde bulundurularak 7.5.1999 tarih ve 1397 sayılı yazımız ile Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığına 300 milyar TL. ek ödenek talep edilmiş, ancak Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığının cevabı yazılarında sözkonusu ek ödenek tahsisinin mümkün olmayacağı bildirilmiştir.

Cevap 3. Kültür Merkezi yapımı için Bakanlığımıza ayrılan ödeneklerin kısıtlı olması ve Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Geliştirme ve Destekleme Fonundan Bakanlığımıza ayrılan ödeneklerin zamanında Bakanlığımıza aktarılmadığından inşaatların yapım süreleri uzamaktadır. Yeterli ödeneğin sağlanması halinde Balıkesir Kültür Merkezi yapımı 2001 yılında bitirilmesi planlanmaktadır.

Cevap 4. Balıkesir İlimizde Bakanlığımıza bağlı olarak kurulan Balıkesir Devlet Güzel Sanatlar Galerisi Müdürlüğünde yönetmelik gereğince oluşturulan Seçici Kurul Kararı doğrultusunda belirlenen plastik sanat eserlerinden oluşan çeşitli sanatçılarımıza ait sergiler yıl boyunca 15 günlük sürelerle halkın izlenimlerine sunulmaktadır. Yine Galeride, yıl boyunca çocuklara, gençlere ve yetişkinlere yönelik verilen resim, fotoğraf ve seramik kursları devam edecektir. Ayrıca, anılan ilimizde yerel yönetim ve sivil toplum örgütlerinden gelen talepler doğrultusunda bütçe olanakları elverdiği ölçüde Bakanlığımıza bağlı Devlet Koro ve Topluluklarınca konser ve temsilin verilmesine çalışılacaktır.

1999/2000 temsil sezonumuzda yapılacak etkinliklerimiz arasında, İzmir Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmesi planlanan sanatsal etkinlikler kapsamında Balıkesir İlimize de turne düzenlenecektir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

10 UNCU BİRLEŞİM

21 . 10 . 1999 PERŞEMBE

Saat : 15.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

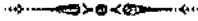
3

S E Ç İ M

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

1. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 21 arkadaşının, THY'nin zarar etmesinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3) (1)

2. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 22 arkadaşının, BAĞ-KUR'un içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4)

3. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 23 arkadaşının, DDY'nin zarar etmesinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırılması açılmasına ilişkin önergesi (10/5)

4. — Bursa Milletvekili Ali Rahmi Beyreli ve 20 arkadaşının, amatör sporun sorunlarının araştırılarak aksaklıkların tespit edilmesi ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6)

5. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, eğitimin sorunları ile uygulanan eğitim politikalarının araştırılması ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7)

6. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 22 arkadaşının, yumurta üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/8)

7. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 22 arkadaşının, ithal kömür uygulamasının yeniden değerlendirilmesi ve kömür üreticilerinin içinde bulunduğu durumun araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/9)

8. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır ve 31 arkadaşının, tekstil ve konfeksiyon sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10)

9. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 20 arkadaşının, SSK'nın bugünkü durumunun araştırılarak yeniden yapılandırılması için alınması gereken tedbirleri belir-

(1) Hükümet bulunmadığından bir defaya mahsus olmak üzere ertelenmiştir.

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

lemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11)

10. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 23 arkadaşının, Emekli Sandığı'nın sorunlarının araştırılarak yeniden yapılandırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/12)

11. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, yeraltı ve yerüstü su kaynaklarımızın daha etkin kullanımını sağlamak ve komşu ülkelerle olan su sorununa çözüm bulmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/13)

12. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, trafik kazalarının önlenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/14)

13. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, işsizlik ve yoksulluk sorununun araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/15)

14. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, köylerin sorunlarının araştırılarak köy kalkınması ile ilgili alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16)

15. — Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu ve 36 arkadaşının, telefonların yasadışı olarak dinlendiği iddialarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17)

16. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak ve 23 arkadaşının, bazı basın kuruluşlarının kamu imkânlarından baskı kurmak suretiyle yararlandıkları iddiaları konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18)

17. — İstanbul Milletvekili Azmi Ateş ve 43 arkadaşının, THK yönetimi hakkındaki iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/19)

18. — Bartın Milletvekili Cafer Tufan Yazıcıoğlu ve 21 arkadaşının, erozyonun nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/20)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

19. — Sivas Milletvekili Musa Demirci ve 35 arkadaşının, hayvancılık sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/21)

20. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 19 arkadaşının, tarım sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/22)

21. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, yerel basınının sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/23)

22. — İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Şahin ve 21 arkadaşının, üniversite giriş sınavının ülke gerçeklerine uygun olup olmadığının ve soru kitapçıklarının çalınması olayı ile Meteksan firmasına yapılan ödeme arasındaki bağlantıların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/24)

23. — İzmir Milletvekili Atilla Mutman ve 24 arkadaşının, Ege kıyılarındaki balık çiftliklerinin neden olduğu zararların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/25)

24. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 23 arkadaşının, ilköğretim okullarının içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/26)

25. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 23 arkadaşının, Uluslararası Çok Taraflı Yatırım Anlaşması (MAI)'nın ülkemiz açısından doğabilecek etkilerini araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/27)

26. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 22 arkadaşının, üniversiteler ve YÖK hakkında ileri sürülen iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/28)

27. — Kırkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 21 arkadaşının, ÖSS sorunlarının ihalesiz olarak bir firmaya verildiği ve bazı öğretim üyelerinin çocuklarının üniversitelerin yüksek puanlı bölümlerine yerleştirildikleri iddialarını araştırmak amacıyla

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/29)

28. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 23 arkadaşının, ülkemizde yaşanan ekonomik krizin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/30)

29. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, üniversite kurulacak illerin tespiti ve bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/31)

30. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, Erzincan ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/32)

31. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 20 arkadaşının, üniversite kurulacak illerde aranacak kriterler konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/1)

32. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 27 arkadaşının, bankacılık sektörünün sorunlarının ve devlete devredilen bankaların batış nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/33)

33. — İzmir Milletvekili Suat Çağlayan ve 26 arkadaşının, Dünya Bankası tarafından desteklenen Birinci Sağlık Projesi ile ilgili iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/34)

34. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı ve 21 arkadaşının, teröre destek veren ülkeler ve bu ülkelerdeki kuruluşlar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/35)

35. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 21 arkadaşının, göç olayının nedenlerinin ve göçten kaynaklanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/36)

36. — Amasya Milletvekili Akif Gülle ve 21 arkadaşının, Amasya ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunları ile özellikle Amasya'nın kamu yatırımları, özel sektörü teşvik edici tedbirler ve kamu hizmetleri yönünden ihmal edilmesinin ortaya çıkardığı sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/37)

37. — Sivas Milletvekili Abdüllatif Şener ve 20 arkadaşının, Sivas İlinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/38)

38. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 21 arkadaşının, gençliğin sorunları ve uygulanan politikalar konusunda Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/39)

39. — Erzurum Milletvekili Lütfü Esengün ve 20 arkadaşının, Doğu Anadolu'nun bölgesel kalkınması ve Doğu Anadolu projesi (DAP) konusunda Anayasanın 98 inci İhtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/3)

40. — İstanbul Milletvekili Ziya Aktaş ve 50 arkadaşının, Türkiye'nin bilgi ve bilgi teknolojisi kaynaklarının etkin kullanımı konusunda Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/40)

41. — Adana Milletvekili Yakup Budak ve 21 arkadaşının, Adana İlinin sanai, tarımsal, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/41)

42. — Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz ve 21 arkadaşının, Çankırı İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/42)

43. — Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 24 arkadaşının, zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/43)

44. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 31 arkadaşının, MGK için hazırlanmış iddia edilen bir rapor konusunda Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/44)

45. — Sivas Milletvekili Abdüllatif Şener ve 34 arkadaşının, bazı gizli bilgi ve belgelerin bazı aracı kuruluşlara sızdırılarak borsada haksız kazanç sağladığı iddialarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/45)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

46. — Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç ve 20 arkadaşının, Elazığ ilinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/46)

47. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 19 arkadaşının, ulusal kemik iliği bankası kurulması amacıyla Dr. Oktar Babuna tarafından başlatılan kampanya hakkındaki iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/47)

48. — Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük ve 21 arkadaşının, tekstil ve konfeksiyon sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/48)

49. — İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın ve 23 arkadaşının, İstanbul TEM otobüsünün Çamlıca ve Mahmutbey gişelerinde yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/49)

50. — Ordu Milletvekili Yener Yıldırım ve 20 arkadaşının, İstanbul Üniversitesi ve Y.Ö.K. Başkanının bazı uygulamaları üzerine öğretim üyelerinin istifa etmeleri konusundaki iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/50)

51. — Çanakkale Milletvekili Sadık Kırbaş ve 23 arkadaşının, kamu harcamaları üzerindeki parlamenter denetimin etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/51)

52. — Sakarya Milletvekili Nevzat Ercan ve 20 arkadaşının, sermaye piyasasının ve borsalarla ilgili olarak ortaya atılan iddiaların ve sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/52)

53. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 20 arkadaşının, özelleştirmelerle ilgili olarak ortaya atılan iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/53)

54. — Tokat Milletvekili M. Ergun Dağcıoğlu ve 19 arkadaşının, Tokat ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/54)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

55. — Adana Milletvekili Yakup Budak ve 21 arkadaşının, Türk aile yapısının korunması ve güçlendirilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/55)

56. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 25 arkadaşının, kültür politikalarının incelenmesi ve milli bir kültür politikası oluşturulması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/56)

57. — Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş ve 34 arkadaşının, üniversite giriş sınav soru kitapçıklarının çalınması olayını, bazı rektör, dekan ve öğretim üyelerinin istifaya zorlanmaları ile öğrencilerden katkı payı adıyla alınan harçların sosyal tesislere harcandığı iddialarını tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/57)

58. — Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu ve 41 arkadaşının, Türk çaycılığının ve çay üreticilerinin sorunlarının ve çözüm yollarının tespiti amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/58)

59. — Şanhurfa Milletvekili Ahmet Karavar ve 29 arkadaşının, GAP'ın bir an önce bitirilmesi için gerekli önceliklerin tespiti, projenin yavaş ilerlemesinin altında yatan sebeplerin belirlenmesi ile kalıcı çözümlerin üretilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/59)

60. — Ankara Milletvekili Cemil Çiçek ve 20 arkadaşının, Kuzey Irak'ta yaşanan gelişmeler ve uygulanan politikalarla ilgili olarak Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/4)

61. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, 903 sayılı Kanuna göre kurulan resmî vakıflarla ilgili yolsuzluk ve şikâyet iddiaları ile bu vakıfların gelirlerinin nerelerde kullanıldığının tespiti ve faaliyetleri ile ilgili alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/60)

62. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu ve 27 arkadaşının, meslek liselerinin eğitimdeki yeri, günümüzdeki durumu ve öğrencilerinin karşılaştıkları sorunların değerlendirilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/61)

63. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 21 arkadaşının, Kırıkkale ilinin, uygulanan politikalar sonucu karşılaştığı sınai, tarımsal ve ekonomik alanlardaki sorunlarının tespiti ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

inci İhtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/62)

64. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse ve 52 arkadaşının, Kuzey Irak'ta yaşanan son gelişmeler ile uygulanan politikalar konusunda Anayasanın 98 inci, İhtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/5)

65. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol ve 19 arkadaşının, Şanlıurfa ilinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/63)

66. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 22 arkadaşının, Türkçenin korunması, kullanılması ve bu alandaki eksikliklerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/64)

67. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 26 arkadaşının, sınır ticaretinin ekonomik boyutları ile yerli üretime etkisinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/65)

68. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, ülkemizde meydana gelen deprem felaketi konusunda alınması gereken kalıcı önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/71)

69. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, yangınların zararlarını en aza indirmek için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/72)

70. — İstanbul Milletvekili Nazif Okumuş ve 43 arkadaşının, Kızılay'ın, sorunlarının araştırılarak gelir kaynaklarının daha etkin kullanılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/73)

71. — Ankara Milletvekili Cemil Çiçek ve 21 arkadaşının, Türkiye Kızılay Derneğinin gelir kaynaklarının ve faaliyetlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/74)

72. — İzmir Milletvekili B. Suat Çağlayan ve 26 arkadaşının, pratisyen hekimlerin sorunlarının araştırılarak ülke sağlığı açısından alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/75)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

73. — Diyarbakır Milletvekili Sacit Günbey ve 28 arkadaşının, Dicle Nehrine petrol atığı bırakıldığı iddialarının araştırılarak alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/76)

74. — Erzincan Milletvekili Mihrali Aksu ve 55 arkadaşının, üniversite kurulacak illerde aranacak kıstasların belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/77)

75. — Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu ve 26 arkadaşının, cezaevlerinde meydana gelen olayların ve sorumlularının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/78)

76. — Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 32 arkadaşının, Anadolu basınının sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/79)

77. — Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 32 arkadaşının, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün modernize edilerek daha etkin ve verimli hizmet verebilmesi için alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/80)

78. — Trabzon Milletvekili Nail Çelebi ve 23 arkadaşının, Trabzon İlinin ekonomik, sosyal ve kültürel sorunlarının araştırılarak kamu hizmetlerinden daha fazla yararlandırılması için alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/81)

79. — Batman Milletvekili Burhan İsen ve 27 arkadaşının, POAŞ'ın özelleştirilme ihalesiyle ilgili olarak ortaya atılan iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/82)

80. — Erzurum Milletvekili Zeki Ertugay ve 28 arkadaşının, tarım sektörünün ve çiftçilerin içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/83)

81. — Aydın Milletvekili Ali Rıza Gönül ve 27 arkadaşının, Türkmenistan doğalgazının Türkiye için dağıtımıyla ilgili Mavi Akıntı Projesi hakkında ileri sürülen iddiaların araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/84)

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

82. — Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük ve 22 arkadaşının, Ankara'nın ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak örnek bir başkent olmasını sağlamak için alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/86)

SÖZLÜ SORULAR

1. — Amasya Milletvekili Akif Gülle'nin, TMO'nin bazı çiftçilere ürün bedellerini ödemediği iddiasına ilişkin Tarım ve Köyleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/179) (1)

(1) Bir birleşimde cevaplandırılmıştır.

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 1. — Bursa Milletvekilleri Ali Rahmi Beyreli ile Hayati Korkmaz'ın, Türkiye Akreditasyon Konseyi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji komisyonları raporları (2/91) (S. Sayısı : 123) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

2. — 1615 Sayılı Gümrük Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Gümrük Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında 564 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/464, 1/248) (S. Sayısı : 86) (Dağıtma tarihi : 27.7.1999)

× 3. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınır Olay ve Uyuşmazlıklarının Çözümüne Dair Sözleşme ve Sözleşmeye Ait Ek 1 ve 2 Numaralı Protokoller ile Türkiye - Azerbaycan Sınır Hattının Her İki Tarafında Kalan Onar Kilometrelik Bölgenin İçinde Yapılacak Sivil ve Askerî Hava Vasıtalarının Uçuşlarını Düzenleyen Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/314) (S. Sayısı : 35) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

4. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın; Siyasî Ahlak Komisyonu Kanunu Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/75) (S. Sayısı : 40) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

× 5. — Türkiye Cumhuriyeti ve İsveç Krallığı Arasında 30 Haziran 1978 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesine Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/337) (S. Sayısı : 45) (Dağıtma tarihi : 19.7.1999)

× 6. — Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hong Kong Başkonsolosluğunun Yeni Hukukî Statüsünün Belirlenmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/304) (S. Sayısı : 42) (Dağıtma tarihi : 20.7.1999)

× 7. — Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/312) (S. Sayısı : 43) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 8. — Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 4 Temmuz 1966 Tarihinde Brüksel'de İmzalanan Sosyal Güvenlik Hakkındaki Genel Sözleşmenin Revizyonu ile İlgili Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/338) (S. Sayısı : 46) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 9. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kanada Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/350) (S. Sayısı : 47) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 10. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/354) (S. Sayısı : 48) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 11. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/356) (S. Sayısı : 49) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 12. — Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/372) (S. Sayısı : 50) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

13. — Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/396) (S. Sayısı : 53) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

14. — Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/461) (S. Sayısı : 55) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 15. — Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/326) (S. Sayısı : 64) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

× 16. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Malezya Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/342) (S. Sayısı : 66) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

× 17. — Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/455) (S. Sayısı : 71) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

× 18. — Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/344) (S. Sayısı : 67) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

× 19. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bu-

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

lunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/362) (S. Sayısı : 68) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

× 20. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/371) (S. Sayısı : 69) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

21. — Türk Silahlı Kuvvetlerinde İlk Nasıp İstihkakına İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/390) (S. Sayısı : 72) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

22. — Seferberlik ve Savaş Hali Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/407) (S. Sayısı : 73) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

23. — Hazır Gıda İşesi Kanunu Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/439) (S. Sayısı : 74) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

× 24. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/327) (S. Sayısı : 80) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 25. — Avrasya Ülkeleri Kadınları İşbirliği Grubu Kurulmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/324) (S. Sayısı : 81) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 26. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/315) (S. Sayısı : 83) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 27. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdari Bölge Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/341) (S. Sayısı : 78) (Dağıtma tarihi : 29.7.1999)

× 28. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovakya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/310) (S. Sayısı : 84) (Dağıtma tarihi : 29.7.1999)

× 29. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Hava Ulaştırma Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Muta-

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

bakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/368) (S. Sayısı : 77) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 30. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/349) (S. Sayısı : 79) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 31. — Uluslararası Sergilere İlişkin Sözleşme ile Sözleşmeye Değişiklik Getiren Uluslararası Sergiler Bürosu Genel Kurul Kararına Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/273) (S. Sayısı : 85) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

32. — Hayvanları Koruma Kanunu Tasarısı ve İçişleri ve Çevre komisyonları raporları (1/393) (S. Sayısı : 89) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 33. — Avrupa Meteoroloji Uyduları İşletme Teşkilâtı Dokunulmazlıklar ve Bağımsızlıklar Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/285) (S. Sayısı : 90) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 34. — Motorlu Taşıtlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/277) (S. Sayısı : 91) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 35. — Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanuna Ek Milletlerarası Para Fonu Ana Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/363) (S. Sayısı : 92) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 36. — D-8 Uluslararası İcra Direktörlüğünün Türkiye'de Yararlanacağı Ayrıcalıklar, Bağımsızlıklar ve Kolaylıklara Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/316) (S. Sayısı : 93) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 37. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/268) (S. Sayısı : 96) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 38. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kabinesi Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/357) (S. Sayısı : 97) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 39. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

Hakkında Kanun Tasarısı ve Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/369) (S. Sayısı : 98) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 40. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/328) (S. Sayısı : 99) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 41. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Turizm İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/274) (S. Sayısı : 101) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 42. — Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/343) (S. Sayısı : 104) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 43. — Dünya Turizm Teşkilâtı Tüzüğü'nün Bazı Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/266) (S. Sayısı : 94) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 44. — Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/267) (S. Sayısı : 95) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 45. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsrail Devleti Hükümeti Arasında Kara Taşımacılığı Alanında İlkeler Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/303) (S. Sayısı : 100) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 46. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Tadiline İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/269) (S. Sayısı : 102) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 47. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/331) (S. Sayısı : 103) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 48. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bu-

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

lunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/361) (S. Sayısı : 106) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

49. — Türkiye Cumhuriyeti Ordusu Subay, Askeri Memur ve Muadilleriyle Astsubayların Giyeceğine Dair Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/402) (S. Sayısı : 112) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

50. — Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddeleri ile Madalya ve Nişanlar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/440) (S. Sayısı : 113) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 51. — Türkiye Cumhuriyeti ile Slovenya Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/345) (S. Sayısı : 107) (Dağıtma tarihi : 5.8.1999)

× 52. — Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/355) (S. Sayısı : 108) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 53. — Çok Taraflı Yatırım Garanti Kuruluşu Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/353) (S. Sayısı : 115) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 54. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/319) (S. Sayısı : 117) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 55. — Karadeniz Ülkeleri Spor Bakanları Toplantısı Tutanağı ile Karadeniz Oyunları Statüsünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri komisyonları raporları (1/373) (S. Sayısı : 119) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 56. — Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Veçhelerine Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/370) (S. Sayısı : 120) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 57. — Petrol Kirliliği Zararının Tazmini İçin Bir Uluslararası Fonun Kurulması ile İlgili Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/360) (S. Sayısı : 121) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

58. — Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe ve Adalet komisyonları raporları (1/456) (S. Sayısı : 116) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 59. — Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukuki Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Dışişleri komisyonları raporları (1/359) (S. Sayısı : 122) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 60. — Balkan Ticareti Geliştirme Bölge Merkezi Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/364) (S. Sayısı : 118) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

61. — Muhafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/394) (S. Sayısı : 126) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 62. — Türkiye Cumhuriyeti ve Türkmenistan Arasındaki Hazar - Geçişli Türkmenistan - Türkiye - Avrupa Gaz Boru Hattı Projesinin (HGB) İfası ve Türkmenistan'dan Türkiye Cumhuriyetine Doğal Gaz Satışına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/491) (S. Sayısı : 127) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 63. — Türkiye Cumhuriyeti ile Avustralya Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşması ile Bu Andlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/279) (S. Sayısı : 125) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

× 64. — Kuzey Atlantik Konseyine Taraf Devletler ve Barış İçin Ortaklık Programına Katılan Diğer Devletler Arasında Kuvvetlerin Statüsüne İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/299) (S. Sayısı : 128) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

× 65. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anti-Personel Mayınların Kullanılmaması ve Ortak Sınıra Yakın Bölgelerdeki Anti-Personel Mayınların Temizlenmesi veya İmha Edilmesi Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/488) (S. Sayısı : 130) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

× 66. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında İnşaat Şirketlerinin Vergilendirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/336) (S. Sayısı : 131) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 67. — Uydular Aracılığı ile Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilâtı Sözleşmesi ve İşletme Anlaşmasında Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/275) (S. Sayısı : 132) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

× 68. — İnmarsat Gemi Yer İstasyonlarının Karasularında ve Limanlarda Kullanılması Uluslararası Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/294) (S. Sayısı : 133) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

69. — Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarıları ile Aynı Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/416, 1/417, 1/457) (S. Sayısı : 134) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

70. — Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/433) (S. Sayısı : 137) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

71. — Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/502) (S. Sayısı : 138) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

72. — Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Tarım, Orman ve Köyşleri komisyonları raporları (1/468) (S. Sayısı : 140) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

73. — Topyekün Savunma Sivil Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/385) (S. Sayısı : 139) (Dağıtma tarihi : 13.8.1999)

× 74. — Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Kuruluş Yasası ve Sözleşmesi ile Bunlara İlişkin Nihai Kararlar, Tavsiye Başlıklı Belge ve İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/334) (S. Sayısı : 129) (Dağıtma tarihi : 14.8.1999)

75. — Sıtma ve Frengi İlaçları İçin Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/469) (S. Sayısı : 142) (Dağıtma tarihi : 14.8.1999)

76. — Uydular Aracılığı ile Telekomünikasyon Uluslararası Örgütüne (INTELSAT) İlişkin Anlaşmada Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/276) (S. Sayısı : 144) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 77. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/293) (S. Sayısı : 149) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 78. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/308) (S. Sayısı : 151) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 79. — Avrupa Yerel Topluluklar veya Yönetimler Arasında Sınırdışı İşbirliği Çerçeve Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/351) (S. Sayısı : 152) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 80. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/270) (S. Sayısı : 143) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 81. — Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasası Beşinci Ek Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/281) (S. Sayısı : 145) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 82. — Uydular Aracılığı ile Haberleşme Avrupa Teşkilâtı Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/288) (S. Sayısı : 147) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 83. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/302) (S. Sayısı : 150) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 84. — Uydular Aracılığı ile Haberleşme Uluslararası Teşkilâtı Anlaşması ve Uydular Aracılığı ile Haberleşme Uluslararası Teşkilâtı İşletme Anlaşmasında Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/287) (S. Sayısı : 146) (Dağıtma tarihi : 27.8.1999)

× 85. — Uydular Aracılığı ile Haberleşme Uluslararası Teşkilâtı İşletme Anlaşmasında Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/289) (S. Sayısı : 148) (Dağıtma tarihi : 27.8.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 86. — 4393 Sayılı 1999 Mali Yılı Bütçe Kanunu ile Bağlı (A) İşaretili Cetvelde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/524) (S. Sayısı : 158) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 87. — 17.8.1999 Tarihinde Marmara Bölgesi ve Civarında Meydana Gelen Depremın Yol Açtığı Ekonomik Kayıpları Gidermek Amacıyla 30.6.2000 Tarihine Kadar Bazı Mükellefiyetler İhdası ve Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/525) (S. Sayısı : 159) (Dağıtma tarihi : 27.8.1999)

× 88. — Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/291) (S. Sayısı : 163) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 89. — Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/296) (S. Sayısı : 164) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 90. — Türkiye Cumhuriyeti ile Litvanya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Hukukî ve Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/283) (S. Sayısı : 165) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 91. — Türkiye Cumhuriyeti ile Kuveyt Devleti Arasında Hususî Hukuk, Ticaret ve Ceza Hukuku Konularında Hukukî ve Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/313) (S. Sayısı : 166) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 92. — Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/311) (S. Sayısı : 167) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 93. — Uluslararası Ticarî İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Verilen Rüşvetin Önlenmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/367) (S. Sayısı : 168) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 94. — Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/318) (S. Sayısı : 169) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 95. — Avrupa Enerji Şartı Konferansı Nihai Senedi, Enerji Şartı Antlaşması ve Eki'ni Teşkil Eden Kararlar ile Enerji Verimliliğine ve İlgili Çevresel Hususlara İliş-

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

kin Enerji Şartı Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/332) (S. Sayısı : 170) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 96. — Nükleer Denemelerin Kapsamlı Yasaklanması Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/347) (S. Sayısı : 171) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 97. — Spor Toto Teşkilât Müdürlüğünün İstihdam Fazlası Personelinin Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Kadrolarına Atamalarının Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/540) (S. Sayısı : 172) (Dağıtma tarihi : 8.10.1999)

98. — 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köy-İşleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/479) (S. Sayısı : 173) (Dağıtma tarihi : 13.10.1999)

× 99. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/489) (S. Sayısı : 174) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

× 100. — Türkiye Cumhuriyeti ve Bosna ve Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/499) (S. Sayısı : 175) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

× 101. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye - İstanbul'daki Taşınmaz Mallara İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/498) (S. Sayısı : 176) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

102. — Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç'un, Elazığ İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/191) (S. Sayısı : 181) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

(X) Açık oylamaya tabi işleri gösterir.

